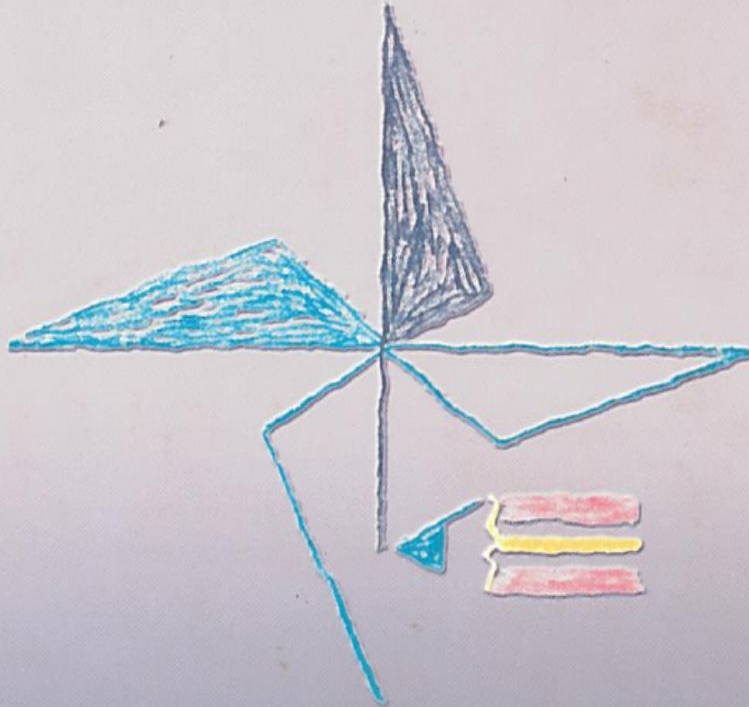

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2000-2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
----------------	---

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Η ΠΟΛΗ ΚΑΙ Η ΖΩΗ	9
II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Α.Π.Θ.)	10
1. Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης	10
2. Διάρθρωση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.....	11

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	15
------------------------------------	----

I. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	15
1. Ίδρυση και στέγαση του Τμήματος	15
2. Διοίκηση του Τμήματος	15
3. Προσωπικό Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών	17

II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ	19
----------------------------	----

III. ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	25
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού	25
Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού	27
Τομέας Παιδαγωγικής	27
Τομέας Ψυχολογίας – Ειδικής Αγωγής	28
Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας	29
Τομέας Αισθητικής Παιδείας	30
Επιλεγόμενα Μαθήματα	31

IV. ΠΑΛΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	33
-------------------------------------	----

V. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	41
Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού	41
Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού	51
Τομέας Παιδαγωγικής	51
Τομέας Ψυχολογίας – Ειδικής Αγωγής	54
Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας	57

Τομέας Αισθητικής Παιδείας	61
Επιλεγόμενα Μαθήματα	65

VI. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	111
Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου – Φοιτητική Μέριμνα	111
1. Κεντρική Βιβλιοθήκη	111
2. Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο	117
3. Πανεπιστημιακή Φοιτητική Λέσχη	117
4. Φοιτητικές Εστίες	117
5. Συγκοινωνίες – Δελτίο ειδικού εισιτηρίου (πάσο)	117
6. Νόμος 2083/1992 & 2158/1993 Περί Υποτροφιών και Οικονομικών Ενισχύσεων	118
7. Υγειονομική περίθαλψη	122
Διακοπές μαθημάτων και αργίες	128

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Α.Π.Θ., που συμπληρώνει αισίως την πρώτη 15ετία της λειτουργίας του, οφείλει πολλά στον πρώτο πρόεδρό του (και εκ των πρωτεργατών της ιδρύσεως των πανεπιστημιακών παιδαγωγικών τμημάτων δασκάλων και νηπιαγωγών της χώρας μας) ομότιμο καθηγητή του τμήματος κ. Χρήστο Φράγκο.

Στην πρώτη αυτή περίοδο της λειτουργίας του το τμήμα έχει ωρμάσει ακαδημαϊκά και διοικητικά. Έχει αποκτήσει 27 μέλη Δ.Ε.Π. διαφόρων ειδικοτήτων και βαθμίδων, μέλη Ε.Δ.Τ.Π., Ε.Ε.Π. κ.ά. και λειτουργεί από το 1998 με 4 τομείς: Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας και ειδικής αγωγής, Γλώσσας και ιστορίας, Αισθητικής παιδείας.

Στο τμήμα εφαρμόζεται από το τρέχον ακαδημαϊκό έτος νέο πρόγραμμα σπουδών για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές, ενώ οι παλαιοί

φοιτητές ακολουθούν το προηγούμενο πρόγραμμα σπουδών. Το νέο αυτό πρόγραμμα είναι κοινό για όλους τους φοιτητές στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα και διαφοροποιείται κατά τομείς στα επόμενα εξάμηνα. Επίσης οι πρακτικές ασκήσεις των φοιτητών αναδιαρθρώνονται κατά τρόπο λειτουργικότερο, χωρίς να υποβαθμίζονται, γιατί το τμήμα έδινε ανέκαθεν ιδιαίτερη σημασία σ' αυτές. Με το νέο αυτό πρόγραμμα σπουδών πιστεύουμε ότι εξυπηρετείται καλύτερα η κατάρτιση των φοιτητών του τμήματος για να ανταποκριθούν στις ποικίλες απαιτήσεις των καιρών μας. Για το λόγο αυτόν εξάλλου έχει ζητηθεί (και η σύγκλητος του Α.Π.Θ. συμφώνησε ομόφωνα) η μετονομασία του τμήματος σε Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Στο τμήμα λειτουργούν παράλληλα και άλλα προγράμματα, όπως είναι το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών (έγκριση συγκλήτου του Α.Π.Θ. αριθ. 26/24.1.96), το πρόγραμμα εξομοίωσης πτυχίων νηπιαγωγών (από τα πρώτα που λειτούργησαν στη χώρα μας), το οποίο συμπεριέλαβε και τις νηπιαγωγούς της Κύπρου, το Διδασκαλείο νηπιαγωγών (2ετής μετεκπαίδευση), κ.ά.

Παραδίδοντας στους φοιτητές μας το σημερινό Οδηγό Σπουδών εύχομαι σε όλους, διδακτικό προσωπικό, διοικητικό προσωπικό και φοιτητές, η νέα 15ετία να είναι ακόμα πιο επιτυχής για το τμήμα.

Η Πρόεδρος

Αν. Καθ. Μ. Κάτσιου - Ζαφρανά

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ – Η ΠΟΛΗ ΚΑΙ Η ΖΩΗ

Η Θεσσαλονίκη παρακολουθεί την πορεία του ελληνισμού διατηρώντας πάντοτε το χαρακτηρισμό της δεύτερης πόλης, “συμβασιλεύουσας” και “συμπρωτεύουσας”. Από το 315 π.Χ., επίσημη χρονολογία ίδρυσής της, μέχρι και σήμερα η πόλη διαγράφει αξιόλογη ιστορική πορεία και δείχνει και στον πιο αδιάφορο επισκέπτη τα πολιτιστικά ίχνη και σημάδια πέντε ιστορικών περιόδων: ελληνιστικής, ρωμαϊκής, βυζαντινής, τουρκοκρατίας και σύγχρονης ελληνικής.

Αντιπροσωπευτικότερα μνημεία των περιόδων αυτών είναι η επιβλητική αψίδα του Γαλερίου (Καμάρα), κτίσμα των αρχών του 4ου μ.Χ. αιώνα, η Αρχαία Αγορά, κοινωνικό και θρησκευτικό κέντρο στα χρόνια των Ρωμαίων, τα Τείχη και η Ροτόντα, σημαντικό και αξιόλογο μνημείο της ρωμαϊκής εποχής που προοριζόταν για αυτοκρατορικό μασωλείο. Αργότερα λειτούργησε ως εκκλησία και τζαμί. Στην πόλη υπάρχουν ακόμα πολλά βυζαντινά μνημεία και έργα της εποχής της τουρκοκρατίας.

Σήμερα η πόλη παρουσιάζει έντονη πολιτιστική κίνηση που κορυφώνεται κυρίως στους μήνες του Φθινοπώρου με τα φεστιβάλ τραγουδιού, κινηματογράφου, τζαζ και τις εκδηλώσεις των “Δημητρίων”. Παράλληλα λειτουργούν, σε καθορισμένες ώρες και μέρες όλο το χρόνο, το Αρχαιολογικό Μουσείο (τηλ. 830538), το Λαογραφικό-Εθνολογικό Μουσείο (τηλ. 830591), το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (τηλ. 471545), το Μουσείο του Μακεδονικού Αγώνα (τηλ. 229778), το Τεχνικό Μουσείο (τηλ. 532510, 799773) και το Μουσείο του Λευκού Πύργου (τηλ. 267832). Υπάρχουν ακόμα: η πινακοθήκη του Βαφοπούλειου Πνευματικού Κέντρου (τηλ. 424132), η Δημοτική Πινακοθήκη της ΧΑΝΘ (τηλ. 238601) και η πινακοθήκη της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών (τηλ. 238601), όπου εκθέτονται γενικά όλα τα ρεύματα της σύγχρονης και παραδοσιακής τέχνης. Με ανάλογο σκοπό και πλαίσιο λειτουργούν πολλές εκθέσεις σε διάφορα εκθεσιακά κέντρα και αίθουσες των ξένων ινστιτούτων στη Θεσσαλονίκη (Γαλλικό, Ιταλικό, Γερμανικό και Βρετανικό Συμβούλιο) καθώς και σε ιδιωτικές αίθουσες-γκαλερί.

Στη Θεσσαλονίκη, εκτός από την Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη (τηλ. 995354) και τα επιμέρους τμήματά της σε κάθε σχολή, λειτουργούν ακόμα η Κεντρική Βιβλιοθήκη στο μέγαρο ΧΑΝΘ (τηλ. 221066) με παραρτήματα σε διάφορες περιοχές της πόλης, η βιβλιοθήκη του Βαφοπούλειου (τηλ. 424132) καθώς και των ξένων ινστιτούτων: Γαλλικού, Ιταλικού, Γερμανικού του Αμερικανικού και Βρετανικού Συμβουλίου. Επίσης λειτουργούν με επιτυχία παιδικές βιβλιοθήκες σε διάφορα σημεία της πόλης. Οι κυριότερες είναι: η Δημοτική της ΧΑΝΘ (τηλ. 221066), του Βαφοπούλειου (τηλ. 424132) και της Άνω Πόλης (τηλ. 200537).

Τέλος για τους φίλους του θεάτρου και του κινηματογράφου λειτουργούν τα εξής θέατρα: (1) το Κρατικό Θέατρο Βόρειου Ελλάδος (ΚΘΒΕ, τηλ. 223785), (2) το Υπερώον (τηλ. 223785), της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών (τηλ. 223785), (4) το Βασιλικό Θέατρο (τηλ. 265111), (5) το θέατρο Δάσους (τηλ. 218092), (6) το θέατρο Αυλαία (τηλ. 236236) και (7) η Πειραματική Σκηνή της Τέχνης (Θέατρο Αμαλία, τηλ. 860708), με παραστάσεις από όλο το φάσμα του θεατρικού

ρεπερτορίου. Επίσης λειτουργούν πολλοί χειμερινού κινηματογράφου και ελάχιστοι θερινοί.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Α.Π.Θ.)

1. Η ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Το Α.Π.Θ. ιδρύθηκε από την πρώτη Ελληνική Δημοκρατία και είναι χρονολογικά το δεύτερο ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας μας. Η ίδρυση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αποφασίστηκε το έτος 1925 μετά από εισήγηση του Αλέξανδρου Παπαναστασίου στη Δ' Εθνική Συνέλευση των Ελλήνων, η οποία ψήφισε τον ιδρυτικό νόμο 3341/14.6.1925. Με το νόμο αυτό προβλέπεται αρχικά η ίδρυση των εξής πέντε σχολών: της Θεολογικής, της Φιλοσοφικής, των Νομικών και Οικονομικών Επιστημών, των Φυσικών και Μαθηματικών Επιστημών και της Ιατρικής. Οι σχολές αυτές αποτέλεσαν τον πρώτο πυρήνα του πανεπιστημίου, αν και κατά το πρώτο έτος λειτούργησε μόνο η Φιλοσοφική Σχολή. Αργότερα με την προσθήκη των προβλεπόμενων σχολών αλλά και άλλων τμημάτων καλύφθηκε ολόκληρο το φάσμα των επιστημών και τεχνών, ώστε τόσο η δομή όσο και το μέγεθος, το καθιστούν σήμερα ένα από τα αρτιότερα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας μας.

Ο χώρος του πανεπιστημίου είναι ενιαίος και καλύπτει έκταση 429 στρεμμάτων περίπου, η οποία βρίσκεται σε ξεχωριστή θέση της πόλης, έτσι ώστε να αποτελεί μια ιδιαίτερη περιοχή της πόλης, την "Πανεπιστημιούπολη", κοντά στο κέντρο της Θεσσαλονίκης. Ορισμένα ιδρύματα και εργαστήρια, καθώς και άλλου είδους εγκαταστάσεις του πανεπιστημίου, βρίσκονται για ειδικούς λόγους έξω από το χώρο αυτό, όπως π.χ. το αγρόκτημα του Τμήματος της Γεωπονίας και οι εγκαταστάσεις Φυσικού Περιβάλλοντος του Τμήματος της Δασολογίας, στην περιοχή της Θέρμης σε απόσταση 12 χιλιομέτρων από την πόλη της Θεσσαλονίκης. Στο Περούλη της Πίνδου και στο Χολομώντα της Χαλκιδικής βρίσκονται τα πανεπιστημιακά δάση, που χρησιμεύουν για τη δασική έρευνα και την άσκηση των φοιτητών. Στην περιοχή της Καλάνδρας λειτουργεί τους θερινούς μήνες κατασκήνωση για τους φοιτητές, το διοικητικό και διδακτικό προσωπικό του Α.Π.Θ.

Στο Α.Π.Θ. προσφέρεται η δυνατότητα ενασχόλησης και δημιουργίας για όλους τους φοιτητές σε διάφορες πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες. Συγκεκριμένα λειτουργούν φοιτητικές ομάδες φωτογραφίας (εμφάνιση, εκτύπωση, εκθέσεις φωτογραφίας), θεάτρου (παραστάσεις με τη συνεργασία επαγγελματιών σκηνοθετών), μουσικής, χορωδίας και αθλητισμού. Το Α.Π.Θ. έχει συνάψει συμφωνίες επιστημονικής συνεργασίας και ανταλλαγής φοιτητών με πολλά ξένα ανώτατα ιδρύματα, όπως π.χ. με το Πανεπιστήμιο "Paul Valéry" του Montpellier της Γαλλίας, με το Πανεπιστήμιο "Kliment Ohridski" της Σόφιας της Βουλγαρίας, με το "Kent State University" του Ohio των Η.Π.Α. και με το Πανεπιστήμιο του Leeds της Αγγλίας.

Στο Α.Π.Θ. λειτουργεί θερινό πρόγραμμα εντατικών μαθημάτων διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας (από 16/8 μέχρι 15/9) και χειμερινό πρόγραμμα (από τον

Οκτώβριο μέχρι τον Ιούνιο) για την εξυπηρέτηση των αλλοδαπών και ομογενών φοιτητών.

2. Διάρθρωση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Η σημερινή διάρθρωση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης προέκυψε από τις διατάξεις του Νόμου 1268/82 “για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.”. Έτσι το Α.Π.Θ. σήμερα αποτελείται από τις παρακάτω Σχολές και Τμήματα:

1. Παιδαγωγική Σχολή με τα Τμήματα:

- α. Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών
- β. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

2. Φιλοσοφική Σχολή με τα Τμήματα:

- α. Φιλολογίας
- β. Ιστορίας και Αρχαιολογίας
- γ. Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής
- δ. Ψυχολογίας
- ε. Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
- στ. Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
- ζ. Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας
- η. Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

3. Σχολή Θετικών Επιστημών με τα Τμήματα:

- α. Μαθηματικών
- β. Φυσικής
- γ. Χημείας
- δ. Βιολογίας
- ε. Γεωλογίας
- στ. Πληροφορικής

4. Σχολή Νομικών και Οικονομικών Επιστημών με τα Τμήματα:

- α. Νομικής
- β. Οικονομικών Επιστημών

5. Σχολή Γεωτεχνικών Επιστημών με τα Τμήματα:

- α. Γεωπονίας
- β. Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος
- γ. Κτηνιατρικής

6. Θεολογική Σχολή με τα Τμήματα:

- α. Θεολογίας
- β. Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

7. Σχολή Επιστημών Υγείας με τα Τμήματα:

- α. Ιατρικής
- β. Οδοντιατρικής

- γ. Ορθοδοντικής και Περιοδοντολογίας
- δ. Φαρμακευτικής

8. Πολυτεχνική Σχολή με τα Τμήματα:

- α. Πολιτικών Μηχανικών
- β. Αρχιτεκτόνων
- γ. Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών
- δ. Μηχανολόγων Μηχανικών
- ε. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Η/Υ
- στ. Χημικών Μηχανικών
- ζ. Γενικό Φυσικών και Μαθηματικών Επιστημών

9. Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας με τα Τμήματα:

- α. Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών
- β. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

10. Σχολή Καλών Τεχνών με τα Τμήματα:

- α. Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών
- β. Μουσικών Σπουδών
- γ. Θεάτρου

Τα ανεξάρτητα Τμήματα είναι:

1. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού
2. Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού Σερρών
3. Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης

Τα νέα Τμήματα είναι:

1. Μηχανικών Διαχείρισης Ενεργειακών Πόρων (Κοζάνη)
2. Βαλκανικών Σπουδών (Φλώρινα)

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Το προσωπικό που απασχολείται στα Α.Ε.Ι. διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

- 1. Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)**
Περιλαμβάνει τους καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές, επίκουρους καθηγητές και λέκτορες.
- 2. Ειδικοί Επιστήμονες**
Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, οι οποίοι απασχολούνται στο πανεπιστήμιο με ειδική σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου.
- 3. Επιστημονικοί Συνεργάτες, Βοηθοί (Ε.Δ.Π.)**
Στην κατηγορία αυτή υπάγονται οι επιστήμονες οι οποίοι απασχολούνται στο πανεπιστήμιο πριν από την εφαρμογή του νόμου-πλαισίου 1268/82, χωρίς να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.
- 4. Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.)**
Αποτελείται από τους δασκάλους ξένων γλωσσών, σχεδίου, μουσικής κ.τ.λ.
- 5. Επισκέπτες καθηγητές**
Μέλη διδακτικού προσωπικού άλλων πανεπιστημίων εσωτερικού και εξωτερικού.
- 6. Διδάσκοντες σύμφωνα με το Π.Δ. 407/80**
Στην κατηγορία αυτή ανήκουν επιστήμονες αναγνωρισμένου επιστημονικού κύρους ή κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος είτε εξαιρετικής τεχνικής εμπειρίας, που προσλαμβάνονται με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για τη διεξαγωγή διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού και οργανωτικού έργου, που καθορίζεται με τη σύμβαση.
- 7. Ειδικό Διοικητικό και Τεχνικό Προσωπικό (Ε.Δ.Τ.Π.)**
Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται όσοι ασκούν διοικητικά, γραμματειακά και τεχνικά καθήκοντα.
- 8. Ειδικοί Μεταπτυχιακοί Υπότροφοι (Ε.Μ.Υ.)**
- 9. Εντεταλμένοι Επίκουροι Καθηγητές**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Όργανα Διοίκησης του Πανεπιστημίου

- Η Σύγκλητος* απαρτίζεται από τον πρύτανη, τους δύο αντιπρυτάνεις, τους κοσμήτορες των σχολών, τους προέδρους των τμημάτων, έναν εκπρόσωπο Δ.Ε.Π. κάθε τμήματος, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε τμήμα, έναν εκπρόσωπο του Ε.Ε.Π., έναν εκπρόσωπο του διοικητικού προσωπικού, έναν εκπρόσωπο του Ε.Δ.Τ.Π. και δύο εκπροσώπους των Ε.Μ.Υ.
- Το Πρυτανικό Συμβούλιο* απαρτίζεται από τον πρύτανη, τους δύο αντιπρυτάνεις, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών, που εκλέγεται από το σύνολο των φοιτητών συγκλητικών, και έναν εκπρόσωπο του διοικητικού προσωπικού ως εισηγητή.
- Ο πρύτανης* εκλέγεται για τρία χρόνια από ειδικό εκλεκτορικό σώμα.
Ο πρύτανης και οι δύο αντιπρυτάνεις (ο αντιπρύτανης ακαδημαϊκών

υποθέσεων και προσωπικού και ο αντιπρύτανης οικονομικού προγραμματισμού και ανάπτυξης) εκλέγονται για τρία χρόνια από ειδικό εκλεκτορικό σώμα.

Για την τριετία 1997-2000 πρύτανης του Α.Π.Θ. είναι ο Μ. Παπαδόπουλος, καθηγητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, και αντιπρυτάνεις οι Ι. Αντωνόπουλος, καθηγητής του Τμήματος Φυσικής, και Ολ. Γκίμπα-Τζιαμπίρη, καθηγήτρια του Τμήματος Ιατρικής.

Όργανα Διοίκησης της Παιδαγωγικής Σχολής

1. *Η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) της Σχολής* απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων.
2. *Η Κοσμητεία* απαρτίζεται από τον κοσμήτορα, τους προέδρους των τμημάτων και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε τμήμα.
3. *Ο κοσμήτορας* εκλέγεται για τρία χρόνια από ειδικό εκλεκτορικό σώμα. Κοσμήτορας της Παιδαγωγικής Σχολής για την τριετία 1999-2002 είναι ο Γ. Τσιάκαλος, καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

I. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Ίδρυση και στέγαση του Τμήματος

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 46 του Ν. 1268/82 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1984-85, σύμφωνα με το Π.Δ. 320/83.

Με την ίδρυση του τμήματος αυτού υλοποιείται ένα παλιό αίτημα της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) για τη δημιουργία παιδαγωγικών τμημάτων δασκάλων και νηπιαγωγών στα πανεπιστήμια. Το τμήμα εξακολουθεί ακόμα και σήμερα να αντιμετωπίζει δυσκολίες, που αφορούν κυρίως την υλικοτεχνική υποδομή. Ελπίζεται όμως ότι αυτές θα ξεπεραστούν σύντομα και το νέο τμήμα θα υλοποιήσει τους ιδρυτικούς σκοπούς τους με τη βοήθεια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στο οποίο ανήκει.

Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που αποφοίτησαν μέχρι σήμερα είναι 3.527 συμπεριλαμβανομένων και των αποφοίτων της εξομοίωσης Ελλάδας και Κύπρου.

Οι αίθουσες διδασκαλίας του τμήματος βρίσκονται στους χώρους των προκατασκευασμένων κτισμάτων του πανεπιστημίου πίσω από τα κτίρια του πολυτεχνείου και απέναντι από τη Φοιτητική Λέσχη. Στον ίδιο χώρο στεγάζεται και το παιδικό κέντρο.

Η γραμματεία του τμήματος βρίσκεται στο κτίριο διοίκησης του πανεπιστημίου, πάνω από το αμφιθέατρο της ΝΟΕ (προσθήκη).

Η βιβλιοθήκη του τμήματος στεγάζεται στο ημιυπόγειο του μπλε κτιρίου, όπου στεγάζονται και τα γραφεία των μελών ΔΕΠ του τμήματος.

Επίσης ορισμένα μέλη ΔΕΠ του τμήματος στεγάζονται στον πρώτο όροφο του νέου κτιρίου, στο οποίο συστεγάζεται και μέρος του παιδικού κέντρου.

2. Διοίκηση του Τμήματος

Πρόεδρος (1998-2000): Τομπαΐδης Δημήτριος, καθηγητής
Αναπλ. Πρόεδρος (1998-2000): Τζουριάδου Μαρία, καθηγήτρια

Γενική Συνέλευση:

Πρόεδρος (2000-2002): Κάτσιου – Ζαφρανά Μαρία, αναπλ. καθηγ.

- Μέλη:
1. Αγγέλης Λεωνίδα, αναπληρωτής καθηγητής
 2. Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος, καθηγητής
 3. Βαρνάβα-Σκούρα Τζέλα, καθηγήτρια
 4. Βεργέτη Μαρία, λέκτορας
 5. Βρύζας Κωνσταντίνος, αναπληρωτής καθηγητής*
 6. Γερμανός Δημήτριος, αναπληρωτής καθηγητής
 7. Γεωργόπουλος Αλέξανδρος, αναπληρωτής καθηγητής*
 8. Καρακίτσιος Ανδρέας, επίκουρος καθηγητής
 9. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη Μελανθία, επίκουρη καθηγήτρια
 10. Κωνσταντινίδου-Σέμογλου Ουρανία, λέκτορας
 11. Μαναβόπουλος Κωνσταντίνος, λέκτορας
 12. Ματεζόφσκυ-Νικόλτσου Κατερίνα-Μαρία, επίκουρη καθηγήτρια
 13. Μαυροπούλου-Τσιούμη Χρυσάνθη, καθηγήτρια
 14. Μελετιάδης Χαράλαμπος, επίκουρος καθηγητής
 15. Μπακιρτζής Κωνσταντίνος, επίκουρος καθηγητής
 16. Μπαμπλέκου Ζωή, επίκουρη καθηγήτρια
 17. Μπίκα Αναστασία, λέκτορας
 18. Μπίκος Κωνσταντίνος, αναπληρωτής καθηγητής
 19. Ντολιοπούλου Ελένη-Σοφία, επίκουρη καθηγήτρια
 20. Παπαντωνίου Φωτεινή, λέκτορας
 21. Παυλίδου Εύα, λέκτορας
 22. Τζεκάκη Μαριάννα, επίκουρη καθηγήτρια

23. Τζουριάδου Μαρία, καθηγήτρια
24. Τρίμη Ελισάβετ, επίκουρη καθηγήτρια
25. Τσιούμης Κωνσταντίνος, επίκουρος καθηγητής
26. Τσιτουρίδου Μελπομένη, επίκουρη καθηγήτρια
27. Χατζησαββίδης Σωφρόνιος, καθηγητής

Από το σύλλογο των φοιτητών του τμήματος συμμετέχει με δικαίωμα ψήφου ποσοστό 50% επί του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. του τμήματος, δηλαδή 14 φοιτητές.

Διοικητικό Προσωπικό

Προσωπικό Γραμματείας

1. Εφραιμίδου Παρθένα, γραμματέας (τηλ. 995065)
2. Σεραφειμίδου-Καλαϊτζάκη Ελένη, ΔΕ (τηλ. 995059)
3. Περδίκη-Μπουρίδου Αγγελική, ΔΕ (τηλ. 995086)
4. Παπαχρήστου Σταματία, ΔΕ με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου (τηλ. 995064)
5. Καραμπάση Κυριακή, με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου (τηλ. 995058)

Προσωπικό Σπουδαστηρίων

1. Βλαστού Έλλη, με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου (τηλ. 995042)

Προσωπικό Βιβλιοθήκης Τμήματος

1. Παπάζογλου Αγγελική, Ε.Δ.Τ.Π. (τηλ. 995047)
2. Τριανταφύλλου Αιμιλία, Δ.Ε. (τηλ. 995047)

* τελούν υπό διορισμό στη βαθμίδα του αν. καθηγητή

3. Προσωπικό Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών

Α. Ομότιμοι καθηγητές

1. Φράγκος Χρήστος

Β. Διατελέσαντες καθηγητές

1. Σμαραγδά-Τσιαντζή Μαρίκα

Γ. Τομείς

Ι. Τομέας Παιδαγωγικής

Αναπληρωτές καθηγητές

1. Αγγέλης Λεωνίδα
2. Γεωργόπουλος Αλέξανδρος
3. Γερμανός Δημήτριος
4. Μπίκος Κωνσταντίνος

Επίκουροι καθηγητές

1. Ντολιοπούλου Ελένη-Σοφία
2. Τζεκάκη Μαριάννα
3. Τσιτουρίδου Μελπομένη

Γραμματέας
Χατζηπαράσχη Μαρία, Ε.Δ.Τ.Π. (τηλ. 995046)

II. Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής

Καθηγητές

1. Βαρνάβα-Σκούρα Ευαγγελία
2. Τζουριάδου Μαρία

Αναπληρωτές καθηγητές

1. Κάτσιου-Ζαφρανά Μαρία

Επίκουροι καθηγητές

1. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη Μελανθία
2. Μπακιρτζής Κωνσταντίνος
3. Μπαμπλέκου Ζωή

Λέκτορες

1. Μαναβόπουλος Κωνσταντίνος

Γραμματέας

Σκορδά Αλίκη, Ε.Δ.Τ.Π. (τηλ. 995015)

III. Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας

Καθηγητές

1. Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος
2. Χατζησαββίδης Σωφρόνιος

Αναπληρωτές καθηγητές

1. Βρύζας Κωνσταντίνος

Επίκουροι καθηγητές

1. Καρακίτσιος Ανδρέας
2. Μελετιάδης Χαράλαμπος
3. Τσιούμης Κωνσταντίνος

Λέκτορες

1. Βεργέτη Μαρία
2. Κωνσταντινίδου-Σέμογλου Ουρανία

Γραμματέας

Μπαλαμπέκου Ευαγγελία, Ε.Δ.Τ.Π. (τηλ. 995090)

IV. Τομέας Αισθητικής Παιδείας

Καθηγητές

1. Μαυροπούλου-Τσιούμη Χρυσάνθη

Επίκουροι καθηγητές

1. Ματεζόφσκου-Νικόλτσου Κατερίνα-Μαρία
2. Τρίμη Ελισάβετ

Λέκτορες

1. Παπαντωνίου Φωτεινή
2. Παυλίδου Εύα
3. Ρουτζούνη-Μπίκα Αναστασία

Ε.Ε.Π.

Κυριακίδης Τριαντάφυλλος
Γραμματέας
Ποτούρη Δέσποινα, Ε.Δ.Τ.Π. (τηλ. 995045)

Δ. Διδάσκοντες σύμφωνα με το Π.Δ. 407/80

1. Καραδήμου-Λιάτσου Παυλίνα
2. Παπαδοπούλου Ελένη
3. Χριστιανόπουλος Κρίτων

Ε. Με διάθεση από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

1. Τσαπακίδου Αγγελική, καθηγήτρια φυσικής αγωγής (ειδική πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου).

Στ. Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

1. Κυριακίδης Τριαντάφυλλος

Ζ. Ειδικό Διοικητικό Τεχνικό Προσωπικό

1. Κούβαρης Βασίλης (τηλ. 995049)
2. Μπαλαμπέκου Ευαγγελία (τηλ. 995090)
3. Παπάζογλου Αγγελική (τηλ. 995047)
4. Ποτούρη Δέσποινα (τηλ. 995045)
5. Σκορδά Αλίκη (τηλ. 995015)
6. Χατζηπαράσχη Μαρία (τηλ. 995046)

Τέλος, στο τμήμα προσφέρουν υπηρεσία εκπαιδευτικοί διαφόρων ειδικοτήτων αποσπασμένοι από την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

Γενικά

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών χορηγεί στους φοιτητές, μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους, τον ακαδημαϊκό τίτλο “πτυχίο”. Τα σχετικά με το πρόγραμμα και τον κανονισμό σπουδών καθώς και με τις μεταπτυχιακές σπουδές καθορίζονται με βάση τις ισχύουσες διατάξεις για όλα τα Α.Ε.Ι.

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές παράλληλα με τη θεωρητική τους κατάρτιση κάνουν πρακτική άσκηση σε νηπιαγωγεία της πόλης και των γύρω περιοχών, τα οποία εναλλάσσονται σε κάθε ακαδημαϊκό έτος καθώς και στο “παιδικό κέντρο” του Α.Π.Θ., το οποίο λειτουργεί στο χώρο του πανεπιστημίου.

1. Εισαγωγή φοιτητών

Η εισαγωγή των φοιτητών στο Τμήμα Νηπιαγωγών γίνεται με βάση τα αποτελέσματα των Γενικών Εξετάσεων.

Επίσης είναι δυνατή η εισαγωγή στο τμήμα πτυχιούχων Α.Ε.Ι., είτε με

κατατακτήριες εξετάσεις είτε με βάση το βαθμό πτυχίου, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

2. *Εγγραφές Πρωτοετών*

Οι υποψήφιοι καλούνται για εγγραφή μέσα σε καθορισμένη προθεσμία με υπουργική απόφαση, η οποία ανακοινώνεται στον ημερήσιο τύπο. Σε περίπτωση που η εγγραφή δεν πραγματοποιηθεί μέσα στις νόμιμες προθεσμίες, χάνεται το δικαίωμα εγγραφής.

Οι εισαγόμενοι υποβάλλονται σε ακτινολογική, παθολογική και δερματολογική εξέταση δωρεάν, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις που ισχύουν για την υποχρεωτική υγειονομική εξέταση των εισαγομένων στα Α.Ε.Ι.

3. *Παιδικό κέντρο*

Το παιδικό κέντρο που υπάγεται απευθείας στο Α.Π.Θ., λειτουργεί ως ολόημερη σχολική μονάδα για παιδιά προσχολικής ηλικίας 2,5-6 ετών, που οι γονείς τους ανήκουν στην πανεπιστημιακή κοινότητα του Α.Π.Θ. Τα παιδιά που φοιτούν σ' αυτό κατανέμονται, με βάση την ηλικία τους, σε επτά τμήματα. Είναι ανοιχτό 5 ημέρες την εβδομάδα από 07.00-19.00. Προσφέρει τροφή 3 φορές την ημέρα (πρωινό, γεύμα, απογευματινό) και ιατρική φροντίδα από παιδίατρο του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ. Το Παιδικό Κέντρο εξυπηρετεί εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες των επιστημών της αγωγής για την προσχολική ηλικία καθώς και τις ανάγκες του Τμήματος για πρακτική άσκηση των φοιτητών και φοιτητριών του.

4. *Κανονισμός Σπουδών*

Κάθε φοιτητής για να ολοκληρώσει τις σπουδές του και να πάρει πτυχίο πρέπει να έχει συμπληρώσει οκτώ τουλάχιστον εξάμηνα σπουδών και να έχει συγκεντρώσει 182 διδακτικές μονάδες (δ.μ.).

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών αριθμ. 6/25.5.99 ορίζεται νέο πρόγραμμα σπουδών που θα ισχύει για τους φοιτητές που εισάγονται στο τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 και εξής. Σύμφωνα με αυτό το τμήμα χωρίζεται σε 4 τομείς:

- α) Τομέας Ψυχολογίας – Ειδικής Αγωγής
- β) Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας
- γ) Τομέας Παιδαγωγικής
- δ) Τομέας Αισθητικής Παιδείας

Οι φοιτητές παρακολουθούν ένα κοινό κορμό μαθημάτων κατά τα 4 πρώτα εξάμηνα. Στην αρχή του Ε' εξαμήνου επιλέγουν τον προσανατολισμό που επιθυμούν να δώσουν στις σπουδές τους. Το σύνολο των 182 διδακτικών μονάδων κατανέμεται ως εξής:

Α) 90 δ.μ. συγκεντρώνονται από υποχρεωτικά μαθήματα. Ειδικότερα, στα πρώτα τέσσερα εξάμηνα θα πρέπει να συμπληρώσουν 50 δ.μ. από Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού. Στα επόμενα 4 εξάμηνα, οι φοιτητές θα πρέπει να συγκεντρώσουν 20 δ.μ. από Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού και 20 δ.μ. από Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού.

Β) 40 δ.μ. συγκεντρώνονται από μαθήματα επιλογής. Σ' αυτές μπορεί να περιληφθούν 8 μονάδες από ελεύθερες επιλογές από άλλα τμήματα ή σχολές και 10 δ.μ. από διπλωματική εργασία.

Γ) 12 δ.μ. από ξένη γλώσσα (υποχρεωτικές).

Δ) 40 δ.μ. από πρακτικές ασκήσεις.

Για τους φοιτητές που έχουν εισαχθεί πριν από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 ισχύει η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών αριθμ. 9/19.4.94. Σύμφωνα με αυτήν, οι φοιτητές έχουν υποχρέωση να συγκεντρώσουν 90 δ.μ. από υποχρεωτικά μαθήματα, 12 δ.μ. από το μάθημα της ξένης γλώσσας, 40 δ.μ. από κατ'επιλογήν μαθήματα και 40 δ.μ. από τις πρακτικές ασκήσεις. Στις 40 δ.μ. από τα κατ'επιλογήν μαθήματα μπορούν να προσμετρηθούν 10 δ.μ. από τη διπλωματική εργασία καθώς και 8 δ.μ. από μαθήματα άλλων σχολών ή τμημάτων (ελεύθερη επιλογή).

Το μάθημα της “εργαστηριακής έρευνας” μπορεί να επιλεγεί μόνο μια φορά σε κάθε εξάμηνο και στα δυο προγράμματα.

Οι φοιτητές που ακολουθούν το παλιό πρόγραμμα και χρωστούν μαθήματα από προηγούμενα εξάμηνα θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε εξετάσεις μαθημάτων που δε διδάσκονται πλέον για τα επόμενα 4 έτη.

5. Συνοπτικό πρόγραμμα πρακτικών ασκήσεων

Μεταβατικό Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (Για φοιτητές που έχουν εγγραφεί μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 1998/99)

Προσοχή: Το πρόγραμμα αυτό, ισχύει για όσους φοιτούν στο Β', Γ και Δ' έτος κατά το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 και μέχρις ότου αυτοί αποφοιτήσουν. Σύνολο διδακτικών μονάδων 40.

- 1) Κατά το **Γ' εξάμηνο**, ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει 10 μέρες πρακτική άσκηση ως βοηθός της νηπιαγωγού. Στο τέλος της πρακτικής άσκησης παρουσιάζει γραπτή εργασία, στην οποία παρουσιάζονται οι εντυπώσεις, οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις του/ης.
- 2) Κατά το **Δ' εξάμηνο**, ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει 10 μέρες πρακτική άσκηση. Τις πρώτες δύο ημέρες γίνεται εξοικείωση με τα παιδιά και τις υπόλοιπες πραγματοποιούνται συνδιδασκαλίες σε επιμέρους δραστηριότητες. Ο προγραμματισμός της όλης εργασίας καταγράφεται σε καθημερινή βάση, η οποία παραδίδεται στο τέλος της πρακτικής άσκησης.
- 3) Κατά τα **εξάμηνα Ε' και ΣΤ'**, ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει 20 μέρες πρακτική άσκηση. Τις πρώτες δύο ημέρες γίνεται εξοικείωση με τα παιδιά και τις υπόλοιπες πραγματοποιούνται συνδιδασκαλίες στο σύνολο του ημερησίου προγράμματος. Ο προγραμματισμός της όλης εργασίας καταγράφεται σε καθημερινή βάση, η οποία παραδίδεται στο τέλος της πρακτικής άσκησης.

- 4) Κατά τα **εξάμηνα Ζ' και Η'**, ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει 20 μέρες πρακτική άσκηση. Τις πρώτες δύο ημέρες γίνεται εξοικείωση με τα παιδιά και τις υπόλοιπες πραγματοποιούνται διδασκαλίες (αυτόνομες) στο σύνολο του ημερησίου προγράμματος. Ο προγραμματισμός της όλης εργασίας καταγράφεται σε καθημερινή βάση, η οποία παραδίδεται στο τέλος της πρακτικής άσκησης.

Οι φοιτητές/ριες υποχρεούνται στην αρχή κάθε εξαμήνου να συμμετέχουν στις ενημερωτικές/οργανωτικές συναντήσεις που διοργανώνει ο υπεύθυνος της πρακτικής άσκησης και οι συνεργαζόμενες νηπιαγωγοί, κατά τις οποίες διευκρινίζονται λεπτομέρειες σχετικά με τη διεξαγωγή του προγράμματος και ορίζονται οι υποχρεώσεις των φοιτητών.

Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (Για νέους φοιτητές που εγγράφονται κατά το ακαδημαϊκό έτος 1999/2000)

Το πρόγραμμα αυτό ισχύει για τους πρωτοετείς φοιτητές του ακαδημαϊκού έτους 1999-2000.

Ο κάθε φοιτητής, κατά τη διάρκεια των σπουδών του, υποχρεούται να συμμετέχει στην πρακτική άσκηση και για τη συμμετοχή του αυτή παίρνει συνολικά 40 διδακτικές μονάδες. Πιο αναλυτικά:

- 1) Στο **Α' εξάμηνο** και στο **Β' εξάμηνο** δεν προβλέπεται πρακτική άσκηση.
- 2) Στα **εξάμηνα Γ'** και **Δ'** ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει μία εβδομάδα πρακτική άσκηση, ανά εξάμηνο, με σύνολο διδακτικών μονάδων 6 (3+3).

Κατά την 1^η ημέρα της πρακτικής άσκησης, γίνεται ευαισθητοποίηση-ενημέρωση από τους υπεύθυνους καθηγητές στο Πανεπιστήμιο, τις επόμενες τρεις ημέρες ακολουθεί η παρατήρηση σε νηπιαγωγείο και την τελευταία ημέρα γίνεται επεξεργασία των πληροφοριών με τους υπεύθυνους καθηγητές στο Πανεπιστήμιο.

Η πρακτική άσκηση θα πραγματοποιείται για το μεν Γ' εξάμηνο την τελευταία εβδομάδα του Ιανουαρίου για το δε Δ' εξάμηνο, την πρώτη εβδομάδα μετά το Πάσχα.

- 3) Στο **Ε' Εξάμηνο** ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει δύο εβδομάδες πρακτική άσκηση, με σύνολο διδακτικών μονάδων 6.
Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, γίνονται συνδιδασκαλίες σε νηπιαγωγεία, και πραγματοποιούνται δραστηριότητες από τους φοιτητές σε όλους τους τομείς.
Η πρακτική άσκηση αυτού του εξαμήνου θα πραγματοποιείται τις δύο πρώτες εβδομάδες μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων.

- 4) Στο **ΣΤ' Εξάμηνο** ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει μία εβδομάδα πρακτική άσκηση με σύνολο διδακτικών μονάδων 3. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, γίνονται συνδιδασκαλίες σε νηπιαγωγεία, και πραγματοποιούνται δραστηριότητες από τους φοιτητές σε όλους τους τομείς.

Η πρακτική άσκηση αυτού του εξαμήνου θα πραγματοποιείται την πρώτη εβδομάδα μετά τις διακοπές του Πάσχα.

5) Στο **Ζ' Εξάμηνο** ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει δύο εβδομάδες πρακτική άσκηση, με σύνολο διδακτικών μονάδων 8. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα γίνεται διδασκαλία-εφαρμογή ημερήσιου προγράμματος από τους φοιτητές.

Η πρακτική άσκηση αυτού του εξαμήνου θα πραγματοποιείται τις δύο πρώτες εβδομάδες μετά τις διακοπές των Χριστουγέννων.

6) Στο **Η' Εξάμηνο** ο/η κάθε φοιτητής/ρια κάνει πέντε εβδομάδες πρακτική άσκηση, με σύνολο διδακτικών μονάδων 17.

Κατά το χρονικό αυτό διάστημα γίνεται διδασκαλία-εφαρμογή ημερήσιου προγράμματος από τους φοιτητές.

Πραγματοποιούνται δύο συναντήσεις με τον υπεύθυνο καθηγητή, στην αρχή για ενημέρωση και στο τέλος για αξιολόγηση. Οι φοιτητές κάθε εβδομάδα έχουν συναντήσεις με την υπεύθυνη νηπιαγωγό τους (αποσπασμένη στο τμήμα) σχετικά με τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων τους.

Η πρακτική άσκηση αυτού του εξαμήνου θα πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου (για οκτώ εβδομάδες περίπου), τρεις ημέρες την εβδομάδα.

Σημείωση 1: Οι φοιτητές του τομέα Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής θα επισκέπτονται ειδικά σχολεία κατά το ΣΤ' Εξάμηνο και κατά την δεύτερη εβδομάδα του Ζ' Εξαμήνου. Επίσης κατά το Η' Εξάμηνο οι φοιτητές αυτού του τομέα θα κάνουν την πρακτική τους σε νηπιαγωγεία στα οποία φοιτούν παιδιά με ειδικές ανάγκες. Το πρόγραμμα για αυτούς τους φοιτητές διαμορφώνεται από τον συγκεκριμένο τομέα.

Σημείωση 2: Στα εξάμηνα Γ' και Δ' οι φοιτητές θα τοποθετούνται ανά 4 σε κάθε τάξη νηπιαγωγείου και στα υπόλοιπα εξάμηνα ανά 2, πλην του Η' εξαμήνου, όπου θα είναι μόνοι τους (αν ο αριθμός των νηπιαγωγείων δεν επαρκεί θα μπορούν να πηγαίνουν ανά 2 και σε αυτό το εξάμηνο).

Σημείωση 3: Προκειμένου κάποιος φοιτητής να πραγματοποιήσει την πρακτική άσκηση ενός εξαμήνου θα πρέπει απαραίτητα να έχει ολοκληρώσει την πρακτική άσκηση του προηγούμενου εξαμήνου.

6. Διπλωματική εργασία

Η διπλωματική εργασία είναι προαιρετική, πραγματοποιείται στη διάρκεια του τελευταίου έτους σπουδών και παραδίδεται πριν από τη λήψη του πτυχίου. Τα γνωστικά αντικείμενα στα οποία είναι δυνατόν να ενταχθούν οι διπλωματικές εργασίες είναι τα ακόλουθα:

α. Αισθητική παιδεία – γλώσσα – ιστορία (π.χ. μουσική, εικαστικά, γλώσσα, παιδική λογοτεχνία, παιδικό θέατρο, κουκλοθέατρο, ιστορία, μουσειακή εκπαίδευση).

β. Κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον (π.χ. κοινωνιολογία, κοινωνικοποίηση του παιδιού, κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, κοινωνιολογία των μέσων μαζικής επικοινωνίας, στερεότυπα των ρόλων των φύλων, οικολογία).

γ. Παιδαγωγικά: οργάνωση και διοίκηση παιδικών κέντρων (παιδαγωγικές επιστήμες), εκπαίδευση (εκπαιδευτικές έρευνες και εφαρμογές στην εκπαίδευση).

δ. Ψυχολογία: Ειδική εκπαίδευση (π.χ. ψυχολογία ανάπτυξης του φυσιολογικού παιδιού, ψυχολογία ανάπτυξης του παιδιού με ειδικές ανάγκες), κλινική ψυχολογία, ψυχολογία της μάθησης και κοινωνική ψυχολογία.

7. Βιβλιοθήκη του τμήματος

A. Γενικά

Η βιβλιοθήκη του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, που αποτελεί παράρτημα της κεντρικής βιβλιοθήκης, λειτουργεί ως αναγνωστήριο από Δευτέρα έως και Παρασκευή από τις 9.00 π.μ. μέχρι τις 19.00 και στεγάζεται στο υπόγειο του μπλε κτιρίου.

Η βιβλιοθήκη περιλαμβάνει συγγράμματα που έχουν σχέση με το αντικείμενο του τμήματος για τις ανάγκες της διδασκαλίας και της έρευνας και για την ενημέρωση των φοιτητών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους αλλά και μετά την αποφοίτησή τους.

B. Δανεισμός βιβλίων

Στη βιβλιοθήκη υπάρχουν βιβλία αναντικατάστατα, τα οποία δε δανείζονται. Αυτά ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

- 1) Τα βιβλία που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των σπάνιων και πολύτιμων βιβλίων.
- 2) Τα λεξικά και οι εγκυκλοπαίδειες.
- 3) Τα τεύχη περιοδικών που δε βιβλιοθετήθηκαν.
- 4) Οι εφημερίδες.
- 5) Τα βιβλία αναφοράς (Reference books).
- 6) Οι ειδικές σειρές.

Τα υπόλοιπα βιβλία δανείζονται ως εξής:

I. Οι φοιτητές μπορούν να δανείζονται τα βιβλία από την Παρασκευή μέχρι τη Δευτέρα. Ο δανεισμός των βιβλίων των Παρασκευή και η επιστροφή τους τη Δευτέρα σταματά μία ώρα πριν από τη λήξη του ωραρίου λειτουργίας της Βιβλιοθήκης.

II. Ειδικά για την εκπόνηση εργασιών ή για άλλες δραστηριότητες του Τμήματος οι φοιτητές μπορούν να δανείζονται βιβλία και τις άλλες μέρες για να τα φωτοτυπούν, με την υποχρέωση να τα επιστρέφουν αμέσως.

Και στις δύο περιπτώσεις μπορούν να δανείζονται μέχρι 3 βιβλία αφήνοντας στον υπεύθυνο την αστυνομική τους ταυτότητα.

Αν κάποιος δεν επιστρέψει τα βιβλία που δανείστηκε στην ορισμένη προθεσμία, χάνει το δικαίωμα δανεισμού βιβλίων για 15 μέρες.

Το προσωπικό του τμήματος μπορεί να δανείζεται βιβλία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Ο δανειζόμενος οφείλει να ορίσει τα χρονικά πλαίσια της ανάγκης χρήσης του βιβλίου, τα οποία οφείλει να τηρεί. Ευνόητο είναι

- III. ότι σε περίπτωση ανάγκης χρήσης του βιβλίου από φοιτητή ή διδάσκοντα θα γίνει η σχετική ρύθμιση.
- III. Ο χρήστης του βιβλίου οφείλει να επιστρέψει το βιβλίο στην κατάσταση που το παρέλαβε. Δεν επιτρέπονται σημειώσεις, υπογραμμίσεις και γενικά αλλοιώσεις των βιβλίων. Σε περίπτωση φθοράς, καταστροφής ή απώλειας, ο χρήστης του βιβλίου υποχρεώνεται να το αντικαταστήσει αμέσως.

III. ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού

Α' Εξάμηνο

1. Νεοελληνική Γλώσσα: Φωνολογία – Μορφολογία (Σ. Χατζησαββίδης) 2 δ.μ.
2. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή (Μ.Τζουριάδου) 2 δ.μ.
3. Θεμελιώδη ζητήματα των Επιστημών της Αγωγής (Κ. Μπίκος) 2 δ.μ.
4. Πολιτιστική Κληρονομιά στην Εκπαίδευση (Χ. Τσιούμη) 2 δ.μ.
5. Εισαγωγή στις Θεωρίες της Ανάπτυξης (Ζ. Μπαμπλέκου) 2 δ.μ.
6. Νεοελληνική Ιστορία 1204-1830 (Κ. Βακαλόπουλος) 2 δ.μ.
7. Εφαρμογές των νέων Τεχνολογιών: Διδακτικά Μέσα (Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.
8. Ξένη γλώσσα

Β' Εξάμηνο

1. Φυσιολογία της Μάθησης (Μ. Ζαφρανά) 2 δ.μ.
2. Έννοιες των φυσικών επιστημών και εφαρμογές (Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.
3. Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού: Γνωστική και Ψυχοκοινωνική Ανάπτυξη (Ζ. Μπαμπλέκου) 2 δ.μ.
4. Νεοελληνική Γλώσσα: Σύνταξη – Λεξιλόγιο (Σ. Χατζησαββίδης) 2 δ.μ.
5. Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη στην Εκπαίδευση (Φ. Παπαντωνίου) 2 δ.μ.
6. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (Χ. Μελετιάδης) 2 δ.μ.

7. Θεωρίες και μέθοδοι της διδασκαλίας για την προσχολική ηλικία (ειδικός επιστήμονας) 2 δ.μ.
8. Ξένη Γλώσσα

Γ' Εξάμηνο

1. Εισαγωγή στη Ρυθμική και Κινητική Αγωγή (Ε. Παυλίδου) 2 δ.μ.
2. Ο λόγος του παιδιού και οι διαταραχές του (Μ. Τζουριάδου) 2 δ.μ.
3. Κοινωνικοποίηση του παιδιού προσχολικής ηλικίας (Μ. Κοντοπούλου) 2 δ.μ.
4. Ανθρώπινη Οικολογία (Α. Γεωργόπουλος) 2 δ.μ.
5. Εκπαιδευτική Ψυχολογία (Κ. Μαναβόπουλος) 2 δ.μ.
6. Παιδική Λογοτεχνία (Α. Καρακίτσιος) 2 δ.μ.
7. Εισαγωγή στην Εικαστική Γλώσσα και Αγωγή (Ε. Τρίμη) 2 δ.μ.
8. Ξένη Γλώσσα

Δ' Εξάμηνο

1. Μαθησιακές Δυσκολίες (Μ. Τζουριάδου) 2 δ.μ.
2. Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική (ειδικός επιστήμονας) 2 δ.μ.
3. Έννοιες των μαθηματικών και εφαρμογές (Μ. Τζεκάκη) 2 δ.μ.
4. Χώρος και διαδικασίες αγωγής (Δ. Γερμανός) 2 δ.μ.
5. Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής (Ε. Ντολιοπούλου) 2 δ.μ.
6. Ξένη Γλώσσα

Ε' εξάμηνο

1. Εισαγωγή στη Θεατρική Τέχνη και Αγωγή (Τ. Κυριακίδης) 2 δ.μ.
2. Ιστορία και Εκπαίδευση Μειονοτικών Ομάδων στην Ελλάδα (Κ. Τσιούμης) 2 δ.μ.
3. Συγκριτική Παιδαγωγική (Λ. Αγγέλης) 2 δ.μ.
4. Προγράμματα και οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Κ. Μπίκος) 2 δ.μ.
5. Ξένη Γλώσσα

Στ' εξάμηνο

1. Μάθηση και Κοινωνικό Περιβάλλον (Ε. Σκούρα) 2 δ.μ.
2. Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία (Κ. Βρύζας) 2 δ.μ.
3. *Μεθοδολογία της έρευνας – Τεχνογραφία – Στατιστική (Ε. Σκούρα, Μ. Τζεκάκη, Κ. Μπίκος, Δ. Γερμανός) – Διατομεακό 2 δ.μ.*
4. Ξένη Γλώσσα

Ζ' εξάμηνο

1. Ψυχοπαιδαγωγική της επικοινωνίας (Κ. Μπακιρτζής) 2 δ.μ.
2. Μορφολογία Προσχολικού Εξοπλισμού (Α. Μπίκα) 2 δ.μ.

Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού

Τομέας Παιδαγωγικής

Ε' εξάμηνο

1. Σύγχρονα προγράμματα της προσχολικής αγωγής (Ε. Ντολιοπούλου) 2 δ.μ.
2. Διδασκαλία και μάθηση μαθηματικών εννοιών: εφαρμογές (Μ. Τζεκάκη) 2 δ.μ.
3. Οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση (Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.

Στ' εξάμηνο

1. Φυσικές και περιβαλλοντικές επιστήμες: εφαρμογές (Μ. Τσιτουρίδου – Α. Γεωργόπουλος) 2 δ.μ.
2. Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού στη διεθνή του διάσταση (Λ. Αγγέλης) 2 δ.μ.
3. Προσέγγιση των κοινωνικών σχέσεων στο εκπαιδευτικό περιβάλλον (Κ. Μπίκος – Δ. Γερμανός) 2 δ.μ.

Ζ' εξάμηνο

1. Οργάνωση και προγραμματισμός της φυσικής αγωγής στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (ειδικός επιστήμονας) 2 δ.μ.
2. Παιδαγωγική οργάνωση του χώρου (Δ. Γερμανός) 2 δ.μ.
3. Παιδαγωγικό υλικό και εφαρμογές του (Δ. Γερμανός, Κ. Μπίκος, Μ. Τζεκάκη, Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.

4. Εφαρμοσμένη παιδαγωγική στην προσχολική εκπαίδευση (ειδικός επιστήμονας) 2 δ.μ.

Τομέας Ψυχολογίας – Ειδικής Αγωγής

Ε' εξάμηνο

1. Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της μάθησης και διδασκαλίας (Ε. Σκούρα) 2 δ.μ.
2. Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές ανάγκες (Μ. Τζουριάδου) 2 δ.μ.
3. Γνωστική ψυχολογία στην Εκπαίδευση (Ζ. Μπαμπλέκου) 2 δ.μ.

Στ' εξάμηνο

1. Εφαρμογές της γνωστικής ψυχολογίας στην Εκπαίδευση (Κ. Μαναβόπουλος) 2 δ.μ.
2. Εμφύχωση των ομάδων (Κ. Μπακιρτζής) 2 δ.μ.
3. Εκπαιδευτικά προγράμματα για Μαθησιακές Δυσκολίες (Μ. Τζουριάδου) 2 δ.μ.
4. Αντιμετώπιση παιδιών με ψυχοκοινωνικές διαταραχές (Μ. Κοντοπούλου) 2 δ.μ.

Ζ' εξάμηνο

1. Επιπτώσεις του Νευροβιολογικού Μοντέλου στην εκπαίδευση (Μ. Ζαφρανά) 2 δ.μ.
2. Μεθοδολογία έρευνας στην ψυχολογία και στην ειδική αγωγή (ενδοτομεακό) 2 δ.μ.
3. Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία (ειδικός επιστήμονας) 2 δ.μ.

Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας

Ε' εξάμηνο

1. Νεοελληνική Ιστορία 1830-1940 (Κ. Βακαλόπουλος) 2 δ.μ.
2. Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία (Σ. Χατζησαββίδης) 2 δ.μ.
3. Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία (Κ. Βρύζας) 2 δ.μ.

Στ' εξάμηνο

1. Εθνοτικές Ομάδες και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Κ. Τσιούμης) 2 δ.μ.
2. Εικονιστική Αφήγηση και Παιδική Ηλικία (Ο. Σέμογλου) 2 δ.μ.
3. Αφηγηματολογία – Λογοτεχνία (Α. Καρακίτσιος) 2 δ.μ.

Ζ' εξάμηνο

1. Κοινωνική Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας (Μ. Βεργέτη) 2 δ.μ.
2. Επιστημολογία Παιδαγωγικών Θεωριών (Χ. Μελετιάδης) 2 δ.μ.
3. Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας (Α. Καρακίτσιος) 2 δ.μ.

Η' εξάμηνο

1. Γλώσσα και Εκπαίδευση στη Νεότερη Ελλάδα (Σ. Χατζησαββίδης) 2 δ.μ.

Τομέας Αισθητικής Παιδείας

Ε' εξάμηνο

1. Εικαστικές δεξιότητες στην προσχολική ηλικία (Κ. Νικόλτσου) 2 δ.μ.
2. Μουσικοπαιδαγωγικές απόψεις και εφαρμογές (ειδικός επιστήμονας) 2 δ.μ.
3. Μουσείο και Εκπαίδευση (Φ. Παπαντωνίου) 2 δ.μ.

Στ' εξάμηνο

1. Σχεδιασμός εποπτικού υλικού (Α. Μπίκα) 2 δ.μ.
2. Μνημεία και Αρχαιολογικοί Χώροι στην Εκπαίδευση (Χρ. Τσιούμη) 2 δ.μ.
3. Ρυθμική και Κινητική Αγωγή: Υποδομή και Λειτουργία του Παιδαγωγού (Ε. Παυλίδου) 2 δ.μ.
4. Η Εικαστική Αγωγή στην προσχολική και σχολική ηλικία (Ε. Τρίμη) 2 δ.μ.

Ζ' εξάμηνο

1. Παραδοσιακό Κουκλοθέατρο (Τ. Κυριακίδης) 2 δ.μ.
2. Παραδοσιακές τέχνες και εικαστικές εφαρμογές στην προσχολική ηλικία (Κ. Νικόλτσου) 2 δ.μ.

Η' εξάμηνο

1. Αυτοσχεδιασμοί και ακρόαση μουσικής (ειδικός επιστήμονας) 2 δ.μ.

Επιλεγόμενα Μαθήματα

Α΄ Εξάμηνο

1. Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης (Χ. Μελετιάδης) 2 δ.μ.
2. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογική Σκέψη (Κ. Βρύζας) 2 δ.μ.
3. Τέχνη και Ανάπτυξη: Το θέατρο Σκιών ως Μέσον Αγωγής και Ανάπτυξης του Παιδιού (Μ. Ζαφρανά) 3 δ.μ.
4. Βασική Μουσική Αγωγή (ειδικός επιστήμονας) 3 δ.μ.
5. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

Β΄ Εξάμηνο

1. Παιδαγωγικά κινητικά παιχνίδια στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (Α. Τσαπακίδου) 3 δ.μ.
2. Ψυχανάλυση και Παιδαγωγική (Μ. Κοντοπούλου) 3 δ.μ.
3. Των Ελλήνων οι Κοινότητες (Μ. Βεργέτη) 3 δ.μ.
4. Εικονογράφηση παιδικού βιβλίου (Α. Μπίκα) 3 δ.μ.
5. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

Γ΄ Εξάμηνο

1. Παιδαγωγικά μοντέλα στην προσχολική εκπαίδευση (ειδικός επιστήμονας) 3 δ.μ.
2. Νοητική ανάπτυξη του παιδιού και παιδαγωγικά υλικά (Μ. Ζαφρανά) 3 δ.μ.
3. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης ΙΙ (Χ. Μελετιάδης) 3 δ.μ.
4. Το αντικείμενο στο παιχνίδι και στην πραγματικότητα (Α. Μπίκα) 3 δ.μ.
5. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

Δ΄ Εξάμηνο

1. Συγκριτική Σπουδή της προσχολικής αγωγής (Λ. Αγγέλης) 2 δ.μ.

2. Πιαζετιανή θεωρία και η κλίμακα για την ανάπτυξη των νοητικών χειρισμών: Σχετικές εκπαιδευτικές εφαρμογές (Ε. Σκούρα) 3 δ.μ.
3. Επικοινωνιακές Σχέσεις Βορρά – Νότου (Κ. Βρύζας) 3 δ.μ.
4. Εικαστικές δραστηριότητες με φυσικά υλικά (Κ. Νικόλτσου) 3 δ.μ.
5. Ευαισθητοποίηση στη Δυναμική των Ομάδων (Κ. Μπακιρτζής) 3 δ.μ.
6. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

Ε' εξάμηνο

1. Θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Α. Γεωργόπουλος) 3 δ.μ.
2. Βιωματική εκπαίδευση (Α. Γεωργόπουλος - Κ. Μπακιρτζής) 3 δ.μ.
3. Ο Γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία και σχολική επιτυχία (Ε. Σκούρα) 3 δ.μ.
4. Ομογενείς από την πρώην Σοβιετική Ένωση (Μ. Βεργέτη) 3 δ.μ.
5. Ιστορία Βόρειου Ελληνισμού: Μακεδονία (Κ. Βακαλόπουλος) 3 δ.μ.
6. Ευαισθητοποίηση στο λόγο της Εικόνας (Ο. Σέμογλου) 3 δ.μ.
7. Κατασκευές - παιχνίδια με υλικά από τη φύση και την τεχνολογία (Ε. Τρίμη) 3 δ.μ.
8. Πολυπρογράμματα Αισθητικής Αγωγής (Συνδιδασκαλία Τομέα) 3 δ.μ.
9. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

Στ' εξάμηνο

1. Σπουδές Ειρήνης (Α. Γεωργόπουλος) 3 δ.μ.
2. Ολιστικές προσεγγίσεις στη μελέτη του φυσικού και ανθρώπινου περιβάλλοντος (Κ. Μπακιρτζής – Α. Γεωργόπουλος) 3 δ.μ.
3. Εκπαιδευτικό λογισμικό για παιδιά (Μ. Τσιτουρίδου) 2 δ.μ.
4. Παιδιά με σύνδρομο Down (Μ. Τζουριάδου) 3 δ.μ.
5. Αναπαράσταση της Γνώσης: Δημιουργία των Εννοιών (Ζ. Μπαμπλέκου – Κ. Μαναβόπουλος) 3 δ.μ.
6. Μειονοτικά Ζητήματα και Μειονοτική Εκπαίδευση στη Μεταπολεμική Ελλάδα (Κ. Τσιούμης) 3 δ.μ.
7. Ιστορία Βόρειου Ελληνισμού: Θράκη – Ήπειρος (Κ. Βακαλόπουλος) 3 δ.μ.
8. Παιδαγωγικές προσεγγίσεις του έργου τέχνης και εφαρμογές (Φ. Παπαντωνίου) 3 δ.μ.
9. Θεατρική τέχνη και αγωγή – Εφαρμογές (Τ. Κυριακίδης) 2 δ.μ.
10. Συμβουλευτική γονέων (Μ. Κοντοπούλου) 3 δ.μ.
11. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

Ζ' εξάμηνο

1. Διδακτική των μαθηματικών (Μ. Τζεκάκη) 2 δ.μ.
2. Χώρος και αγωγή στο σχολείο και τη γειτονιά (Δ. Γερμανός) 3 δ.μ.
3. Ψυχολογική αξιολόγηση του παιδιού (Μ. Τζουριάδου – Μ. Κοντοπούλου) 3 δ.μ.
4. Μειονοτικές Ομάδες και Προσχολική Εκπαίδευση (Κ. Τσιούμης) 3 δ.μ.
5. Αστείο και Παιδί (Ο. Σέμογλου) 3 δ.μ.

6. Μουσικοκινητικά δρώμενα και εκπαιδευτικά προγράμματα Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής (Ε. Παυλίδου) 3 δ.μ.
7. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

Η' εξάμηνο

1. Κοινωνικές σχέσεις και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (Κ. Μπίκος - Κ. Τσιούμης) 3 δ.μ.
2. Εκπαίδευση και Παλιννόστηση στη Μεταπολεμική Ελλάδα (Μ. Βεργέτη) 3 δ.μ.
3. Παιδικό βιβλίο – Εκδόσεις (Α. Καρακίτσιος) 3 δ.μ.
4. Ερμηνεία πηγών και κειμένων Νεοελληνικής Ιστορίας (Κ. Βακαλόπουλος) 3 δ.μ.
5. Εικαστικό Εργαστήρι Εικονογράφησης (Ε. Τρίμη) 2 δ.μ.
6. Παιδαγωγικό Κουκλοθέατρο (Τ. Κυριακίδης) 3 δ.μ.
7. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

IV. ΠΑΛΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Γ' εξάμηνο (χειμερινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

	Ε.Ω.Δ.¹ δ.μ.	Μ² δ.μ.⁴	Π.Α.³
1. Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Ια (Ε. Παπαδοπούλου)	8(4+4)	2	4(2+2)
Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Ιβ (Κ. Μπίκος)	2	2	
2. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή (Μ. Τζουριάδου)	2	2	
3. Μουσική Εκπαίδευση (Χρ. Τσιούμη / Φ. Παπαντωνίου)	3	2	
4. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης Ι (Χ. Μελετιάδης)	2	2	
5. Εισαγωγή στην Ανθρώπινη Οικολογία (Α. Γεωργόπουλος)	2	2	
6. Νεοελληνική Γλώσσα: Μορφολογία – Σύνταξη (Σ. Χατζησαββίδης)	2	2	

¹ Ε.Ω.Δ. = Εβδομαδιαίες Ώρες Διδασκαλίας

² Μ = Μάθημα

³ Π.Α. = Πρακτικές Ασκήσεις

⁴ δ.μ. = διδακτικές μονάδες

Ξένη γλώσσα (Α' επίπεδο) Γαλλικά-Αγγλικά-Ιταλικά-Γερμανικά (Ουρ. Σέμογλου / Μ. Τραντοπούλου)	3	2
--	---	---

Μαθήματα κατ' επιλογήν

	Ε.Ω.Δ. δ.μ.	Μ δ.μ	Π.Α.
1. Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία (Κ. Βρύζας)	2	2	
2. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)	3	3	
3. Μουσική ΙΙΙ (Π. Λιάτσου)	2	2	
4. Εικαστικά ΙΙΙ: κατασκευές με φυσικά υλικά (Κ. Νικόλτσου)	2	2	
5. Πρωτομαθηματικές έννοιες: στόχοι και περιεχόμενα για τη Διδασκαλία (Μ. Τζεκάκη)	2	2	
6. Έννοιες των Φυσικών Επιστημών και Εφαρμογές τους ΙΙ (Μ. Τσιτουρίδου)	2	2	
7. Ρυθμική Αγωγή Ι (Ε. Παυλίδου)	2	2	
8. Φυσική Αγωγή Ι (Α. Τσαλακίδου)	2	2	
9. Αναπτυξιακά προβλήματα της προσχολικής ηλικίας Ι (Κ. Χριστιανόπουλος)	3	3	
10. Φυσιολογία Μάθησης ΙΙ (Μ. Κάτσιου-Ζαφρανά)	2	2	
11. Μειονότητες και διαπολιτισμική εκπαίδευση (Κ. Τσιούμης)			
12. Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία και Κοινωνία Ι (Μ. Βεργέτη)			
13. Στοιχεία διδακτικής για την ευαισθητοποίηση των παιδιών στην επικοινωνία σε ξένο κώδικα: η περίπτωση των γαλλικών Ι (Ο. Σέμογλου)	4	3	

Δ' εξάμηνο (εαρινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

	Ε.Ω.Α. δ.μ.	Μ δ.μ.	Π.Α.
1. Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Πα (Ε. Παπαδοπούλου)	10(4+6)	2	6
Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Πβ (Κ. Μαναβόπουλος)		2	
2. Μαθησιακές δυσκολίες (Μ. Τζουριάδου)	2	2	
3. Μουσική ΙV (Π. Λιάτσου)	2	2	
4. Παιδική Λογοτεχνία Ι (Α. Καρακίτσιος)	2	2	
5. Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία της Θεσσαλονίκης – Εκπαιδευτική προσέγγιση (Χρ. Τσιούμη – Φ. Παπαντωνίου)	3	2	
Ξένη γλώσσα (Β' επίπεδο)	3	2	
Γαλλικά-Αγγλικά-Ιταλικά-Γερμανικά (Ο. Σέμογλου / Σ. Γεωργιάδου)			

Μαθήματα κατ' επιλογήν

	Ε.Ω.Α. δ.μ.	Μ δ.μ.	Π.Α.
1. Σχέσεις Βορρά – Νότου (Κ. Βρύζας – Α. Γεωργόπουλος)	2	2	
2. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)	3	3	
3. Εικαστικά ΙV: το χαρτί και το άχρηστο υλικό στην τέχνη και στην εκπαίδευση (Ε. Τρίμη)	2	2	
4. Δυναμική των ομάδων Ι (Κ. Μπακιρτζής)	2	2	
5. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ΙΙ (Χ. Μελετιάδης)	2	2	
6. Ρυθμική Αγωγή ΙΙ (Ε. Παυλίδου)	2	2	
7. Αναπτυξιακά προβλήματα της	3	3	

	προσχολικής ηλικίας II (Κ. Χριστιανόπουλος)		
8.	Αισθητική Παιδεία I (Εκπαιδευτικά Προγράμματα σε μουσεία και Ιστορικούς χώρους (Φ. Παπαντωνίου)	2	2
9.	Φυσική Αγωγή II (Α. Τσαπακίδου)	2	2
10.	Σημασιολογία – Λεξιλόγιο Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Σ. Χατζησαββίδης)	2	2
11.	Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία και Κοινωνία II (Μ. Βεργέτη)		
12.	Μειονότητες: Ιστορία και Εκπαίδευση I (Κ. Τσιούμης)		
13.	Στοιχεία διδακτικής για την ευαισθητοποίηση των παιδιών στην επικοινωνία σε ξένο κώδικα: η περίπτωση των γαλλικών II (Ο. Σέμογλου)	4	3

Ε' εξάμηνο (χειμερινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

		Ε.Ω.Δ. δ.μ.	Μ δ.μ.	Π.Α.
1.	Διδακτική Μεθοδολογία Ia (Ε. Παπαδοπούλου)	9(4+5)	2	5
	Διδακτική Μεθοδολογία Ib (Κ. Μπίκος)		2	
2.	Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της σχολικής επίδοσης I (Ε. Βαρνάβα – Σκούρα)	2	2	
3.	Διδασκαλία – Εφαρμογές κινητικών παιχνιδιών και ασκήσεων I (Α. Τσαπακίδου)	3	2	
4.	Κλινική Ψυχολογία I (Μ. Κοντοπούλου – Κοκκινάκη)	2	2	
5.	Συγκριτική Παιδαγωγική I (Λ. Αγγέλης)	2	2	
6.	Σύγχρονα Θέματα Προσχολικής Αγωγής I (Ε. Ντολιοπούλου)	2	2	

Ξένη Γλώσσα (Γ' επίπεδο) Γαλλικά-Αγγλικά-Ιταλικά-Γερμανικά (Ουρ. Σέμογλου / Μ. Τραντοπούλου)	3	2
--	---	---

Μαθήματα κατ' επιλογήν

	Ε.Ω.Δ. δ.μ.	Μ δ.μ	Π.Α.
1. Ιστορία Βόρειου Ελληνισμού Ι (Ηπειρος) (Κ. Βακαλόπουλος)	3	3	
2. Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στην Εκπαίδευση Ι (Μ. Τσιτουρίδου)	2	2	
3. Θεατρική Τέχνη και Αγωγή Ι (Τρ. Κυριακίδης)	2	2	
4. Δυναμική των ομάδων ΙΙ (Κ. Μπακιρτζής)	2	2	
5. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ΙΙΙ (Χ. Μελετιάδης)	2	2	
6. Εικαστικά V: η τέχνη του παιδιού στην προσχολική και σχολική ηλικία (Ε. Τρίμη)	2	2	
7. Ανθρώπινη Οικολογία Ι (Κ. Μπακιρτζής / Α. Γεωργόπουλος)	3	3	
8. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)	3	3	
9. Σχεδιασμός και Μορφολογία Προσχολικού Εξοπλισμού και Υπαίθριων Χώρων (Α. Μπίκα)	2	2	
10. Θέματα Γνωστικής Ψυχολογίας (Ζ. Μπαμπλέκου)	2	2	
11. Μειονότητες: Ιστορία και Εκπαίδευση ΙΙ (Κ. Τσιούμης)			

ΣΤ' εξάμηνο (εαρινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

	Ε.Ω.Δ. δ.μ.	Μ δ.μ.	Π.Α.
1. Διδακτική Μεθοδολογία Ια	9(4+5)	2	5

	(Ε. Παπαδοπούλου) Διδακτική Μεθοδολογία Πβ (Κ. Μπίκος)			2
2.	Μοντέλα Ανάλυσης της Μαζικής Επικοινωνίας (Κ. Βρύζας)	2		2
3.	Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της σχολικής επίδοσης II (Ε. Βαρνάβα-Σκούρα)	2		2
4.	Παιδαγωγική οργάνωση του χώρου (Δ. Γερμανός)	2		2
5.	Σύγχρονα Θέματα Προσχολικής Αγωγής II (Ε. Ντολιοπούλου)	2		2
	Ξένη Γλώσσα (Δ' επίπεδο)	3		2
	<u>Γαλλικά-Αγγλικά-Ιταλικά-Γερμανικά</u> (Ο. Σέμογλου / Μ. Τραντοπούλου)			
	<u>Μαθήματα κατ' επιλογήν</u>			
		Ε.Ω.Δ. δ.μ.	Μ δ.μ	Π.Α.
1.	Ιστορία του Βόρειου Ελληνισμού II (Θράκη) (Κ. Βακαλόπουλος)	3	3	
2.	Σημαντικοί σταθμοί στην ιστορία της ζωγραφικής (Χρ. Τσιούμη / Φ. Παπαντωνίου)	2	2	
3.	Μαθηματικά – Διδακτική (Μ. Τζεκάκη)	2	2	
4.	Διδασκαλία – Εφαρμογές κινητικών παιχνιδιών και ασκήσεων II (Α. Τσαπακίδου)	3	3	
5.	Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στην Εκπαίδευση II (Μ. Τσιτουρίδου)	2	2	
6.	Διαταραχές λόγου στα παιδιά με ειδικές ανάγκες (Μ. Τζουριάδου / Κ. Μαναβόπουλος)	4	3	
7.	Θεατρική Τέχνη και Αγωγή II (Τρ. Κυριακίδης)	2	2	
8.	Κλινική Ψυχολογία II (Μ. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη)	3	3	
9.	Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)	3	3	
10.	Εικαστικά VI: παραδοσιακές τέχνες και		2	2

	καλλιτεχνικές εφαρμογές στην προσχολική ηλικία (Κ. Νικόλτσου)		
11.	Συγκριτική Παιδαγωγική II (Λ. Αγγέλης)	3	3
12.	Σχεδιασμός και γραφιστική προσχολικού εποπτικού υλικού (Α. Μπίκα)	2	2
13.	Μειονότητες και προσχολική Εκπαίδευση (Κ. Τσιούμης)		
14.	Ανθρώπινη Οικολογία II (Α. Γεωργόπουλος / Κ. Μπακιρτζής)	2	2

Z' εξάμηνο (χειμερινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

		Ε.Ω.Λ. δ.μ.	Μ δ.μ.	Π.Α.
1.	Χώρος και διαδικασίες αγωγής (Δ. Γερμανός)	2	2	
2.	Διδασκαλία – Εφαρμογές I (Κ. Μπίκος)	9(2+7)	2	7
3.	Κουκλοθέατρο I (Τρ. Κυριακίδης)	3	2	

Μαθήματα κατ' επιλογήν

		Ε.Ω.Λ. δ.μ.	Μ δ.μ.	Π.Α.
1.	Παιδική Λογοτεχνία II (Α. Καρακίτσιος)	2	2	
2.	Εικαστικά: κατασκευές παιδαγωγικού εποπτικού υλικού (Ε. Τρίμη)	2	2	
3.	Αισθητική Παιδεία II (Τέχνη και Παιδί) (Φ. Παπαντωνίου)	2	2	
4.	Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)	3	3	
5.	Ποντιακός Ελληνισμός I	3	3	

	(Μ. Βεργέτη)		
6.	Προσχολική αγωγή και Παιδαγωγικά υλικά	2	2
	(Μ. Ζαφρανά)		

Η' εξάμηνο (εαρινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

		Ε.Ω.Δ. δ.μ.	Μ δ.μ.	Π.Α.
1.	Διδασκαλία-Εφαρμογές II (Χ. Μελετιάδης)	9(2+7)	2	7
2.	Συστηματική παρατήρηση και αξιολόγηση της συμπεριφοράς του νηπίου (Ε. Ντολιοπούλου)	2	2	

Μαθήματα κατ' επιλογήν

		Ε.Ω.Δ. δ.μ.	Μ δ.μ.	Π.Α.
1.	Κουκλοθέατρο II (Τρ. Κυριακίδης)	3	3	
2.	Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)	3	3	
3.	Ιστορία Μουσικής και Ακρόαση (Π. Λιάτσου)	2	2	
4.	Εικαστικά: εικονογράφηση παιδικού βιβλίου (Α. Μπίκα)	2	2	
5.	Εικαστικά: εικονογράφηση παιδικού βιβλίου - πρακτικές εφαρμογές (Ε. Τρίμη / Κ. Νικόλτσου)	2	2	
6.	Ποντιακός Ελληνισμός II (Μ. Βεργέτη)	3	3	

V. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Υποχρεωτικά Μαθήματα Κορμού

Α' Εξάμηνο

1. Νεοελληνική Γλώσσα: Φωνολογία – Μορφολογία

Το φώνημα και το μόρφημα.

Τα φωνήματα της νέας ελληνικής, σχέσεις φωνημάτων, πάθη φωνηέντων και συμφώνων, τονισμός.

Οι γραμματικές κατηγορίες του ονόματος (γένος, αριθμός, πτώση, κλίση) και του ρήματος (πρόσωπο, χρόνος, έγκλιση, διάθεση, τρόπος-aspect). **(Σ. Χατζησαββίδης)**

2. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή

Ιστορική εξέλιξη της Ειδικής Αγωγής. Σύγχρονες τάσεις Ειδικής Αγωγής. Συμβολή του Vygotsky στη διαμόρφωση της Ειδικής Αγωγής. Μοντέλα ενσωμάτωσης. Πρώιμη παρέμβαση. Μαθησιακές Δυσκολίες. **(Μ. Τζουριάδου)**

3. Θεμελιώδη ζητήματα των Επιστημών της Αγωγής

Αντικείμενο και βασική ορολογία της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Γνωρίσματα της παιδαγωγικής διαδικασίας, το παιδαγωγικό ζεύγος. Επιδιώξεις και μεθόδευση της παιδαγωγικής διαδικασίας. Το κοινωνικό πλαίσιο διεξαγωγής της παιδαγωγικής διαδικασίας: παιδαγωγικές ομάδες - εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η εξέλιξη της Παιδαγωγικής Επιστήμης: σημαντικοί σταθμοί και βασικά προβλήματα. **(Κ.Μπίκος)**

4. Πολιτιστική Κληρονομιά στην Εκπαίδευση

Στόχος του μαθήματος είναι η ενημέρωση των φοιτητών/τριών σε γενικότερα θέματα πολιτισμού και εκπαίδευσης και η εισαγωγή τους στις έννοιες της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσης.

Το μάθημα περιλαμβάνει ένα συνοπτικό διάγραμμα της πορείας του ελληνικού πολιτισμού, με έμφαση στη χριστιανική τέχνη, η οποία αντιπροσωπεύει τη μεγαλύτερη περίοδο της ζωής του τόπου και η επιρροή της εξακολουθεί ως σήμερα.

Η πόλη της Θεσσαλονίκης εξετάζεται ιδιαίτερα, διότι προσφέρει παραδείγματα από όλες τις φάσεις αυτής της πορείας. **(Χρ. Τσιούμη)**

5. Εισαγωγή στις Θεωρίες της Ανάπτυξης

Εισαγωγή στη μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης. Θεμελιώδη ερωτήματα – μέθοδοι έρευνας στην ψυχολογία της ανάπτυξης. Οι βιολογικές θεωρίες για την ανάπτυξη του παιδιού (Gesell). Οι θεωρίες της μάθησης της συμπεριφοράς

(Pavlov, Skinner, Bandura). Οι ψυχοδυναμικές θεωρίες (Freud, Erikson). Η γνωστική- γενετική θεωρία (Piaget, Νεοπιαζετιανοί). Η θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών (Klahr, Siegler). Οι θεωρίες της επίδρασης του κοινωνικο-πολιτισμικού πλαισίου (Bronfenbrenner, Bruner, Vygotsky). (**Ζ. Μπαμπλέκου**)

6. Νεοελληνική Ιστορία 1204 – 1830

Το μάθημα διδάσκεται με βάση δύο ιστορικές εποχές: Κατά το εξάμηνο αυτό διδάσκεται ως Νεοελληνική Ιστορία Ι και περιλαμβάνει τη μετάβαση από το Βυζάντιο στο νεότερο ελληνισμό (1204 – 1830).

Ειδικότερα εξετάζονται τα θέματα: α) ο υπόδουλος ελληνισμός απέναντι στις ευρωπαϊκές συγκυρίες κατά τους πρώτους μήνες της τουρκοκρατίας, β) οι Έλληνες στις παραμονές της μεγάλης εξέγερσης, οι αγώνες τους κατά την επανάσταση του 1821 και η συγκρότηση του ελληνικού κράτους. (**Κ. Βακαλόπουλος**)

7. Εφαρμογές των νέων Τεχνολογιών: Διδακτικά Μέσα

Πληροφορική και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές: Βασικά στοιχεία - Λειτουργικά συστήματα - Γλώσσες προγραμματισμού - Λογισμικό και εφαρμογές - Τεχνητή νοημοσύνη.

Συστήματα Πολυμέσων και Υπερμέσων: Τεχνολογικές εξελίξεις -Χαρακτηριστικά στοιχεία - Παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές εφαρμογές - Προϊόντα πολυμέσων.

Διδακτικά Μέσα και Νέες Τεχνολογίες Διδασκαλίας: Από τα οπτικοακουστικά μέσα στους Η/Υ - Στοιχεία και αιχμές της εκπαιδευτικής τεχνολογίας - Σχεδιασμός για τη χρήση μέσων - Τάσεις στη χρήση των μέσων και της τεχνολογίας στην εκπαίδευση.

Διαδίκτυο και Επικοινωνία: Στοιχεία λειτουργίας - Εφαρμογές από το χώρο της εκπαίδευσης - Μέσα και εργαλεία της ηλεκτρονικής επικοινωνίας. (**Μ.Τσιτουρίδου**)

Β' Εξάμηνο

1. Φυσιολογία της Μάθησης

Παρουσιάζονται κατά τρόπο εύληπτο και συνοπτικό οι σύγχρονες απόψεις για τον ανθρώπινο εγκέφαλο και τις λειτουργίες του που είναι θεμελιώδεις, μια και ο εγκέφαλος είναι το κεντρικό όργανο μάθησης. Έτσι εξετάζεται η ανατομική του δομή, ο τρόπος που αυτή διαμορφώθηκε (φυλογενετικά-εξελικτικά) καθώς και η θεωρία της νεοτονίας. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στο ρόλο των συγκινήσεων στη μάθηση και τη συμπεριφορά του ατόμου. Τέλος προσεγγίζονται θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος όπως είναι η συνείδηση, το υποσυνείδητο, οι βιορυθμοί, στοιχεία νευρογλωσσολογίας και τα όνειρα. (**Μ. Ζαφρανά**)

2. Έννοιες των φυσικών επιστημών και εφαρμογές

Βασικές έννοιες και θεματικά πλαίσια από το χώρο των Φυσικών Επιστημών (Φ.Ε): Προσεγγίσεις των Φ.Ε - Μελέτη βασικών εννοιών όπως φως και χρώμα , δύναμη και ταχύτητα, ενέργεια και ζωή - Διεπιστημονική προσέγγιση εννοιών - Φ.Ε στην καθημερινή ζωή - Εφαρμογές με κλασικά υλικά και με τη χρήση νέων τεχνολογιών.
Φυσικές Επιστήμες και Προσχολική Εκπαίδευση: Δεξιότητες, στάσεις, έννοιες - Στοιχεία επιστημονικής διαδικασίας - Αναλυτικό πρόγραμμα - Δραστηριότητες από το χώρο των Φ.Ε.- Εκπαιδευτικό λογισμικό για τις Φ.Ε.- Ιδέες των παιδιών και αναπαραστάσεις εννοιών.

Φυσικές Επιστήμες και Εκπαιδευτικός: Γνώση περιεχομένου, παιδαγωγική γνώση περιεχομένου, λειτουργική κατανόηση και πεδίο μετασχηματισμού - Παρέμβαση και υποστήριξη αναλυτικού προγράμματος. **(Μ.Τσιτουρίδου)**

3. Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού: Γνωστική και Ψυχοκοινωνική Ανάπτυξη

Εισαγωγή στη μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης. Γονίδια και περιβάλλον. Προγεννητική ανάπτυξη και γέννηση. Βρεφική περίοδος: Βιολογικές αλλαγές, γνωστική ανάπτυξη (αντιληπτικο-κινητική, γνωστικές αλλαγές), σχέση με τον κόσμο. Νηπιακή περίοδος: Γνωστική ανάπτυξη (γλώσσα, σκέψη), σχέση με τον κόσμο (διαμόρφωση της έννοιας και του ρόλου του φύλου, επιθετικότητα, οικογένεια, παιδικά κέντρα). Σχολική περίοδος: Γνωστική ανάπτυξη (μνήμη, ανάγνωση, γραφή, νοημοσύνη), σχέση με τον κόσμο (γονείς, παιχνίδια, φίλεις, συνομήλικοι, σχολείο). Εφηβεία: Βιολογικές, γνωστικές και ψυχοκοινωνικές παράμετροι. **(Ζ. Μπαμπλέκου)**

4. Νεοελληνική Γλώσσα: Σύνταξη – Λεξιλόγιο

Βασικά θέματα σύνταξης της νέας ελληνικής: ονοματικό σύνολο, ονοματική φράση, ρηματική φράση κ.ά.

Το λεξιλόγιο της νέας ελληνικής: Λαϊκές λέξεις, δάνειες και ξένες λέξεις. Λόγιες λέξεις (αρχαίες ή μεταγενέστερες, νεολογισμοί κτλ.).

Διαφορές μεταξύ λόγιων και λαϊκών λέξεων. Παράλληλοι φωνητικοί ή μορφολογικοί τύποι. Συνωνυμικά ζεύγη. Σημασιολογικές σχέσεις: ομωνυμία, παρωνυμία, αντωνυμία, υπωνυμία, πολυσημία κ.ά. **(Σ. Χατζησαββίδης)**

5. Νεότερη και Σύγχρονη Τέχνη στην Εκπαίδευση

Το μάθημα επιδιώκει να εισαγάγει τον εκπαιδευτικό της προσχολικής ηλικίας σε ορισμένα βασικά θέματα, απαραίτητα για την παιδαγωγική αξιοποίηση της Ιστορίας της Τέχνης.

Επισημαίνονται οι σημαντικοί σταθμοί στην Ιστορία της Ζωγραφικής (από τα τέλη του Μεσαίωνα ως τις μέρες μας, μετά από μια σύντομη αναδρομή στις προηγούμενες ιστορικές περιόδους) και γίνονται αναφορές στις άλλες τέχνες και στις ιστορικές, κοινωνικές, πολιτισμικές συνθήκες μέσα στις οποίες διαμορφώθηκε αυτή η πορεία. Με βάση αυτό το πλαίσιο, δειγματοληπτικά και σε συνάρτηση με τις

ανάγκες της διδασκαλίας στα παιδιά, επιχειρείται μεγαλύτερη εμβάθυνση σε ορισμένες έννοιες και τρόπους προσέγγισης του έργου τέχνης. (**Φ. Παπαντωνίου**)

6. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης

Η διαμόρφωση της ελληνικής εκπαίδευσης κατά το 19^ο αιώνα και οι σχέσεις με τον κόσμο της εργασίας. Η διαπραγμάτευση γίνεται με ευρείες αναφορές στη διαφωτιστική, την Καποδιστριακή και τη μεταγενέστερη εκπαιδευτική ανάπτυξη και εστιάζεται στα σχετικά με την εισαγωγή γνωστικών αντικειμένων και διδακτικών μεθόδων στο δημοτικό σχολείο. Η αξιολόγηση του ελληνικού εκπαιδευτικού παραδείγματος γίνεται συγκριτικά με το αντίστοιχο γαλλικό και γερμανικό παράδειγμα. (**Χ. Μελετιάδης**)

7. Θεωρίες και μέθοδοι της διδασκαλίας για την προσχολική ηλικία

Σταθμοί στην εξέλιξη της προσχολικής εκπαίδευσης. Η συμβολή του νηπιαγωγείου στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού. Οργάνωση και προγραμματισμός δραστηριοτήτων. Η διδακτική διαδικασία στο νηπιαγωγείο (περιεχόμενο, μέθοδοι, βασικές αρχές σχεδιασμού του προγράμματος). Ο ρόλος της νηπιαγωγού, των παιδιών και των γονέων. (**Ειδικός επιστήμονας**)

Γ' Εξάμηνο

1. Εισαγωγή στη Ρυθμική και Κινητική Αγωγή

Θεωρητικό μέρος:

Προσδιοριστικοί παράγοντες κινητικών ρυθμικών φαινομένων. Αναγνωρισμένες μέθοδοι Μουσικοκινητικής Αγωγής και συσχετισμός τους με την αγωγή της αδρής και λεπτής κινητικότητας. Στόχοι της Ρυθμικής Κινητικής Αγωγής κατά την προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία. Ο ρόλος του χορού και του δραματικού παιχνιδιού στην ανάπτυξη της εκφραστικής, ορθοσωμικής και δημιουργικής κίνησης. Κοινωνικοποίηση του παιδιού, μέσα από την ομαδική, καλλιτεχνική αγωγή της κίνησης. Ασκήσεις – παιχνίδια πάνω στους βασικούς άξονες του μαθήματος.

Πρακτικό μέρος:

Εφαρμογές των παιχνιδιών με τη συμμετοχή των φοιτητών σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο. (**Ε. Παυλίδου**)

2. Ο λόγος του παιδιού και οι διαταραχές του

Μοντέλα ερμηνείας του λόγου του παιδιού (Γνωστικά – ψυχογλωσσικά – γλωσσικά). Χαρακτηριστικά αναπτυξιακών σταδίων του λόγου του παιδιού της προσχολικής ηλικίας στο φωνολογικό – μορφολογικό, εννοιολογικό – σημασιολογικό – πραγματολογικό επίπεδο του λόγου. Αποκλίσεις στην ανάπτυξη ομιλίας-λόγου. Διαταραχές ροής (τραυλισμός) άρθρωσης, διαταραχές επικοινωνίας. (**Μ. Τζουριάδου**)

3. Κοινωνικοποίηση του παιδιού προσχολικής ηλικίας

Ορισμός και αναφορά σε διαφορετικά θεωρητικά μοντέλα. Ανάλυση των ψυχικών διεργασιών που στοχεύουν στη διαμόρφωση ταυτότητας και διαπροσωπικών σχέσεων, σύμφωνα με τις απόψεις των εξελικτικών ψυχαναλυτών. Οι παράγοντες οικογένεια και σχολείο ως βασικοί φορείς κοινωνικοποίησης του παιδιού. Η ιδιαιτερότητα και η οργάνωση της ένταξης του παιδιού στην προσχολική αγωγή. (Μ. Κοντοπούλου)

4. Ανθρώπινη οικολογία

Παρουσίαση των κυριότερων περιβαλλοντικών προβλημάτων: η ρύπανση του αέρα, των νερών, του εδάφους, η κακοδιαχείριση των φυσικών πόρων (νερού, δασών, εδάφους, άγριας ζωής). Το πρόβλημα του υπερπληθυσμού. (Α.Γεωργόπουλος)

5. Εκπαιδευτική Ψυχολογία

Βασικές έννοιες, σκοποί και μέθοδοι της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας. Βιολογικοί Παράγοντες της ανάπτυξης και της μάθησης. Περιορισμοί μάθησης.

Κίνητρα και εκπαίδευση: Ο ρόλος των κινήτρων και των συναισθημάτων στη μαθησιακή διαδικασία, δημιουργία κινήτρων, εσωτερικά-εξωτερικά κίνητρα.

Αναπαράσταση της γνώσης: Δηλωτική γνώση, γνώση διαδικασίας, μορφές αναπαράστασης της γνώσης, μνήμη και γνώση.

Θεωρίες μάθησης και εκπαίδευση: Συντελεστική μάθηση, κοινωνικο-γνωστική μάθηση, μάθηση και επεξεργασία πληροφοριών, μάθηση και επίλυση προβλημάτων. Στρατηγικές μάθησης και επίλυσης προβλημάτων, γνωστικές-μεταγνωστικές στρατηγικές, θεωρίες μεταβίβασης.

Εκπαιδευτικές πρακτικές: Διδακτικές μέθοδοι, μάθηση με επίτευξη στόχων, με χρήση μοντέλου, αμοιβαία διδασκαλία (reciprocal teaching), γνωστική μαθητεία (cognitive apprenticeship), παραδειγματική διδασκαλία (paradigmatic teaching), συνεργατική μάθηση. (Κ. Μαναβόπουλος)

6. Παιδική Λογοτεχνία

α. Εισαγωγή:

Έννοια, περιεχόμενο, είδη και οριοθέτηση της παιδικής Λογοτεχνίας στο χώρο της Τέχνης και της Λογοτεχνίας. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και εξέλιξης της ελληνικής παιδικής Λογοτεχνίας από τα τέλη του περασμένου αιώνα μέχρι σήμερα.

β. Τα γένη και τα είδη της παιδικής Λογοτεχνίας

Το λαϊκό Παραμύθι, το παιδικό Ποίημα, το παιδικό Μυθιστόρημα και το παιδικό Αφήγημα. Τάσεις και εξελίξεις του παιδικού Αφηγήματος, του παιδικού Μυθιστορήματος και του παιδικού Ποιήματος μετά το 1974. Οριοθέτηση και προσδιορισμός της παιδικής Λογοτεχνίας στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

γ. Παιδική Λογοτεχνία και Εκπαίδευση

Ανάγνωση και ερμηνεία κειμένων παιδικής Λογοτεχνίας Τεχνικές προσέγγισης του λαϊκού παραμυθιού, του παιδικού Αφηγήματος και παιδικού Ποήματος στο Νηπιαγωγείο. Παρουσίαση και ανάλυση ορισμένων δειγματικών διδακτικών προσεγγίσεων. **(Α. Καρακίτσιος)**

7. **Εισαγωγή στην Εικαστική Γλώσσα και Αγωγή**

Η προσέγγιση της εικαστικής γλώσσας γίνεται με την παρουσίαση και τη γνωριμία των βασικών στοιχείων αυτής της γλώσσας. Η παρουσίαση, παρατήρηση και ανάλυση έργων τέχνης διαφόρων πολιτισμών, παλαιότερων και σύγχρονων λειτουργεί ως αφετηρία για την προσέγγιση και την επεξεργασία παραδοσιακών και σύγχρονων υλικών και τεχνικών.

Η ευαισθητοποίηση στην καλλιτεχνική δημιουργική διαδικασία γίνεται μέσω βιωματικών εικαστικών εμπειριών και εφαρμογών, ενώ παράλληλα προσεγγίζεται η εικαστική δημιουργία του παιδιού. **(Ε. Τρίμη)**

Δ' Εξάμηνο

1. **Μαθησιακές Δυσκολίες**

Ορολογίες – ορισμοί – επιστημολογικά ερωτήματα. Εξελικτική πορεία μαθησιακών δυσκολιών – Νευρολογικό μοντέλο. Γνωστικές προσεγγίσεις. Διαταραχές στην οπτικο-αντιληπτική επεξεργασία. Διαταραχές στην ακουστικοφωνητική επεξεργασία. Δυσλεξία, Δυσφασία, Δυσαρθμια. **(Μ. Τζουριάδου)**

2. **Εισαγωγή στη Μουσική Παιδαγωγική**

Στο μάθημα παρουσιάζονται μουσικοπαιδαγωγικές δραστηριότητες για την προσχολική ηλικία (που αφορούν την ανακάλυψη και καλλιέργεια της φωνής, την ανακάλυψη του ήχου κι εξοικείωση με τις ιδιότητες του, ρυθμικά, μουσικά και κινητικά παιχνίδια) και εξετάζονται τρόποι οργάνωσης μουσικοπαιδαγωγικών δραστηριοτήτων με επιλογή στόχων και κατάλληλου υλικού. Η εξέταση γίνεται με μικρές εργασίες κατά την διάρκεια του εξαμήνου και τελική γραπτή εξέταση. **(ειδικός επιστήμονας)**

3. **Έννοιες των μαθηματικών και εφαρμογές**

Το μάθημα περιλαμβάνει εισαγωγή σε μαθηματικές έννοιες. Η εισαγωγή στις έννοιες αυτές συνδέεται με τη διδασκαλία τους, δηλαδή πλαισιώνεται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και τις διαδικασίες διδακτικής τους προσέγγισης. Το μάθημα προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις για τη διδασκαλία μαθηματικών εννοιών στην προσχολική ηλικία. **(Μ.Τζεκάκη)**

4. Χώρος και διαδικασίες αγωγής

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των στοιχείων που θεμελιώνουν την παιδαγωγική ποιότητα του χώρου. Διερευνώνται τόσο τα χαρακτηριστικά της οργάνωσης του χώρου, όσο και η δυναμική που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της σχέσης "παιδί - χώρος" και εξετάζονται οι δυνατότητες σύνδεσής τους με μια προοπτική αγωγής. Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για τη μετατροπή του χώρου σε "πεδίο αγωγής", δηλαδή σε μια υλική ενότητα που θα προσφέρει το πλαίσιο αλλά και τα ερεθίσματα για την εκπαιδευτική διαδικασία. (Δ.Γερμανός)

5. Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής

Σύγχρονες τάσεις στην προσχολική αγωγή, όπως η βιωματική προσέγγιση της μάθησης, η προσέγγιση των δημοτικών προσχολικών κέντρων του Ρέτζιο Εμίλια της Ιταλίας, η θεωρία του Gardner και η εφαρμογή της στην προσχολική αγωγή, το παιδικό μουσείο, η θεωρία του Vygotsky και η εφαρμογή της στην προσχολική αγωγή, το ολοήμερο νηπιαγωγείο κ.ά. (Ε. Ντολιοπούλου)

Ε' εξάμηνο

1. Εισαγωγή στη Θεατρική Τέχνη και Αγωγή

Στο μάθημα "Θεατρική τέχνη και αγωγή" γίνεται μια προσπάθεια για ενημέρωση των φοιτητών σε όλα τα θέματα που προβλέπει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα θεωρητικά, τεχνικά, πρακτικής εφαρμογής που έχουν σχέση με την ιστορία και την τέχνη του θεάτρου, με την εξέλιξη και τη λειτουργία του κουκλοθέατρου. Και τέτοια μαθήματα είναι:

1. Ιστορία του κουκλοθέατρου
2. Θεατρική τέχνη και η διάπλαση της παιδικής προσωπικότητας
3. Η θέση και ο ρόλος της θεατρικής τέχνης στους παιδικούς σταθμούς.
4. Διάφορα είδη παιδικού θεάτρου
5. Η ουσία και τα χαρακτηριστικά του κουκλοθέατρου- διάφορα συστήματα
6. Το παιδαγωγικό κουκλοθέατρο
7. Κούκλες- διάφορα συστήματα
8. Δραματοουργία
9. Δραματοποίηση- η ουσία της δραματοποίησης στους παιδικούς σταθμούς
10. Σκηνοθεσία και καλλιτεχνική διαμόρφωση της παράστασης
11. Η τέχνη του ηθοποιού και η τέχνη του κουκλοθέατρου
12. Σκηνογραφία του έργου και μελέτη της κούκλας
13. Σκηνή-παραβάν, σκηνικό και φροντιστηριακά είδη.
14. Ρεπερτόριο
15. Φωτισμός του έργου
16. Μουσική του έργου
17. Πρακτικές ασκήσεις – Διασκευή παραμυθιού για το παιδαγωγικό κουκλοθέατρο. (Τ. Κυριακίδης)

2. Ιστορία και Εκπαίδευση Μειονοτικών Ομάδων στην Ελλάδα

Ιστορική πορεία των μειονοτικών ομάδων στον ελληνικό χώρο και η εκπαίδευσή τους, είτε μέσω του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος είτε μέσω ιδιαίτερων εκπαιδευτικών συστημάτων. Μειονοτικές ομάδες μετά το 1912 (αριθμητική δύναμη - ιδιαίτερα χαρακτηριστικά). Αναλυτική προσέγγιση της ιστορικής πορείας των μειονοτικών ομάδων (μουσουλμάνοι Τσάμηδες της Θεσπρωτίας, Ρουμανίζοντες Κουτσόβλαχοι, Σλαβόφωνοι, Μουσουλμάνοι) κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου και η εκπαιδευτική αντιμετώπισή τους. Σύντομη επισκόπηση τα κατάστασης των μειονοτικών ομάδων μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο και η εκπαίδευσή τους.

Σύντομη επισκόπηση της κατάστασης των μειονοτικών ομάδων μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και η εκπαιδευτική αντιμετώπισή τους. **(Κ. Τσιούμης)**

3. Συγκριτική Παιδαγωγική

Στόχος του μαθήματος είναι η συγκριτική μελέτη εκπαιδευτικών συστημάτων διαφόρων χωρών του κόσμου (ιδιαίτερα αναπτυγμένων βιομηχανικών χωρών και της Ελλάδας). Η προβληματική των αναλύσεων εστιάζεται στην ιστορική εξέλιξη, τη σημερινή δομή και στις προοπτικές αλλαγών στην προσχολική αγωγή, τη γενική και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Ιδιαίτερα εξετάζονται και ερμηνεύονται οι εκπαιδευτικές αλλαγές που αφορούν στην ίδρυση του "ενιαίου σχολείου" σε διάφορες χώρες. Αναπτύσσεται κατ' αρχήν η προβληματική για την έννοια και τη συλλογιστική της δημιουργίας του ενιαίου σχολείου. Στη συνέχεια ανιχνεύεται η ζήτηση για το ενιαίο σχολείο σε σχέση με την κοινωνική δυναμική και ακολουθεί λεπτομερέστερη ανάλυση της εξέλιξης του ενιαίου σχολείου σε κάθε μια από τις χώρες στις οποίες επιχειρήθηκε η αλλαγή. **(Λ.Αγγέλης)**

4. Προγράμματα και οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Δομικά στοιχεία και σχεδιασμός Αναλυτικού Προγράμματος. Το πρόβλημα των σκοπών και στόχων. Μετατρεψιμότητα σκοπών και λειτουργικότητα στόχων. Σχέση σκοπών, περιεχομένων και μεθόδων διδασκαλίας. Μέθοδοι αξιολόγησης αναλυτικών προγραμμάτων. Εγκυρότητα διαδικασιών ανάπτυξης του Αναλυτικού Προγράμματος. Αναγκαιότητα αναμόρφωσης των Αναλυτικών Προγραμμάτων και σύνδεση με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. **(Κ.Μπίκος)**

Στ' εξάμηνο

1. Μάθηση και Κοινωνικό Περιβάλλον

Η σημασία των κοινωνικών σχέσεων ως πλαίσιο για την ανθρώπινη ανάπτυξη. Έμφαση θα δίνεται στη μελέτη της ανάπτυξης του παιδιού σε περιβάλλοντα τα

οποία διαμορφώνονται με φυσικό τρόπο στην καθημερινή πραγματικότητα, κυρίως στο οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον. (Ε. Σκούρα)

2. Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία

Το αντικείμενο του μαθήματος αναφέρεται στη σχέση ανάμεσα στο παιδί και την τηλεόραση (παιδικό τηλεοπτικό πρόγραμμα, τηλεοπτική βία, παιδική τηλεοπτική διαφήμιση), σε προβλήματα μεθοδολογίας όσον αφορά τη σχέση παιδί / τηλεόραση, καθώς και στη χρησιμοποίηση των Μέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία. (Κ. Βρύζας)

3. Μεθοδολογία της έρευνας - Τεχνογραφία - Στατιστική

Επιστημονική τεχνογραφία: Επιστημολογικές παρατηρήσεις για την επιστημονική έρευνα. Κατηγοριοποίηση επιστημονικών δημοσιεύσεων. Προσανατολισμός στη βιβλιοθήκη. Στρατηγικές αναζήτησης, επεξεργασίας και οργάνωσης του επιστημονικού υλικού. Αρχές γραπτής σύνθεσης και παρουσίασης επιστημονικών εργασιών.

(Το τμήμα αυτού του μαθήματος θα διεξάγεται ως εργαστήριο. Η παρακολούθηση κρίνεται απαραίτητη διότι θα περιλαμβάνει ασκήσεις)

Μεθοδολογία της έρευνας

Τα θεαματικά επιτεύγματα της επιστήμης εδώ και εκατοντάδες χρόνια οδήγησαν στην αναζήτηση ενός προσδιορισμού των τρόπων με τους οποίους διαμορφώνονται αυτές οι κατακτήσεις. Ποια είναι η επιστημονική μεθοδολογία που οι επιστήμες της αγωγής και η παιδαγωγική ειδικότερα θα πρέπει να ακολουθεί για να έχει το κύρος επιστήμης;

Οι μέθοδοι που θα εξεταστούν στο πλαίσιο αυτού του προβληματισμού, μέσω σχετικών ερευνητικών δεδομένων είναι οι εξής:

1. Παρατήρηση.
2. Ερωτηματολόγια και κλίμακες.
3. Δειγματοληψία.
4. Συνεντεύξεις και ημερολόγια.
5. Πιαζετιανές εκτιμήσεις σχετικά με τη γλωσσική ανάπτυξη και ειδικότερα του γραπτού λόγου.
6. Μελέτη περιπτώσεων.
7. Έρευνα - Δράση.

(Βασικό εγχειρίδιο: Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας, Louis Cohen, Lawrence Manion

Βοήθημα: Η Δομή των Επιστημονικών Επαναστάσεων, T.S. Kuhn)

Στατιστική

Σκοπός και Αντικείμενο της Στατιστικής στις Παιδαγωγικές Επιστήμες

Περιγραφική Στατιστική

- Κατανομές Συχνότητας
- Δείκτες Κεντρικής Τάσης
- Δείκτες Διασποράς
- Δείκτες Συσχέτισης

- Τεστ χ^2 (Ε. Σκούρα / Δ.Γερμανός Κ.Μπίκος / Μ.Τζεκάκη)

Ζ' εξάμηνο

1. Ψυχοπαιδαγωγική της επικοινωνίας

Με βάση τις θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές της Εμφύχωσης και της Δυναμικής των Ομάδων αναλύεται το φαινόμενο της ανθρώπινης επικοινωνίας, τόσο στη βρεφική, παιδική και εφηβική ηλικία, όσο και στην ενήλικη ζωή. Προτείνεται ένα ολιστικό θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο κατανόησης της λειτουργίας της παιδαγωγικής σχέσης επικοινωνίας, όπως και βασικές ψυχοπαιδαγωγικές αρχές, μέθοδοι και τεχνικές. (Κ. Μπακιρτζής)

2. Μορφολογία Προσχολικού Εξοπλισμού

Εισαγωγή στις έννοιες της διαμόρφωσης, ανάπλασης και επανασχεδιασμού του εσωτερικού και υπαίθριου χώρου του Νηπιαγωγείου, με έμφαση στις λειτουργικές ανάγκες και απαιτήσεις του παιδιού της προσχολικής ηλικίας.

Εισαγωγικές έννοιες της επιστήμης της Εργονομίας, όπως αυτές εξειδικεύονται στο χώρο του Νηπιαγωγείου

Ανάπτυξη βασικών κριτηρίων για την επίλυση σχεδιαστικών, μορφολογικών και παιδαγωγικών προβλημάτων λειτουργίας του χώρου και του εξοπλισμού του.

Εισαγωγή στην Ανθρωπομετρία και στη σχέση της με το Σχεδιασμό του χώρου, του εξοπλισμού και των αντικειμένων που αφορούν στο παιδί της προσχολικής ηλικίας.

(Α. Μπίκα)

Υποχρεωτικά Μαθήματα Προσανατολισμού

Τομέας Παιδαγωγικής

Ε' εξάμηνο

1. Σύγχρονα προγράμματα της προσχολικής αγωγής

Αναλυτικό πρόγραμμα του ελληνικού νηπιαγωγείου. Άλλα προγράμματα όπως της Μοντεσσόρι, το αναπτυξιακό-αλληλεπιδραστικό ή πρόγραμμα Bank Street, τα κονστρουκτιβιστικά προγράμματα High Score και Kamii-DeVries, το πρόγραμμα με επίκεντρο τα συναισθήματα, το πρόγραμμα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και κατά των προκαταλήψεων, το πρόγραμμα για την ειρήνη κ.τλ. **(Ε.Ντολιοπούλου)**

2. Διδασκαλία και μάθηση μαθηματικών εννοιών: εφαρμογές

Στο μάθημα εξετάζονται οι διδακτικές διαδικασίες ανάπτυξης μαθηματικών εννοιών για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (έννοιες χώρου, οργάνωση ποιοτικών ιδιοτήτων και σχέσεων, αριθμοί και μετρήσεις). Αναλύονται οι σχέσεις των διαδικασιών αυτών με τις ιδιαιτερότητες κάθε έννοιας, εξετάζεται η κλιμάκωση των δυσκολιών κατά έννοια και μελετάται η ανάπτυξη μαθηματικών δραστηριοτήτων και υλικού.

Το μάθημα προσφέρει εξειδικευμένες γνώσεις για την επεξεργασία μαθηματικών δραστηριοτήτων, παιχνιδιών και ειδικού εκπαιδευτικού υλικού. **(Μ. Τζεκάκη)**

3. Οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση

Εισαγωγή στις Νέες Τεχνολογίες (Ν.Τ.). Τεχνολογικές θεωρίες της εκπαίδευσης. Εφαρμογές των Ν.Τ. στην τάξη και στην προετοιμασία του εκπαιδευτικού. Εκπαίδευση και κατάρτιση του εκπαιδευτικού. Σχολείο και ευαισθητοποίηση στις Ν.Τ. Σχεδιασμός για την ενσωμάτωση των Ν.Τ. στη διδασκαλία. Εκπαιδευτικό λογισμικό. Αποτελέσματα και αξιολογήσεις ερευνών και εφαρμογών. **(Μ.Τσιτουρίδου)**

Στ' εξάμηνο

1. Φυσικές και περιβαλλοντικές επιστήμες: εφαρμογές

Διεπιστημονική προσέγγιση φυσικών εννοιών και περιβαλλοντικών θεμάτων. Ευαισθητοποίηση των φοιτητριών πάνω στα νεότερα ερευνητικά δεδομένα και σχεδιασμός σχετικών δραστηριοτήτων. **(Μ.Τσιτουρίδου/ Α.Γεωργόπουλος)**

2. Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού στη διεθνή του διάσταση

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται το επάγγελμα του εκπαιδευτικού της γενικής εκπαίδευσης στις διάφορες χώρες: η κατάρτισή του (θεωρητική και πρακτική), οι συνθήκες εργασίας, ο ρόλος και η κοινωνική του θέση.

Η προβληματική των αναλύσεων εστιάζεται ιδιαίτερα στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών. Εξετάζεται η εκπαίδευση αυτή στην ιστορική της διάσταση, από το "διπλό δίκτυο" εκπαίδευσης εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην "ενιαιοποίηση" της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών. Αναλύεται η διάσταση της ακαδημαϊκής αναβάθμισης και εξομοίωσης των εκπαιδευτικών της

Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σχέση με τα προγράμματα κατάρτισής τους και τον κοινωνικό έλεγχο που ασκείται μέσα από αυτά. (Α.Αγγέλης)

3. Προσέγγιση των κοινωνικών σχέσεων στο εκπαιδευτικό περιβάλλον

Κοινωνική μάθηση στο σχολείο. Ο συμβολικός χαρακτήρας της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης. Η κοινωνική αλληλεπίδραση και ο σχηματισμός ταυτότητας. Ρόλοι εκπαιδευτικού - μαθητή. Γνωρίσματα της επικοινωνίας στο δίκτυο της τάξης. Η ανάπτυξη κανόνων στα πλαίσια αλληλεπίδρασης της τάξης. Η λειτουργία των προσδοκιών του εκπαιδευτικού. Μέθοδοι διερεύνησης των κοινωνικών σχέσεων στη σχολική τάξη. Το πρόβλημα του στίγματος και της κοινωνικής απομόνωσης. (Κ.Μπίκος/ Δ.Γερμανός)

Ζ' εξάμηνο

1. Οργάνωση και προγραμματισμός της φυσικής αγωγής στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία

Θεωρητικές αρχές της κινησιολογίας. Διδακτικές προσεγγίσεις. Μεταβλητές των μεθόδων εξάσκησης. Εφαρμογές σε προγράμματα φυσικής αγωγής στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. (Α.Τσαπακίδου)

2. Παιδαγωγική οργάνωση του χώρου

Ο σχολικός χώρος προσεγγίζεται ως ένα δυναμικό υλικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται εκπαιδευτικές μορφές εργασίας και επικοινωνίας. Διερευνάται η σύνδεση της σχέσης "παιδί - χώρος" με τους παράγοντες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και με το πλέγμα εκπαιδευτικών σχέσεων που αναπτύσσονται στο σχολείο. Στη συνέχεια προτείνεται μια μεθοδολογία ολιστικών παρεμβάσεων στο σχολικό χώρο (εσωτερικό και υπαίθριο) με στόχο την εκπαιδευτική αναβάθμισή του και αναπτύσσονται παραδείγματα εφαρμογών προς την κατεύθυνση αυτή. (Δ.Γερμανός)

3. Παιδαγωγικό υλικό και εφαρμογές του

Παρουσιάζονται κατηγορίες παιδαγωγικού υλικού (κατασκευές, εποπτικά μέσα και ειδικές συνθέσεις σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή) καθώς και τρόποι αξιοποίησής τους με εφαρμογές στην εκπαιδευτική διαδικασία. (Δ.Γερμανός/ Κ.Μπίκος/ Μ.Τζεκάκη/ Μ.Τσιτουρίδου)

4. Εφαρμοσμένη παιδαγωγική στην προσχολική εκπαίδευση

Ιστορικές και θεσμικές διαστάσεις της εκπαίδευσης και της αγωγής της προσχολικής ηλικίας. Βασικές παιδαγωγικές κατηγορίες. Ο σκοπός και οι στόχοι της προσχολικής αγωγής. Βασικές θέσεις της Προσχολικής Παιδαγωγικής και γενικές παιδαγωγικές εφαρμογές στη διδασκαλία. Σύστημα παιδαγωγικών δραστηριοτήτων στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού της προσχολικής ηλικίας. **(Ειδικός επιστήμονας)**

Τομέας Ψυχολογίας – Ειδικής Αγωγής

Ε' εξάμηνο

1. Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της μάθησης και διδασκαλίας

Εξετάζονται θεωρητικές προσεγγίσεις σχετικά με τη συνάρθρωση μάθησης και διδασκαλίας.

Αναπτύσσεται η συμβολή της διδασκαλίας στην εξέλιξη από την αρχικά “πρακτική γνώση” στη διαμόρφωση της αφαιρετικής σκέψης, προϋπόθεση για την κατάκτηση της σχολικής γνώσης και της επιστημονικής σκέψης.

Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η πιαζετιανή δομητική προσέγγιση καθώς και η κοινωνιολογική προσέγγιση του B. Bernstein. **(Ε. Σκούρα)**

2. Εκπαίδευση παιδιών με ειδικές ανάγκες

Διδακτικές προσεγγίσεις στην Ειδική Αγωγή. Αντισταθμιστική αγωγή – προγράμματα κοινωνικής μάθησης – εκπαίδευσης, προγράμματα ικανοτήτων εκπαιδευσιμων νοητικά καθυστερημένων, αγωγή ασκησιμων. **(Μ. Τζουριάδου)**

3. Γνωστική ψυχολογία στην Εκπαίδευση

Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία. Θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών. Αισθητηριακή, βραχύχρονη και εργαζόμενη μνήμη: Δομή και μοντέλα. Μακρόχρονη μνήμη: Δομή και μοντέλα. Αναπαράσταση της γνώσης (έννοιες, σχήματα, προτασιακές μονάδες, σενάρια, κανόνες παραγωγής). Κίνητρα και πεποιθήσεις του ατόμου για τη γνώση. Διεργασίες κωδικοποίησης και ανάσυρσης των πληροφοριών. Υποβοήθηση της γνωστικής ανάπτυξης: Σκέψη, επίλυση προβλημάτων, οικοδόμηση της γνώσης. Γνωστικές διαδικασίες στην τάξη: Μαθαίνουμε να διαβάζουμε, διαβάζουμε για να μάθουμε, γραφή, έννοιες των μαθηματικών και της φυσικής. **(Ζ. Μπαμπλέκου)**

Στ’ εξάμηνο

1. Εφαρμογές της γνωστικής ψυχολογίας στην Εκπαίδευση

Πρόγραμμα εξάσκησης (training): Εννοιολογικός καθορισμός, στήριξη ή επιτάχυνση μέσω εξάσκησης. Επιλογή περιοχών και στρατηγική στήριξης – αποτελεσματικότητα και ατομικά χαρακτηριστικά, μορφές εξάσκησης (training), αξιολόγηση της παρέμβασης.

Εξάσκηση (training) μνήμης και μάθησης: Θεωρητικές βάσεις, στοιχεία που υπόκεινται σε εξάσκηση (training) – Ρόλος της μνήμης – μεταγνωστική στήριξη – στήριξη γνωστικών στρατηγικών.

Εξάσκηση (training) προσοχής: Θεωρητικές βάσεις και προγράμματα παρέμβασης, βασική λειτουργία της προσοχής, διάγνωση και παρέμβαση.

Εξάσκηση (training) επιθετικής συμπεριφοράς: Θεωρίες επιθετικότητας, βάσεις για την θεραπευτική πράξη, θεωρίες μάθησης και προγράμματα παρέμβασης για επιθετικά παιδιά.

Εξάσκηση (training) σκέψης: Επαγωγική σκέψη, παραγωγική σκέψη, αναλογική σκέψη – εξάσκηση (training) γνωστικών συστατικών, εξάσκηση (training) μεταγνωστικών συστατικών, προγράμματα παρέμβασης και λύση προβλημάτων. Δυνατότητες εξάσκησης και αξιολόγηση της παρέμβασης.

Εξάσκηση (training) δημιουργικότητας: Θεωρίες δημιουργικότητας,

προγράμματα δημιουργικότητας. Λύση προβλημάτων, μέθοδοι διδασκαλίας και δημιουργικότητας. Αξιολόγηση προγραμμάτων. **(Κ. Μαναβόπουλος)**

2. Εμφύχωση των ομάδων

Ιστορική, θεωρητική και μεθοδολογική επισκόπηση των βασικών ρευμάτων εμφύχωσης των ομάδων, σε συνάρτηση με την προβληματική της παρέμβασης και της εμπλοκής στο πεδίο της επικοινωνίας, στα πλαίσια της παιδαγωγικής σχέσης αλληλεπίδρασης και αλληλεπιρροής. **(Κ. Μπακιρτζής)**

3. Εκπαιδευτικά προγράμματα για Μαθησιακές Δυσκολίες

Παραδοσιακά προγράμματα εκπαίδευσης – θεραπείας μαθησιακών δυσκολιών. Προγράμματα στρατηγικών σκέψης και προγράμματα για παιδιά με δυσκολίες ανάγνωσης-αριθμητικής. Γνωστικό στυλ και εκπαίδευση παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες. **(Μ. Τζουριάδου)**

4. Αντιμετώπιση παιδιών με ψυχοκοινωνικές διαταραχές

Ορισμός, αιτιολογία και μορφές εκδήλωσης συναισθηματικών και συμπεριφορικών διαταραχών στα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Ιδιαιτερότητα παιδιών που ζουν σε αγχογόνες συνθήκες (π.χ. διαζύγιο, θάνατος στην οικογένεια, υιοθεσία, κακοποίηση, αναπηρία). Στόχοι και τεχνικές αντιμετώπισης παιδιών με προβλήματα στο ψυχικό και κοινωνικό επίπεδο. **(Μ. Κοντοπούλου)**

Ζ' εξάμηνο

1. Επιπτώσεις του Νευροβιολογικού Μοντέλου στην εκπαίδευση

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει επιλεκτικά ορισμένα από τα πρόσφατα, εντυπωσιακά ευρήματα των Νευροεπιστημών που αποκαλύπτουν πολλά από τα μέχρι πρότινος απροσπέλαστα μυστικά του εγκεφάλου.

Μερικά από τα θέματα που πραγματευόμαστε, είναι τα ακόλουθα: 1) “Οι φάσεις εγκεφαλικής έκρηξης”, 2) “Η ηλεκτρική δραστηριότητα των νευρώνων και η δράση των γονιδίων στη συναπτογένεση”, 3) “Τα παράθυρα ευκαιριών”, 4) “Το άγχος, τα γονίδια και η επίδρασή τους στην εγκεφαλική ανάπτυξη”, 5) “Τα τέσσερα κανάλια συχνοτήτων του εγκεφάλου”, 6) “Οι θεωρίες για την υλική βάση της μνήμης” κ.ά. Τα ευρήματα αυτά καθιστούν φανερό το ρόλο της εκπαίδευσης στην ανάπτυξη του εγκεφάλου και ιδιαίτερα το θεμελιακό ρόλο που μπορεί να παίζει η προσχολική εκπαίδευση στη μελλοντική ανάπτυξη του παιδιού. Έτσι γίνεται αναφορά σε θέματα αναδιάρθρωσης και αναβάθμισης της εκπαίδευσης, ιδιαίτερα της προσχολικής. **(Μ. Ζαφρανά)**

2. Μεθοδολογία έρευνας στην ψυχολογία και στην ειδική αγωγή

Ποιοτικές, ποσοτικές μέθοδοι έρευνας στην ψυχολογία και ειδική αγωγή
(ενδοτομιακό)

3. Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία

Παιδοψυχιατρική αξιολόγηση.

Πολυαξονική διαγνωστική προσέγγιση ψυχικών διαταραχών.

Στοιχεία ψυχοπαθολογίας βρέφους και παιδιού.

Ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις (συμπεριφορική, γνωστική θεραπεία επικεντρωμένη στην οικογένεια). (ειδικός επιστήμονας)

Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας

Ε' εξάμηνο

1. Νεοελληνική Ιστορία 1830 – 1940

Αυτό το εξάμηνο το μάθημα αυτό περιλαμβάνει την ιστορία του ελληνικού κράτους μέχρι τον ελληνοϊταλικό πόλεμο (1830 – 1940) καθώς και τη μελέτη των εθνολογικών ζητημάτων του σύγχρονου ελληνισμού.

Ειδικότερα διδάσκονται οι ενότητες:

- α) Η μοναρχία του Όθωνα (1833 – 1843).
- β) Η συνταγματική μοναρχία του Όθωνα (1843 – 1862).
- γ) Η πολιτική περισυλλογής και αλυτρωτικής έντασης (1863 – 1875).
- δ) Ελληνισμός και ανατολική κρίση (1875 – 1878).
- ε) Εσωτερική ανασυγκρότηση και αλυτρωτικά διλήμματα (1881 – 1909).
- στ) Το Μακεδονικό Ζήτημα.
- ζ) Το ανορθωτικό έργο του Βενιζέλου.
- η) Η Ελλάδα και ο ελληνισμός κατά τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο.
- θ) Η μικρασιατική συγκυρία και το τέλος της μεγάλης ιδέας (1919 – 1923).
- ι) Επισκόπηση πολιτικών γεγονότων στην Ελλάδα από τη Συνθήκη της Λωζάνης μέχρι τον ελληνοϊταλικό πόλεμο (1923 – 1940).
- ια) Βαλκάνια και ελληνικές μειονότητες. **(Κ. Βακαλόπουλος)**

2. Εισαγωγή στη Γενική Γλωσσολογία

1. Ferdinand de Saussure: συγχρονία και διαχρονία, γλώσσα και λόγος, γλωσσικό σημείο: σημαίνον και σημαινόμενο (και αναφερόμενο), συνταγματικές και συνειρμικές (παραδειγματικές) σχέσεις.
2. Ο στρουκτουραλισμός και οι κύριες σχολές του. Η έννοια και τα χαρακτηριστικά της δομής, η σχολή της Πράγας (φωνολογική), η σχολή της Κοπεγχάγης (γλωσσηματική), η σχολή του Παρισιού (λειτουργική γλωσσολογία), ο αμερικανικός στρουκτουραλισμός, η γενετική – μετασχηματιστική γραμματική.
3. Η πρώτη και η δεύτερη άρθρωση του λόγου: το μόρφημα και το φώνημα. **(Σ. Χατζησαββίδης)**

3. Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία

Τα Μέσα επικοινωνίας παίζουν έναν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία. Οι σχέσεις ανάμεσα στα Μέσα επικοινωνίας και την κοινωνία αποτελούν αντικείμενο μελέτης του μαθήματος αυτού. Επιχειρείται μια κριτική ανάλυση των θεωριών της επικοινωνίας (θεωρία της επίδρασης, λειτουργική θεωρία, συστημική θεωρία, μαρξιστική θεωρία, στρουκτουραλιστική θεωρία, μετα-στρουκτουραλιστική θεωρία), καθώς και η διερεύνηση των χαρακτηριστικών του πολιτισμού της εικόνας.

(Κ. Βρύζας)

Στ' εξάμηνο

1. Εθνοτικές Ομάδες και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

- Εθνοτικές και Μειονοτικές Ομάδες (Εννοιολογική Οριοθέτηση και Προστασία των Δικαιωμάτων τους).
- Μειονοτικές γλώσσες: Οι λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες στην Ελλάδα και η σημερινή κατάστασή τους.
- Πολιτιστικά στοιχεία εθνοτικών ομάδων στην Ελλάδα.

- Μοντέλα Εκπαίδευσης Μειονοτήτων.
- Βασικές αρχές της διαπολιτισμικής αγωγής.
- Διαπολιτισμική προσέγγιση στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Προγράμματα Διαπολιτισμικής προσέγγισης. (**Κ. Τσιούμης**)

2. Εικονιστική Αφήγηση και Παιδική Ηλικία

Θεωρώντας την έλξη του παιδιού για τα κινούμενα σχέδια ή τα κόμικς ως δεδομένη, το μάθημα, στο βαθμό που η έλξη αυτή παραπέμπει στην παιδικότητα που συνδηλώνεται μέσα από το λόγο τους, αποσκοπεί να αναδείξει τη σχέση οικειότητας που έχει το παιδί με το λόγο αυτό. Η εξοικείωση του παιδιού με το λόγο αυτό αναζητείται μέσα από τις σχέσεις ομοιότητας του εικονικού αφηγηματικού λόγου με τον παιδικό αφηγηματικό λόγο τόσο ως προς το μέσο όσο και ως προς την εκφορά. Επιπλέον, μέσα από την ανάδειξη των ιδιαιτεροτήτων του λόγου της εικονικής αφήγησης αλλά και μέσα από εφαρμογές το μάθημα προωθεί μια σκέψη σύμφωνα με την οποία το νόημα ενός μηνύματος δεν είναι μόνο αποτέλεσμα του περιεχομένου αλλά και του τρόπου της εκφοράς του. Πιο συγκεκριμένα, προωθεί την αναζήτηση μεθόδων που θα ευαισθητοποιήσουν το παιδί ως δέκτη μηνύματος. (**Ο. Σέμογλου**)

3. Αφηγηματολογία – Λογοτεχνία

1^η Ενότητα: Θεωρία της Αφήγησης.

Στην ενότητα αυτή αναλύονται και παρουσιάζονται εξελικτικά ορισμένα κεντρικά ζητήματα της θεωρίας της Αφήγησης, της εξέλιξης του αφηγητή, της αφηγηματικής σκοπιάς και της αφηγηματικής πλαίσιωσης. Θίγονται ζητήματα σχετικά με τις λειτουργίες της αφηγηματικής πρόζας και της αφηγηματικής γλώσσας. Τα βασικά θεωρητικά εργαλεία της ανάλυσης είναι οι απόψεις των Ρώσων φορμαλιστών, του Vladimir Propp και η θεωρία του Δομισμού.

2^η Ενότητα: Αφηγηματολογία, Λογοτεχνία και παιδική Λογοτεχνία

Προσδιορίζεται η έννοια της παιδικής Λογοτεχνίας σε σχέση με τη Λογοτεχνία. Αποσαφηνίζονται οι επιμέρους διαφορές και ομοιότητες της ενήλικης και παιδικής Αφήγησης, καθώς και ανάμεσα στην λαϊκή και έντεχνη αφήγηση.

3^η Ενότητα: Εφαρμογές

Η θεωρία της Αφήγησης προσανατολίζει και καθοδηγεί τον ενήλικο και τον ανήλικο αναγνώστη σε ειδικούς τρόπους πρόσληψης και ερμηνείας του παιδικού Αφήγηματος. Παρουσιάζονται ορισμένες τεχνικές ανάγνωσης και ανάλυσης σε κείμενα παιδικής Λογοτεχνίας και Λογοτεχνίας. (**Α. Καρακίτσιος**)

Ζ' εξάμηνο

1. Κοινωνική Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας

- Το Ιστορικό πλαίσιο στις αρχές του εικοστού αιώνα.
- Οι επιπτώσεις της Μικρασιατικής Καταστροφής στην Ελληνική Κοινωνία.

- Αποδημία-παλιννόστηση των ελληνικών πληθυσμών τον εικοστό αιώνα.
- Η παλιννόστηση στη μεταπολεμική Ελλάδα.
- Ομογενείς μετανάστες από τις πρώην ανατολικές χώρες: Οι διαδικασίες κοινωνικής ένταξης στον ελλαδικό χώρο.
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε φορείς που ασχολούνται με την ελληνική αποδημία και παλιννόστηση. **(Μ. Βεργέτη)**

2. Επιστημολογία Παιδαγωγικών Θεωριών

Εξετάζονται ζητήματα που συνδέονται με την επιστημολογία των παιδαγωγικών θεωριών και τη συμβολή τους σε δύο διαπλεκόμενες συγκροτήσεις: α. Στα εκπαιδευτικά – παιδαγωγικά παραδείγματα και β. στο παγκόσμιο κίνημα εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Η προσέγγιση που επιλέγεται διαμορφώνει ένα πεδίο με στοιχεία και μεθόδους από την περιοχή της επιστημολογίας, της κοινωνιολογίας και της κοινωνικής ανθρωπολογίας με έμφαση στις εκπαιδευτικές προϋποθέσεις της πολιτισμικής ανανέωσης και αλλαγής. **(Χ. Μελετιάδης)**

3. Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας

α. Παρουσίαση (ανάγνωση – ανάλυση – κριτική) της σύγχρονης εκδοτικής παραγωγής στο χώρο της παιδικής Λογοτεχνίας. Κατηγοριοποίηση και διαίρεση της εκδοτικής παραγωγής σε λογοτεχνικά βιβλία και βιβλία γνώσης. Επιλέγονται επιμέρους θεματικές ενότητες της κοινωνικής πραγματικότητας με τις οποίες διαλέγεται η παιδική Λογοτεχνία, όπως η Οικολογία, η Ειρήνη, η ειδική Αγωγή, η αρχαία ελληνική Μυθολογία, ο κοινωνικός αποκλεισμός και επιμέρους θέματα, όπως η βία, το διαζύγιο, η υιοθεσία και τα ναρκωτικά..

β. Αναλύεται και εξετάζεται το ελληνικό παιδικό Μυθιστόρημα και οι επιμέρους τάσεις και εξελίξεις του μετά το 1974. Παρουσιάζεται κυρίως το ιστορικό και κοινωνικό Μυθιστόρημα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. **(Α. Καρακίτσιος)**

Η' εξάμηνο

1. Γλώσσα και Εκπαίδευση στη Νεότερη Ελλάδα

Το γλωσσικό ζήτημα (φύση και χαρακτήρας). Διγλωσσία (διφυΐα). Η νεοελληνική γλώσσα στο σχολείο από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους. Οι μεταρρυθμίσεις του 1917-20, 1929-32, 1964-67, 1976. Η γλωσσική διδασκαλία στην πρωτοβάθμια

και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. (Σ. Χατζησαββίδης)

Τομέας Αισθητικής Παιδείας

Ε' εξάμηνο

1. Εικαστικές δεξιότητες στην προσχολική ηλικία

Το μάθημα παρουσιάζει μια γενική εισαγωγή στις εικαστικές δεξιότητες και ικανότητες των μικρών παιδιών. Υπάρχει μια ανάλυση των δημιουργικών, αντιληπτικών και γνωστικών δεξιοτήτων, που αναπτύσσονται σε συνδυασμό με τις

εικαστικές δεξιότητες. Συζητούνται οι σύγχρονες τάσεις και οι έρευνες που αφορούν τομείς όπως η δημιουργικότητα, η παρατηρητικότητα, η καλλιτεχνική ευαισθησία κ.ά. Η ανάπτυξη των παιδικών σχεδίων συγκρίνεται και σε αντιπαράθεση με τις τρισδιάστατες κατασκευές των παιδιών. Με έρευνες και εργασίες, που περιλαμβάνουν τους σκοπούς, τα υλικά, τα θέματα και τις μεθόδους, γίνονται πρακτικές, εκπαιδευτικές εφαρμογές των εικαστικών δραστηριοτήτων. **(Κ. Νικόλτσου)**

2. Μουσικοπαιδαγωγικές απόψεις και εφαρμογές

Παρουσίαση των σημαντικότερων μουσικοπαιδαγωγικών απόψεων και εφαρμογών από τις αρχές του 20ου αιώνα μέχρι σήμερα. Εξετάζονται οι βασικές αρχές της κάθε άποψης, η σχέση τους με την Παιδαγωγική και η επιρροή των τάσεων της Σύγχρονης Μουσικής στα διάφορα μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα. **(Π. Λιάτσου)**

3. Μουσείο και Εκπαίδευση

Στην επισκόπηση της σχέσης Μουσείου και Εκπαίδευσης ο όρος “Μουσείο” χρησιμοποιείται με τη διευρυμένη του έννοια, καθώς με αυτόν, πέρα από τα ιδρύματα στα οποία ιστορικά αναφέρεται, καλύπτονται και όλοι οι χώροι (λ.χ. τα μνημεία) και όλοι οι τρόποι (λ.χ. οι εκπαιδευτικές εκθέσεις) παρουσίασης της πολιτιστικής (και φυσικής) κληρονομιάς από τους αρμόδιους φορείς.

Στα πλαίσια της ιστορικής εξέλιξης του Μουσείου ως θεσμού, διεθνώς και στη χώρα μας, δίνεται η ιστορία των αντιλήψεων σχετικά με τον εκπαιδευτικό του ρόλο, για να γίνει κατανοητή η πολλαπλότητα των σημερινών μορφών και λειτουργιών του. Διερευνώνται οι όροι και οι τρόποι με τους οποίους το Μουσείο επικοινωνεί με το κοινό και ιδιαίτερα το παιδικό κοινό και το οργανωμένο Σχολείο. Παράλληλα εξετάζονται οι ιδιαίτεροι στόχοι και οι τρόποι με τους οποίους το Σχολείο γενικά και η εκπαίδευση των παιδιών της προσχολικής ηλικίας ειδικότερα μπορεί να περιλάβει το υλικό και τις μεθόδους του Μουσείου στη δική της λειτουργία.

Στο μάθημα περιλαμβάνονται επισκέψεις σε μουσεία και ανάλογους χώρους και επιτόπιες ασκήσεις εφαρμογών και οργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων. **(Φ. Παπαντωνίου)**

Στ' εξάμηνο

1. Σχεδιασμός εποπτικού υλικού

- Εισαγωγικές έννοιες Σχεδιασμού και Γραφιστικής με παράλληλη ανάπτυξη και ανάλυση βασικών αρχών και αξιωμάτων της Αισθητικής
- Προσέγγιση της έννοιας “ΜΟΡΦΗ” σαν μία προϋπόθεση για την καλλιέργεια της μορφολογικής αντίληψης του παιδαγωγού και του τρόπου με τον οποίο η αντίληψη αυτή μπορεί να μεταφερθεί στο παιδί της προσχολικής ηλικίας.

- ΔΟΜΗ των αντικειμένων και συστατικά μορφοποίησής τους.
- Ανάλυση των στοιχείων της “ΜΟΡΦΗΣ”, των αρχών της οργάνωσής της και των τρόπων που αυτή μπορεί να δομηθεί.
- Αρχές σύνθεσης και δημιουργίας εποπτικού υλικού. **(Α. Μπίκα)**

2. Μνημεία και Αρχαιολογικοί Χώροι στην Εκπαίδευση

Στόχος του μαθήματος είναι η συνειδητοποίηση της σημασίας που έχει η γνώση της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου στον οποίο ζούμε καθώς και του τρόπου προσέγγισής της. Το μάθημα στοχεύει επίσης, στην απαραίτητη κατάρτιση των μελλοντικών εκπαιδευτικών ώστε να λειτουργήσουν ως παιδαγωγοί και ως πολιτιστικές μονάδες στον τόπο εργασίας τους, βοηθώντας έτσι και στη γενικότερη πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου.

Ως παράδειγμα εξετάζονται τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι της Θεσσαλονίκης από την αρχαιότητα ως σήμερα, με προβολή διαφανειών και επισκέψεις σε χώρους. **(Χρ. Τσιούμη)**

3. Ρυθμική και Κινητική Αγωγή: Υποδομή και λειτουργία του Παιδαγωγού

Θεωρητικό μέρος:

Βασικές αρχές στις οποίες στηρίζεται ο δημιουργικός χορός και η σχέση αναπνοής-κίνησης. Στοιχεία ελληνικών και ξένων παραδοσιακών χορών, έθιμα και άλλα θέματα με δυνατότητα εκφραστικής κινητικής αναπαράστασης. Στοιχεία κλασσικού, σύγχρονου και άλλων ειδών χορού με σκοπό τον προβληματισμό πάνω στη βελτίωση της σωστής στάσης και κίνησης του σώματος και την εξωτερικευση της προσωπικής έκφρασης. Βασικές αρχές της χοροθεραπείας και της μουσικοθεραπείας.

Πρακτικό μέρος:

Εφαρμογές ασκήσεων, που στηρίζονται στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος με τη συμμετοχή των φοιτητών σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο. Επιδιώκεται η κινησιολογική προετοιμασία των μελλοντικών παιδαγωγών για τη Ρυθμική και Κινητική Αγωγή. **(Ε. Παυλίδου)**

4. Η Εικαστική Αγωγή στην προσχολική και σχολική ηλικία

- Δημιουργική και εικαστική έκφραση του παιδιού:
Απόψεις για την ανάπτυξη του παιδικού σχεδίου. Οι εικαστικές δεξιότητες και η καλλιτεχνική ανάπτυξη του παιδιού στο πλαίσιο της γενικότερης ανάπτυξής του. Η ανάπτυξη δημιουργικών ικανοτήτων μέσω των εικαστικών δραστηριοτήτων. Η εικαστική δημιουργία του παιδιού και η γνωριμία με το έργο Τέχνης, τον καλλιτέχνη, το εργαστήρι, την αίθουσα τέχνης, το μουσείο.
- Μεθοδολογία εικαστικής εκπαίδευσης – εφαρμογές:

Σύγχρονες τάσεις, έρευνες και θεωρίες για την εικαστική αγωγή. Διδακτική μεθοδολογία – στρατηγικές – εναλλακτικές προσεγγίσεις. Η πολιτισμική διαφορετικότητα και η καλλιτεχνική εκπαίδευση. Έρευνες, εργασίες στις μεθόδους και στα υλικά στα νηπιαγωγεία, παιδικά κέντρα, δημοτικά σχολεία και εξωσχολικά περιβάλλοντα. **(Ε. Τρίμη)**

Ζ' εξάμηνο

1. Παραδοσιακό Κουκλοθέατρο

Το κουκλοθέατρο σήμερα έχει εξελιχτεί σε μεγάλη τέχνη, που διασκεδάζει, μορφώνει, ψυχαγωγεί μικρούς και μεγάλους. Το κουκλοθέατρο αντιμετωπίζεται σήμερα από τους παιδαγωγούς και ψυχολόγους σαν βασικός παράγοντας αγωγής. Γι αυτό προτείνουν να χρησιμοποιηθεί πλατιά σ' όλους τους χώρους που εφαρμόζεται η νηπιακή αγωγή. Τα θέματα που θα διδαχτούν για την εκμάθηση της τέχνης του κουκλοθέατρου είναι:

1. Προέλευση και χαρακτηριστικά του κουκλοθέατρου
2. Βασικές δραστηριότητες τους κουκλοθέατρου
3. Επιλογή του δραματουργικού υλικού
4. Σκηνοθεσία
5. Σκηνογραφία
6. Ο ρόλος του κουκλοπαίχτη
7. Σύστημα κούκλας, ζωντανέμα της κούκλας
8. Σκηνή, σκηνικά αξεσουάρ
9. Μουσική επιμέλεια του έργου
10. Φωτισμός του έργου
11. Οργάνωση κουκλοθεατρικής παράστασης
12. Βασικοί κανόνες για την κίνηση της κούκλας
13. Πρακτικές ασκήσεις – εκτέλεση διαλόγου

(Τ. Κυριακίδης)

2. Παραδοσιακές τέχνες και εικαστικές εφαρμογές στην προσχολική ηλικία

Η έμφαση τοποθετείται στις εκφραστικές δυνατότητες των υλικών που χρησιμοποιούνται στις παραδοσιακές τέχνες, όπως ίνες, κλωστές, υφάσματα κτλ. και τις τέχνες του κολάζ και της υφαντικής. Επίσης στο μάθημα παρουσιάζονται διάφορες χειροτεχνικές και ζωγραφικές εφαρμογές για τα προσχολικά παιδιά, ένα πρόγραμμα εικαστικών δραστηριοτήτων με υλικά ποικίλης υφής και χρωμάτων που χρησιμοποιούνται με παραδοσιακά σχέδια και μοτίβα. Μέθοδοι, στόχοι, υλικά και έρευνες σε διάφορες καλλιτεχνικές δραστηριότητες με ύφασμα, υφαντική και διάφορα υλικά από τη φύση που μπορούν να διδαχτούν στην προσχολική ηλικία. Παρατήρηση των παραδοσιακών τεχνών σε εθνομολογικά-λαογραφικά μουσεία και σε εργαστήρια παραδοσιακών τεχνιτών, υφαντών, χαλκωματάδων, αγγειοπλαστών, ξυλόγλυπτων, σιδηρουργών, κτλ. **(Κ. Νικόλτσου)**

Η' εξάμηνο

1. Αυτοσχεδιασμοί και ακρόαση μουσικής

Στο μάθημα επιχειρείται η βαθύτερη γνωριμία με την μουσική τέχνη αφενός μέσα από την ακρόαση μουσικών έργων διαφόρων ειδών και εποχών και αφετέρου με την δημιουργική μουσική έκφραση και τον αυτοσχεδιασμό. Μελετάται επίσης η δυνατότητα εφαρμογής δραστηριοτήτων ακρόασης και αυτοσχεδιασμού στην προσχολική ηλικία. **(ειδικός επιστήμονας)**

Επιλεγόμενα Μαθήματα

Α' Εξάμηνο

1. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Εξετάζονται θέματα που αναφέρονται στη συσχέτιση της εκπαίδευσης με την κοινωνική κινητικότητα, στην πολιτική της εκπαίδευσης και στην κοινωνιολογία της εκπαιδευτικής γνώσης. Το μάθημα αξιοποιεί κυρίως ερευνητικά δεδομένα και μετρήσεις προκειμένου να παρουσιαστούν οι ευρύτερες θεωρητικές πλευρές των θεμάτων που τίγονται. **(X.Μελετιάδης)**

2. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογική Σκέψη

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η διαμόρφωση και η εξέλιξη της κοινωνιολογικής σκέψης. Επιχειρείται μια κριτική παρουσίαση των βασικών θέσεων των θεμελιωτών (A. Comte, A. Quetelet, H. Spencer, K. Marx) και των κλασικών (E. Durkheim, M. Weber, V. Pareto, G. Zimmel) της κοινωνιολογίας. **(Κ. Βρύζας)**

3. Τέχνη και Ανάπτυξη: Το Θέατρο Σκιών ως Μέσον Αγωγής και Ανάπτυξης του Παιδιού

Η τέχνη προσεγγίζεται και αναλύεται όχι μόνον ως ένας ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας καλλιέργειας του ατόμου γενικά, αλλά και ως ένα εξαιρετικά σημαντικό μέσο για την ανάπτυξη του παιδιού –γνωστική, ηθική, κοινωνική και συναισθηματική. Το θέατρο Σκιών με τη δυνατή εντύπωση που προκαλεί το φωτισμένο πανί και ο ελλειπτικός χαρακτήρας της σκιάς που μας μεταφέρει αβίαστα στο χώρο του επέκεινα, προσφέρεται ως ένα άριστο και εξαιρετικά αποτελεσματικό μέσον πολύπλευρης ανάπτυξης του παιδιού, ιδιαίτερα του παιδιού της προσχολικής ηλικίας. Το μάθημα πραγματεύεται το παραδοσιακό θέατρο Σκιών ιστορικά και δραματουργικά καθώς και το Έντεχνο Θέατρο Σκιών ως το κατ' εξοχήν κατάλληλο μέσον αυτής της ανάπτυξης του παιδιού.

Τέλος, εισάγονται στοιχεία της τεχνικής του Θεάτρου Σκιών, όπως η κατασκευή και το στήσιμο της σκηνής, η φιλοτέχνηση φιγουρών και σκινηκών, η μίμηση και κίνηση της φιγούρας και ο ιδιότυπος τρόπος που “ανεβαίνει” μια παράσταση στο Θέατρο Σκιών. **(Μ. Ζαφρανά)**

4. Βασική Μουσική Αγωγή

Το μάθημα περιλαμβάνει ακουστικές, φωνητικές και ρυθμικές ασκήσεις, γνωριμία με την μουσική γραφή & ανάγνωση, τραγούδι απλών μελωδιών και παίξιμο σε μεταλλόφωνο και φλογέρα, γνωριμία κι εξοικείωση με τις βασικές έννοιες της μουσικής, στοιχεία θεωρίας της μουσικής, απλές συνοδείες σε κρουστά όργανα. Η εξέταση γίνεται προφορικά. **(ειδ. επιστήμονας)**

Β' Εξάμηνο

1. Παιδαγωγικά κινητικά παιχνίδια στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία

Ανάπτυξη κινητικών δεξιοτήτων μέσα από το παιχνίδι. Κατηγορίες παιδαγωγικών κινητικών παιχνιδιών. Εξέλιξη παραδοσιακών κινητικών παιχνιδιών σε σύγχρονες μορφές. **(Α. Τσαπακίδου)**

2. Ψυχανάλυση και Παιδαγωγική

Η ψυχαναλυτική άποψη για την ανθρώπινη φύση και τη σχέση με τον άλλο. Δομική, δυναμική και εξελικτική άποψη της ψυχαναλυτικής θεωρίας. Ορισμός της “Ψυχαναλυτικής παιδαγωγικής”. Η οπτική της ψυχαναλυτικής θεωρίας σε βασικές παιδαγωγικές παραμέτρους, όπως αξιολόγηση και διαπαιδαγώγηση του παιδιού, παιδαγωγική σχέση, μαθησιακή διαδικασία, κίνητρα, επίδοση. (Μ. Κοντοπούλου)

3. Των Ελλήνων οι Κοινότητες

Ιστορία και κοινωνική δομή κοινοτήτων της ελληνικής διασποράς. Διαφορετικές κοινότητες θα παρουσιάζονται κάθε ακαδημαϊκό έτος. (Μ. Βεργέτη)

4. Εικονογράφηση παιδικού βιβλίου

- Εισαγωγή στην έννοια και τα βασικά χαρακτηριστικά του εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου.
- Αισθητική προσέγγιση και ανάλυση της εικονογράφησης παιδικών βιβλίων μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα.
- Περιεχόμενο του παιδικού βιβλίου και εικονογράφηση.
- Είδη εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου, ως προς το περιεχόμενο, τη γνωστική περιοχή, τη βιβλιοδεσία του και τις τεχνικές εικονογράφησης.
- Παιδαγωγική θεώρηση του εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου. (Α. Μπίκα)

Γ' Εξάμηνο

1. Παιδαγωγικά μοντέλα στην προσχολική εκπαίδευση

Εισαγωγή στα σύγχρονα παιδαγωγικά μοντέλα προσχολικής εκπαίδευσης και εφαρμογές τους στο νηπιαγωγείο. (Ειδικός επιστήμονας)

2. Νοητική ανάπτυξη του παιδιού και παιδαγωγικά υλικά

Στόχος του μαθήματος είναι να καταδείξει τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στη νοητική ανάπτυξη του παιδιού –ιδιαιτέρως του παιδιού της προσχολικής ηλικίας- και του επιστημονικά σχεδιασμένου παιδαγωγικού υλικού που συγκεκριμενοποιεί έννοιες αφηρημένες και δύσκολα κατανοητές από το παιδί. Πιο συγκεκριμένα, τα υλικά αυτά βοηθούν το παιδί να μεταβεί εύκολα και αποτελεσματικά από το συγκεκριμένο, στο συμβολικό και τέλος στο αφηρημένο και να αναπτυχθεί σε τομείς που θεωρούνται δύσκολοι για το παιδί της προσχολικής ηλικίας.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στο μοντεσοριανό παιδαγωγικό υλικό –με ταυτόχρονη παρουσίασή του- που αφορά την ανάπτυξη της μαθηματικής και λογικής σκέψης του παιδιού. Επίσης καταδεικνύεται η μεγάλη παιδαγωγική αξία αυτών των υλικών για τα παιδιά με νοητική υστέρηση. (Μ. Ζαφρανά)

3. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης II

Το κίνημα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα του πρώτου μισού του 20ου αιώνα και ο ρόλος του Δ. Γληνού και του Α. Δελμούζου. Η διαπραγμάτευση παρακολουθεί την προσωπική εμπλοκή των δύο παιδαγωγών στην ανάπτυξη του εκπαιδευτικού μεταρρυθμιστικού κινήματος και προσπαθεί, με συστηματικές παρουσιάσεις των έργων τους, να δείξει τις επιστημολογικές συγκλίσεις και διαφοροποιήσεις που εμφανίζουν οι παιδαγωγικές τους προωθήσεις. **(Χ. Μελετιάδης)**

4. Το αντικείμενο στο παιχνίδι και στην πραγματικότητα

- Εισαγωγή στην έννοια “ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ” με ανάλυση των παραμέτρων της δομής του της λειτουργίας του και της εξωτερικής του εμφάνισης.
- Σχέση του παιδιού της προσχολικής ηλικίας με τα αντικείμενα και προσέγγιση του αντικείμενου μέσα στη διαδικασία του παιχνιδιού.
- Αντιπαραθέσεις παιχνιδιών και πραγματικών αντικειμένων σε μια διαδρομή από την ανακάλυψη και εξερεύνηση μέχρι την αξιοποίηση των αντικειμένων και το παιχνίδι.
- Μετάβαση του παιδιού της προσχολικής ηλικίας από την κλίμακα των αντικείμενων παιχνιδιών και του φανταστικού στην κλίμακα των αντικείμενων χρήσης και του πραγματικού.
- Ο ρόλος των αντικείμενων και η ανάπτυξη των κοινωνικών επαφών του παιδιού. **(Α. Μπίκα)**

Δ' Εξάμηνο

1. Συγκριτική Σπουδή της προσχολικής αγωγής (μάθημα επιλογής κοινό)

Ο θεσμός της προσχολικής αγωγής εξετάζεται στην ιστορική και συγκριτική του διάσταση σε κάποιες χώρες της επιλογής του διδάσκοντα. Τονίζονται οι λόγοι οι οποίοι επέβαλαν την εφαρμογή ή την καθυστέρηση της εφαρμογής του θεσμού και εξετάζονται άλλα σχετικά με την προσχολική αγωγή θέματα (όπως τα αναλυτικά προγράμματα, το ολόήμερο σχολείο κ.λ.π.). **(Α. Αγγέλης)**

2. Πιαζετιανή θεωρία και η κλίμακα για την ανάπτυξη των νοητικών χειρισμών: Σχετικές εκπαιδευτικές εφαρμογές

Παρουσίαση της πιαζετιανής κλίμακας για τη συγκρότηση της λογικομαθηματικής και φυσικής σκέψης και εμπειρικές ψυχοπαιδαγωγικές εφαρμογές. **(Ε. Σκούρα)**.

3. Επικοινωνιακές Σχέσεις Βορρά – Νότου

Στο μάθημα αυτό αναλύονται οι σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα στις αναπτυσσόμενες χώρες του Βορρά και στις αναπτυσσόμενες χώρες του Νότου, καθώς

και ο ρόλος των τεχνολογιών της επικοινωνίας στη διαδικασία ανάπτυξης τόσο του Βορρά όσο και του Νότου. Συγκεκριμένα εξετάζονται τα ζητήματα της παγκοσμιοποίησης της επικοινωνίας και της πολιτιστικής διεθνοποίησης σε σχέση με το φαινόμενο της εξάρσης των ταυτοτήτων στον κόσμο. Εξετάζεται, επίσης, η επικοινωνιακή τεχνολογία ως παράγων ανάπτυξης αλλά και εξάρτησης του Νότου από το Βορρά. **(Κ. Βρύζας)**

4. Εικαστικές δραστηριότητες με φυσικά υλικά

Το μάθημα έχει θεωρητικές και εκπαιδευτικές εφαρμογές για προγράμματα με δραστηριότητες χειροτεχνίας στο νηπιαγωγείο, παιδικό κέντρο, κατασκήνωση, κ.ά. που περιλαμβάνουν συζήτηση για τους σκοπούς, τα υλικά, τα θέματα και τις μεθόδους. Γίνεται επαφή με τα υλικά της γης σε διάφορες εικαστικές δραστηριότητες με φύλλα, κλαδιά, χόρτα, άμμο, πέτρες, πηλό, γύψο, τσιμέντο, ψηφιδωτά, κτλ. που μπορούν να διδαχθούν στην προσχολική ηλικία. Έμφαση δίνεται στην πρακτική χρήση των τεχνικών υλικών και εργαλείων. Προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς με παρατήρηση διάφορων σχετικών έργων σε μουσεία και εργαστήρια καλλιτεχνών και συμπλήρωση και ενίσχυση των παρατηρήσεων με πρακτική άσκηση. Ένας σκοπός του μαθήματος είναι να αναπτύξει ένα εξελικτικό πρόγραμμα και να παρουσιάσει προτάσεις για μια εικαστική προσέγγιση στην γενική περιβαλλοντική εκπαίδευση. **(Κ. Νικόλτσου)**

5. Ευαισθητοποίηση στη Δυναμική των Ομάδων

Μέσα από εργαστηριακές-βιωματικές ασκήσεις και δραστηριότητες έκφρασης και επικοινωνίας, παιχνιδιών ρόλων και δραματοποίησης, κ.ά., αναγνωρίζονται τα φαινόμενα που παρατηρούνται σε μικρές ανθρώπινες ομάδες ιδιαίτερα στην ομάδα-τάξη, και αναλύονται οι βασικές θεωρητικές και μεθοδολογικές αρχές που διέπουν τις διεργασίες ανάπτυξης της Δυναμικής τους. **(Κ. Μπακιρτζής)**

Ε' εξάμηνο

1. Θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Παρουσίαση του φιλοσοφικού πλαισίου της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, καθώς και των ηθικών θεωριών που αφορούν την διαχείριση του περιβάλλοντος. Σύνδεση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με τα εικαστικά, την παιδική λογοτεχνία και την θεατρική αγωγή. **(Α.Γεωργόπουλος)**

2. Βιωματική εκπαίδευση

Οι βασικές αρχές της βιωματικής εκπαίδευσης. Ειδικότερα αναφορά στη μέθοδο project και ανάλυση των σταδίων της. Παραδείγματα. Εφαρμογή της μεθόδου αυτής μέσα στην τάξη και σύνθεσή της με τις γενικότερες αρχές και διεργασίες της βιωματικής μάθησης. **(Α.Γεωργόπουλος/ Κ.Μπακιρτζής)**

3. Ο Γραμματισμός στην πρώτη σχολική ηλικία και σχολική επιτυχία

Ο γραμματισμός (literacy) ως κοινωνικό και ταυτόχρονα εκπαιδευτικό ζήτημα απασχολεί γονείς και εκπαιδευτικούς ενώ αποτελεί παράλληλα κεντρικό σημείο ενός μεγάλου φάσματος επιστημονικών αναζητήσεων.

Θα εξεταστεί η φύση, η ιστορία και παιδαγωγική του γραμματισμού με έμφαση στη διαμάχη σχετικά με τις ψυχολογικές επιπτώσεις του γραμματισμού. Θα μελετηθούν θέματα που συνδέονται με τη διδασκαλία της γραφής, της ανάγνωσης, της ομιλίας και της ακρόασης κυρίως στο πλαίσιο της δομητικής προσέγγισης. **(Ε. Σκούρα)**

4. Ομογενείς από την πρώην Σοβιετική Ένωση

- Ο Ιστορικός Πόντος.
- Σύγχρονη ποντιακή διασπορά.
- Τα μεταναστευτικά κύματα από τον Ιστορικό Πόντο και από τη Σοβιετική Ένωση προς την Ελλάδα.
- Ομογενείς μετανάστες από την πρώην Σοβιετική Ένωση, 1985-1995.
- Η ποντιακή ταυτότητα στον ελλαδικό χώρο. **(Μ. Βεργέτη)**

5. Ιστορία Βόρειου Ελληνισμού: Μακεδονία

Στο μάθημα αυτό η διδακτική ύλη επικεντρώνεται στην ιστορική εξέλιξη της περιοχής της Μακεδονίας από τις αρχές της οθωμανικής δουλείας μέχρι και την ενσωμάτωσή της στο ελληνικό κράτος. Διδάσκεται ωστόσο συμπληρωματικά σύμφωνα με την ύλη του βιβλίου η σύγχρονη διάσταση του Μακεδονικού Ζητήματος. Η ιστορική διερεύνηση της Μακεδονίας γίνεται με βάση την ευρεία γεωγραφική έννοια που περιλαμβάνει σήμερα: Ελλάδα, νότιο τμήμα των Σκοπίων και νότιο τμήμα της Βουλγαρίας. **(Κ. Βακαλόπουλος)**

6. Ευαισθητοποίηση στο λόγο της Εικόνας

Το μάθημα αποσκοπεί μέσα από τη θεωρητική ενημέρωση αλλά και μέσα από την ανάγνωση εικόνων, κυρίως αφηγηματικών (διαφημίσεις, αφίσες, ταμπέλες, κόμικς, κινούμενα σχέδια κ.ά.) αφενός να ευαισθητοποιήσει το μαθητή στη σχέση “λόγου” και εικόνας και αφετέρου να εντοπίσει τις ιδιαιτερότητες του παιδιού ως δέκτη του εικονικού μηνύματος. Το μάθημα συμβάλλει στην παιδαγωγική αξιοποίηση της εικόνας καθώς και στην ανάπτυξη μιας ενεργητικής στάσης του δέκτη ώστε να μπορεί να διαχωρίζει το εικονικό μήνυμα – τη γνώση – από τον τρόπο της παρουσιάσής του.

Η συζήτηση θα επικεντρωθεί σε τρεις κατευθύνσεις: α) στη χρήση των

εικονικών σημαινόντων από τον πομπό (οπτική γωνία, σύνθεση, κλίμακα πλάνων, φωτεινότητα, χρώμα, βάθος πεδίου κλπ.) και τις λειτουργίες τους, β) στις ιδιαιτερότητες του μέσου και στις τροποποιήσεις που μπορεί αυτές να επιφέρουν στο μήνυμα, γ) στη συμβολική αποτελεσματικότητα του λόγου που εκπέμπεται. (**Ο. Σέμογλου**)

7. Κατασκευές- παιχνίδια με υλικά από τη φύση και την τεχνολογία

- Απλά, καθημερινά υλικά-αντικείμενα, σε απροσδόκητες χρήσεις.
- Το χαρτί ως μέσο και εκφραστικό υλικό.
- Το “παιχνίδι” της τέχνης στην ανακύκλωση υλικών από το περιβάλλον.
- Η μεταποίηση των φαινομενικά άχρηστων υλικών σε καλλιτεχνικά αντικείμενα-παιχνίδια.
- Οι κατασκευές και το παιδί της προσχολικής ηλικίας-εφαρμογές.
- Μάσκες-κούκλες-μαρότες, κατασκευές-παιχνίδια για την θεατρική έκφραση του παιδιού.
- Κατασκευές παιδαγωγικού εποπτικού υλικού.
- Καλλιτεχνικές δραστηριότητες, εκπαιδευτικές εφαρμογές, έρευνες και εργασίες στα νηπιαγωγεία, παιδικά κέντρα, δημοτικά σχολεία και σε εξωσχολικά περιβάλλοντα.. (**Ε. Τρίμη**)

8. Πολυπρογράμματα Αισθητικής Αγωγής

Οι επιμέρους περιοχές της Αισθητικής Αγωγής (μουσική, εικαστικά, εφαρμοσμένες τέχνες, ρυθμική, θέατρο, μουσειακή εκπαίδευση) διδάσκονται ξεχωριστά στα ανάλογα μαθήματα του Τομέα. Ωστόσο στην πράξη, στην οργάνωση δηλαδή και στην αξιολόγηση εφαρμογών, στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού κτλ., η κάθε περιοχή χρησιμοποιεί στοιχεία από τις άλλες. Στο θεωρητικό δε πεδίο στηρίζονται όλες σε μεγάλο βαθμό σε κοινές αρχές και προσεγγίσεις.

Το μάθημα αυτό, με εναλλασσόμενο πρόγραμμα και συνδιδασκαλία διαφορετικών κάθε φορά διδασκόντων του Τομέα, επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με συνδυαστικές μεθόδους και τεχνικές και με τη διεπιστημονική έρευνα. (**Ενδοτομεακό**)

Στ' Εξάμηνο

1. Σπουδές Ειρήνης

Έκθεση διαφόρων θεμάτων που σχετίζονται με την προβληματική της ειρήνης και του πολέμου: το ανθρώπινο βιολογικό υπόστρωμα, ο ρατσισμός, οι μειονότητες, τα ΜΜΕ, τα οικολογικά προβλήματα ως πηγή προστριβών, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις, η μη βία, οι παιδαγωγικές εφαρμογές. (**Α.Γεωργόπουλος**)

2. Ολιστικές προσεγγίσεις στη μελέτη του φυσικού και ανθρώπινου περιβάλλοντος

Σύνδεση των αρχών και των μεθόδων της βιωματικής / ολιστικής εκπαίδευσης με το έργο παλαιότερων και σύγχρονων παιδαγωγών. **(Α.Γεωργόπουλος/Κ.Μπακιρτζής)**

3. Εκπαιδευτικό λογισμικό για παιδιά

Στοιχεία, χαρακτηριστικά και δομή εκπαιδευτικού λογισμικού. Τύποι εφαρμογής, υπάρχουσες ταξινομήσεις, εκπαιδευτικός ρόλος. Κριτήρια αξιολόγησης: ζητήματα αλληλεπίδρασης, στρατηγικών μάθησης, περιεχομένου. Ο ρόλος του παιδαγωγού στο σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την επιλογή του εκπαιδευτικού λογισμικού. **(Μ.Τσιτουρίδου)**

4. Παιδιά με σύνδρομο Down

Σύνδρομο νοητικής καθυστέρησης. Περιγραφή του συνδρόμου Down. Γνωστική—γλωσσική ανάπτυξη. Πρώιμη παρέμβαση, εκπαίδευση, αυτόνομη διαβίωση. **(Μ. Τζουριάδου)**

5. Αναπαράσταση της Γνώσης: Δημιουργία των Εννοιών

Εισαγωγή στην παιδική σκέψη. Θεωρίες ανάπτυξης της σκέψης. Ορισμός της έννοιας και της αναπαράστασης. Κατηγορίες εννοιών. Αναπαραστάσεις στηριγμένες σε θεωρίες, πιθανολογικές αναπαραστάσεις. Γένεση, ανάπτυξη και αλλαγή των εννοιών. Πώς αναπτύσσονται τα διάφορα είδη εννοιών (π.χ. καθημερινές-επιστημονικές). Κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο και ανάπτυξη των εννοιών. **(Ζ. Μπαμπλέκου – Κ. Μαναβόπουλος)**

6. Μειονοτικά Ζητήματα και Μειονοτική Εκπαίδευση στη Μεταπολεμική Ελλάδα

Το μάθημα επικεντρώνεται στην ανίχνευση του μειονοτικού φαινομένου στην Ελλάδα μετά από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εξετάζονται οι εξελίξεις στο πλαίσιο “παραδοσιακών” μειονοτικών ομάδων (Μουσουλμάνοι, Σλαβόφωνοι, ρουμανίζοντες Βλάχοι) και η επίδραση των μειονοτικών θεμάτων στις σχέσεις της Ελλάδας με τα γειτονικά κράτη. Νομικές ρυθμίσεις για τη μειονοτική εκπαίδευση και η ιστορική της πορεία. Από τη μειονοτική εκπαίδευση στην εκπαίδευση παλιννοστούντων και αλλοδαπών. **(Κ. Τσιούμης)**

7. Ιστορία Βόρειου Ελληνισμού: Θράκη – Ήπειρος

Στο μάθημα αυτό η διδακτική ύλη και για τις δύο παραπάνω περιοχές επικεντρώνεται στην ιστορική εξέλιξη των δύο αυτών γεωγραφικών περιοχών από τις αρχές της οθωμανικής δουλείας μέχρι και την ενσωμάτωσή τους στο ελληνικό κράτος. Διδάσκονται ωστόσο συμπληρωματικά σύμφωνα με την ύλη και των δύο βιβλίων η σύγχρονη διάσταση του Βορειοηπειρωτικού Ζητήματος καθώς και η

παράλληλη εξέλιξη των ελληνικών μειονοτήτων Κωνσταντινουπόλεως, Ίμβρου και Τενέδου σε συσχετισμό με τις μουσουλμανικές μειονότητες της Θράκης. Η ιστορική διερεύνηση και των δύο γεωγραφικών περιοχών (Θράκη, Ήπειρος), γίνεται με βάση την ευρεία γεωγραφική έννοια που περιλαμβάνει σήμερα: η Θράκη (βόρεια Θράκη = νότια Βουλγαρία, ανατολική Θράκη = Τουρκία, ελληνική Θράκη) και η Ήπειρος (νότια Αλβανία και Ελλάδα). **(Κ. Βακαλόπουλος)**

8. Παιδαγωγικές προσεγγίσεις του έργου τέχνης και εφαρμογές

Προτάσσεται μια σύντομη εισαγωγή στην Ιστορία της Νεοελληνικής Ζωγραφικής, στο αντικείμενο της οποίας αναφέρονται τα περισσότερα παραδείγματα και οι επιτόπιες ασκήσεις του μαθήματος (σε Πινακοθήκες, γκαλερί κτλ).

Στόχος είναι να προσδιοριστούν ορισμένοι άξονες για την οργάνωση εφαρμογών (μέσα και έξω από το χώρο του σχολείου) και εκπαιδευτικών προγραμμάτων προσέγγισης των έργων τέχνης για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας. Το θέμα εξετάζεται σε συνάρτηση, από τη μία πλευρά, με ορισμένες νεότερες ερμηνευτικές θεωρήσεις της τέχνης, τις μεθοδολογικές προτάσεις των Μουσείων και άλλων φορέων που εκπονούν προγράμματα, τις αρχές βάσει των οποίων οι φορείς αυτοί αλλά και εκδοτικοί οίκοι παράγουν έντυπα, παιχνίδια κτλ., και από την άλλη τις παιδαγωγικές προϋποθέσεις που θέτει η ηλικία των παιδιών. **(Φ. Παπαντωνίου)**

9. Θεατρική τέχνη και αγωγή – Εφαρμογές

Το μάθημα “Θεατρική τέχνη και αγωγή-Εφαρμογές” είναι συνέχεια του μαθήματος “Εισαγωγή στην θεατρική τέχνη και αγωγή” και προβλέπει κυρίως οι φοιτήτριες/τες να μάθουν τις δραστηριότητες και τα χαρακτηριστικά του παιδαγωγικού κουκλοθεάτρου, τον τρόπο οργάνωσης μιας κουκλοθεατρικής παράστασης μέσα στο Νηπιαγωγείο, τη μελέτη στάσης μέσα στο Νηπιαγωγείο, τη μελέτη και κατασκευή κούκλας, την εκτέλεση σκηνογραφίας πάνω σε κουκλοθεατρικό έργο, τα τεχνικά, φωτιστικά και ηχητικά μέσα. Τέτοια θέματα είναι:

1. Η ουσία και τα χαρακτηριστικά του παιδαγωγικού κουκλοθεάτρου
2. Μελέτη κούκλας
3. Τρόποι εκτέλεσης και υλικά για κούκλες
4. Διαμόρφωση έτοιμης κούκλας για το παιδαγωγικό κουκλοθέατρο
5. Οργάνωση της παράστασης
6. Ρεπερτόριο για το παιδαγωγικό κουκλοθέατρο
7. Θέατρο σκιών
8. Προέλευση και χαρακτηριστικά του θεάτρου σκιών
9. Φιγούρες, οθόνη, σκηνικά, φωτισμός
10. Πρακτικές ασκήσεις- διαμόρφωση- κατασκευή κούκλας και εκτέλεση σκηνογραφίας πάνω σε κουκλοθεατρικό έργο. **(Τ. Κυριακίδης)**

10. Συμβουλευτική γονέων

Αναλύεται ο γονεϊκός ρόλος ως προς τις κοινωνικές και ψυχοσυναισθηματικές του διαστάσεις. Εντοπίζονται οι δυσκολίες που παρουσιάζονται στην ανακοίνωση ενός προβλήματος του παιδιού και οι τεχνικές που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός για την αποτελεσματικότερη συνεργασία με τους γονείς για την αντιμετώπιση του παιδιού. **(Μ. Κοντοπούλου)**

Z' Εξάμηνο

1. Διδακτική των μαθηματικών

Στο μάθημα παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές θέσεις της Διδακτικής των Μαθηματικών, με εξειδικεύσεις στην προσχολική ηλικία. Τα στοιχεία αυτά συνδυάζονται με άλλους επιστημονικούς χώρους και στοχεύουν να προσφέρουν εξειδικευμένες γνώσεις για τη διδασκαλία και τη μάθηση των μαθηματικών εννοιών (διδακτικές καταστάσεις και ιδιαίτερα φαινόμενα). **(Μ.Τζεκάκη)**

2. Χώρος και αγωγή στο σχολείο και τη γειτονιά

Το μάθημα προσεγγίζει συνολικά το υλικό περιβάλλον των παιδιών πρώτης σχολικής ηλικίας. Επικεντρώνεται στην αμοιβαία εξάρτηση μεταξύ των μορφών εκπαιδευτικής παρέμβασης και της οργάνωσης / χρήσης του χώρου τόσο στο σχολικό περιβάλλον, όσο και στον αστικό περίγυρό του, προσφέροντας στον απόφοιτο του Τμήματος εξειδικευμένες επαγγελματικές γνώσεις. **(Α.Γερμανός)**

3. Ψυχολογική αξιολόγηση του παιδιού

- Ολιστική αξιολόγηση του παιδιού
- Ψυχολογικά κριτήρια: κριτήρια νοημοσύνης, προσωπικότητας, ικανοτήτων, επίδοσης, κριτήρια προσανατολισμένα σε μαθησιακά – γνωστικά έργα. **(Μ. Τζουριάδου – Μ. Κοντοπούλου)**

4. Μειονοτικές Ομάδες και Προσχολική Εκπαίδευση

Ο ρόλος του ελληνικού νηπιαγωγείου σε σχέση με τους “αλλόγλωσσους” πληθυσμούς και τις μειονοτικές ομάδες κατά το 19^ο και 20^ο αιώνα (Ιστορική και θεσμική Προσέγγιση). Η γλωσσική και πολιτισμική ιδιαιτερότητα στο νηπιαγωγείο και η αντιμετώπιση των ζητημάτων που ανακύπτουν. Η προσχολική εκπαίδευση μειονοτικών ομάδων σε διεθνές επίπεδο. Προσχολική εκπαίδευση ομάδων με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες στην Ελλάδα σήμερα. Διαπολιτισμική προσέγγιση στο νηπιαγωγείο – Πρακτικές Εφαρμογές. **(Κ. Τσιούμης)**

5. Αστείο και Παιδί

Το μάθημα αποσκοπεί στη παιδαγωγική αξιοποίηση του παιδικού αστείου αφού προηγουμένως: α) επιχειρείται η διασαφήνιση της σχέσης το αστείου με το παιδί

όσον αφορά το αστείο ως γνωστική και γλωσσική εμπειρία καθώς επίσης και η διερεύνηση του είδους της ευχαρίστησης που προκαλεί το αστείο, β) αναλύονται οι λειτουργίες του κωμικού στο αφηγηματικό επίπεδο (κωμικό χαρακτήρων, κινήσεων, γκριμάτσας, λέξης, κλπ.) και αναζητούνται συσχετισμοί του παιδικού αστείου με τα χαρακτηριστικά του αστείου που αναδεικνύει ο λόγος των κινουμένων σχεδίων ή της εικονικής αφήγησης γενικότερα.

Επιπλέον η σύγκριση της κινηματογραφικής γλώσσας των κινουμένων σχεδίων με κινηματογραφική γλώσσα των κόμικς χρησιμοποιείται ως άσκηση δημιουργίας ενός προβληματισμού σχετικά με την φύση του παιδικού αστείου. **(Ο. Σέμογλου)**

6. Μουσικοκινητικά δρώμενα και εκπαιδευτικά προγράμματα Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής.

Θεωρητικό μέρος:

Ερευνητικά στοιχεία σε σχέση με τις δυνατότητες ανάπτυξης των παιδιών πάνω στους βασικούς άξονες της Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής (Αίσθηση του ρυθμού, χωροαντιληπτική ικανότητα, εκφραστικότητα, δημιουργική κίνηση, επικοινωνιακές σχέσεις κ.α). Συνδυαστικές ασκήσεις με τη μορφή μουσικοκινητικών δρώμενων μεγάλης διάρκειας, που δίνουν στα παιδιά προσχολικής και πρώτης παιδικής ηλικίας τη δυνατότητα να βιώσουν χαρακτήρες και καταστάσεις παράλληλα με την αγωγή τους στους παραπάνω άξονες. Αυτοσχεδιασμός και οργάνωση χορογραφίας πάνω σε ποικίλα ακούσματα α) με ελεύθερο σώμα, β)με χρήση φορητών οργάνων γύμνασης (κορδέλλες, στεφάνια, σχοινάκια, λάστιχα κ.α), γ)με κρουστά όργανα. Δημιουργία παιδικών παραστάσεων που βασίζονται στο θεατρικό παιχνίδι με μουσική υπόκρουση και στο χορό. Αγωγή της ορθοσωμικής κίνησης, κανόνες πρόληψης τραυματισμών στη διάρκεια της κίνησης και δυνατότητα αναγνώρισης ορισμένων ορθοπεδικών προβλημάτων. Οργάνωση ημερήσιων και ετήσιων εκπαιδευτικών προγραμμάτων Ρυθμικής και Κινητικής Αγωγής.

Πρακτικό μέρος:

Εφαρμογές ασκήσεων, που στηρίζονται στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος με τη συμμετοχή των φοιτητών σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο. **(Ε. Παυλίδου)**

Η Έξάμηνο

1. Κοινωνικές σχέσεις και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες

Διαπροσωπική αντίληψη και πλέγμα κοινωνικών σχέσεων στη σχολική τάξη. Τα στερεότυπα και η λειτουργία τους. Διακρίσεις στην αντιμετώπιση ομάδων με πολιτισμικές ή άλλες ιδιαιτερότητες. Η διαφορετικότητα ως παράγοντας σύγκρουσης ή διαταραχής στην επικοινωνία. Προσέγγιση των κοινωνικών σχέσεων στη σχολική τάξη. Μέθοδοι καλλιέργειας της επικοινωνίας μεταξύ παιδιών που προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικοπολιτισμικά πλαίσια. **(Κ.Μπίκος/Κ.Τσιούμης)**

2. Εκπαίδευση και Παλιννόστηση στη Μεταπολεμική Ελλάδα

- Μετανάστευση (ορισμός – αιτίες – είδη – επιπτώσεις – πολιτική).
- Νεοελληνική διασπορά.
- Πολυπολιτισμική εκπαίδευση.
- Διαπολιτισμική εκπαίδευση.
- Εκπαίδευση και παλιννόστηση: Το νομικό πλαίσιο και η υπάρχουσα κατάσταση.
- Θεωρητική προσέγγιση και πρακτική της πολυπολιτισμικής και διαπολιτισμικής αγωγής Ομογενών.
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε κρατικούς, ερευνητικούς και κοινωνικούς φορείς που ασχολούνται με θέματα ελληνικής αποδημίας και παλιννόστησης. (Μ. Βεργέτη)

3. Παιδικό Βιβλίο – Εκδόσεις

Ενότητα 1^η. Βιβλιολογία:

Η Βιβλιολογία ορίζεται ως η επιστήμη του βιβλίου ή η επιστήμη του *γράφειν*. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και της εξέλιξης του βιβλίου από το 16ο αιώνα μέχρι και σήμερα. Αναζητείται ο προσδιορισμός του βιβλίου και η ειδολογική του διαφοροποίηση από τα υπόλοιπα μέσα μαζικής επικοινωνίας και στη συνέχεια εξετάζεται η σύγχρονη εικόνα του.

Ενότητα 2^η. Το Παιδικό Βιβλίο:

Είδη, κατηγορίες και υποκατηγορίες του παιδικού βιβλίου (βιβλίο γνώσης, λογοτεχνικό βιβλίο, εξωσχολικό βιβλίο). Έρευνα και καταγραφή των παιδικών εκδόσεων στη δεκαετία του 1990. Αναλύεται και εξετάζεται η χρήση και η διαχείριση του παιδικού βιβλίου στο Νηπιαγωγείο και στις οργανωμένες παιδικές Βιβλιοθήκες.

Ενότητα 3^η. Το παιδικό βιβλίο ως προϊόν δημιουργικών ικανοτήτων:

Ολοκληρωμένες προσπάθειες κατασκευής και έκδοσης παιδικού βιβλίου. Συγγραφή, εικονογράφηση και κατασκευή του παιδικού βιβλίου. Πρακτικές εφαρμογές σε παιδικά βιβλία και προσωπικές δημιουργίες φοιτητών σε ποικίλες εκδόσεις. (Α. Καρακίτσιος)

4. Ερμηνεία πηγών και κειμένων Νεοελληνικής Ιστορίας

Το συγκεκριμένο Μάθημα διαθέτει εργαστηριακό και σεμιναριακό χαρακτήρα εφόσον αποβλέπει να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών με την ανάλυση αντιπροσωπευτικών κειμένων και ανάλογων Πηγών της Νεοελληνικής Ιστορίας παιδαγωγικού, εκπαιδευτικού και γενικότερα πολιτισμικού περιεχομένου. Οι συντάκτες των Κειμένων, Έλληνες λόγιοι και παιδαγωγοί, αναφέρονται σε κείριας σημασίας θέματα της ιστορικής συνέχειας του Νέου Ελληνισμού, η προβληματική των οποίων

θα αποτελέσει κίνητρο ανάλυσης και ερμηνείας εκ μέρους των φοιτητών. **(Κ. Βακαλόπουλος)**

5. Εικαστικό Εργαστήρι Εικονογράφησης

Πραγματεύεται και αναλύει τις ακόλουθες ενότητες:

- A
 - 1. Η αισθητική του παιδικού βιβλίου
 - 2. Υλικά και τεχνικές στην εικονογράφηση και στη γραφή του βιβλίου
 - 3. Η σχέση της εικόνας με το κείμενο
 - 4. Οργάνωση –σελιδοποίηση
- B
 - Ασκήσεις πάνω σε διαφορετικές εικονογραφικές απόψεις: Εικονογραφική αφαιρετική, “παιδική”, παραδοσιακή.
- Γ
 - 1. Το βιβλίο στο Νηπιαγωγείο και στα παιδικά κέντρα
 - 2. Η εικονογράφηση στο Νηπιαγωγείο. Πρακτικές εφαρμογές
 - 3. Έρευνα στο παιδικό βιβλίο **(Ε. Τρίμη)**

6. Παιδαγωγικό Κουκλοθέατρο

Το παιδαγωγικό κουκλοθέατρο σε σύγκριση με το παραδοσιακό κουκλοθέατρο, διαφέρει πάρα πολύ ως προς το σκοπό, τους δημιουργικούς του παράγοντες και τη λειτουργικότητά του. Στο παιδαγωγικό κουκλοθέατρο ο κύριος δημιουργικός παράγοντας μιας παράστασης είναι η νηπιαγωγός, γι' αυτό και πρέπει να γνωρίζει πολύ καλά τα χαρακτηριστικά και τα εκφραστικά μέσα αυτού του θεάτρου και τις δραστηριότητες των παραγόντων του. Γι αυτό και τα θέματα αυτού του μαθήματος έχουν αυτόν το σκοπό και είναι τα παρακάτω:

1. Δραστηριότητες του παιδαγωγικού κουκλοθέατρου
2. Βασικοί παράγοντες για την εκτέλεση μιας κουκλοθεατρικής παράστασης
3. Ζωντάνεμα της κούκλας-πρακτικές ασκήσεις
4. Γνωριμία με τα εκφραστικά μέσα της κούκλας
5. Κινήσεις της κούκλας με μουσική
6. Αυτοσχεδιασμοί
7. Επιλογή θεμάτων από τους φοιτητές για πρακτικές ασκήσεις
8. Πρακτικές ασκήσεις – Αφήγηση παραμυθιού με κούκλα
9. Επιτραπέζιο θέατρο-διάφορα είδη
10. Παραβάν κουκλοθέατρου- διάφορα είδη.

(Τ. Κυριακίδης)

**VI. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΙΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Α' εξάμηνο (χειμερινό)

Ισχύει το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών

Β' εξάμηνο (εαρινό)

Ισχύει το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών

Γ' εξάμηνο (χειμερινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Παιδαγωγική της διδασκαλίας Ια

ώρες: 8(4+4) δ.μ.: 2

- Η ανάπτυξη του παιδιού της προσχολικής ηλικίας
- Γενικά προβλήματα της προσχολικής παιδαγωγικής
- Σκοπός, στόχοι, περιεχόμενο και αρχές της προσχολικής αγωγής
- Χαρακτηριστικές ιδιομορφίες της διαδικασίας της προσχολικής διδασκαλίας

- Τρόποι και μέθοδοι της εκπαίδευσης στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας
- Η μεθοδολογία της συστηματοποιημένης απασχόλησης
- Εφαρμοσμένη παιδαγωγική

Ε. Παπαδοπούλου

Παιδαγωγική της διδασκαλίας Ιβ

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Παρουσίαση ερευνητικών μεθόδων στην παιδαγωγική έρευνα. Έρευνες για τα μοντέλα διδασκαλίας. Βάσεις διαλεκτικής διδασκαλίας. Συγκριτικές έρευνες. Γενικές παιδαγωγικές εφαρμογές της έρευνας στη διδασκαλία. Ταξινόμηση διδακτικών αρχών. Τι είναι η σχολική μάθηση. Μορφές δεοντολογίας στην παιδαγωγική.

Κ. Μπίκος

2. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή

ώρες: 2 δ.μ.: 2

α) Ιστορία της ειδικής αγωγής (αρχαιότητα, μεσαίωνα, αποικιοκρατία). Φιλοσοφία – Επιστημολογία της ειδικής εκπαίδευσης.

Η ειδική αγωγή ανά τον κόσμο. Εκπαίδευση κωφών, τυφλών, νοητικά καθυστερημένων, παιδιών με προβλήματα συμπεριφοράς, αναπήρων.

Ενσωμάτωση (θεωρία και πράξη, σχολική – κοινωνική). Μοντέλα ενσωμάτωσης (κατηγορικό ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, εξωτερικής στήριξης, “ενσωμάτωση για όλους”).

β) Επιμέρους θέματα ειδικής αγωγής.

Νοητική καθυστέρηση, ορισμοί (ιατροκεντρικοί, παιδαγωγοκεντρικοί), αντιμετώπιση καθυστερημένων μέχρι τον 20ό αιώνα. Ταξινομητικά σχήματα (ιατροκεντρικά, παιδαγωγοκεντρικά). Συχνότητα, αιτιολογία νοητικής καθυστέρησης. Γενετικά αίτια. Περιβαλλοντικά αίτια στη διάρκεια της εγκυμοσύνης, στον τοκετό, στην πρώτη παιδική ηλικία. Πρόληψη νοητικής καθυστέρησης (προγεννητικός έλεγχος, υγιεινή, εκπαίδευση, διαφώτιση κοινής γνώμης). Ο λόγος στα παιδιά με σύνδρομο Down.

Μ. Τζουριάδου

3. Μουσειακή Εκπαίδευση

ώρες: 3 δ.μ.: 2

α. Θεωρητική προσέγγιση του θέματος (χρησιμότητα, λειτουργία, ιστορία και εκπαιδευτικός ρόλος των Μουσείων. Τρόπος προσέγγισης και χρησιμοποίησής τους για την ανάπτυξη της κρίσης και της ευαισθησίας του παιδιού.

β. Επισκέψεις σε Μουσεία της Θεσσαλονίκης (Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Λευκού Πύργου, Λαογραφικό Μουσείο, Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα). Οι φοιτητές/τριες κατανέμονται σε ομάδες. Το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων των μελλοντικών εκπαιδευτικών να λειτουργήσουν ως παιδαγωγοί και ως πολιτιστικές μονάδες στον τόπο εργασίας τους, βοηθώντας έτσι και στη γενικότερη πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου.

Χρ. Τσιούμη / Φ. Παπαντωνίου

4. **Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης Ι** **ώρες: 2 δ.μ.: 2**

Χ. Μελετιάδης

5. **Εισαγωγή στην ανθρώπινη οικολογία** **ώρες: 2 δ.μ.: 2**

Περιβαλλοντική διαμόρφωση της πόλης.
Ρύπανση: Ρύπανση του αέρα. Ρύπανση του νερού.
Λόγοι εμφάνισης του οικολογικού κινήματος.
Συνιστώσες της οικολογικής κρίσης.
Εξέλιξη των απόψεων για τη σχέση ανθρώπου-φύσης.
Ο παραγωγισμός σαν μια από τις κυρίαρχες ιδεολογίες.
Τα δομικά του χαρακτηριστικά: α) το κριτήριο του ποσοτικού, β) η υποβάθμιση της εργασιακής διαδικασίας, γ) η αλλαγή της αντίληψης για το χρόνο.
Τα όρια της ανάπτυξης.
Φυσικά οικοσυστήματα.
Δομή και τροφικές σχέσεις.
Ροή της ύλης.
Ροή της ενέργειας.
Οικοκυραμίδες – Βιομεγεθύνσεις ή βιοσυσσώρευση.
Διαδοχή οικοσυστημάτων.
Ποικιλία και ευστάθεια.

Α. Γεωργόπουλος

6. **Νεοελληνική Γλώσσα: Μορφολογία – Σύνταξη** **ώρες: 2 δ.μ.: 2**

Στοιχεία ιστορικής γραμματικής (άρθρο, ουσιαστικά, επίθετα, αντωνυμίες, αριθμητικά, ρήματα).
Λειτουργικές κατηγορίες: υποκείμενο (άμεσα συστατικά φράσης, γραφικές παραστάσεις, κατηγορήμα (λειτουργίες του ρ. *είμαι*, κτητικές φράσεις), αντικείμενο.
Βασικά θέματα σύνταξης της νέας ελληνικής (ονοματικό σύνολο, ονοματική φράση, ρηματική φράση κ.ά.).

Σ. Χατζησαββίδης

Ξένη γλώσσα (Α' επίπεδο) **ώρες: 3 δ.μ.: 2**

Οι φοιτήτριες/τές του Τμήματος μπορούν να επιλέγουν μια από τις προσφερόμενες 4 ξένες γλώσσες: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά.

Στόχος του μαθήματος δεν είναι απλώς η εκμάθηση της ξένης γλώσσας, αλλά κυρίως η ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων, οι οποίες θα επιτρέπουν την εξοικείωση των φοιτητριών/των με την κατανόηση ξένης βιβλιογραφίας που αφορά την επιστήμη τους.

Επίσης προσφέρεται η δυνατότητα για φοιτήτριες/τές που γνωρίζουν καλά την αγγλικά γλώσσα να αποκτήσουν εξοικείωση στην κατανόηση της γαλλικής βιβλιογραφίας, που αφορά την επιστήμη τους, χωρίς να έχουν καμία προηγούμενη γνώση της γαλλικής γλώσσας.

Μαθήματα κατ' επιλογήν

1. Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία ώρες: 2 δ.μ.: 2

Μέσα μαζικής επικοινωνίας και παιδική ηλικία: τηλεόραση και παιδί, διαφήμιση και παιδί, έντυπος λόγος και παιδί, εικόνα και παιδί, μέσα μαζικής επικοινωνίας και εκπαίδευση. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στα Μ.Μ.Ε. και το παιδί, μέσα στην προοπτική της κοινωνικοποίησης.

Κ. Βρόζας

2. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν σε κάθε εξάμηνο ένα από τα προσφερόμενα μαθήματα εργαστηριακής έρευνας μετά από συνεννόηση με τον αρμόδιο καθηγητή.

3. Μουσική ΙΙΙ ώρες: 2 δ.μ.: 2

Παιδικό τραγούδι – κριτήριο επιλογής των παιδικών τραγουδιών, ρυθμική και μελωδική ανάλυση, διδακτική.

Π. Λιάτσου

4. Εικαστικά ΙΙΙ: κατασκευές με φυσικά υλικά ώρες: 2 δ.μ.: 2

Καλλιτεχνικές δραστηριότητες με τα υλικά της γης για την προσχολική ηλικία. Έμφαση στην πρακτική χρήση των τεχνικών υλικών και εργαλείων. Επαφή με τα υλικά της γης σε διάφορες καλλιτεχνικές δραστηριότητες με πέτρες, πηλό, γύψο, τσιμέντο, ψηφιδωτά, χαρτοπολτό, κτλ. που μπορούν να διδαχτούν στην προσχολική ηλικία.

Θεωρητικές και πρακτικές εφαρμογές για προγράμματα με δραστηριότητες χειροτεχνίας στο νηπιαγωγείο, που περιλαμβάνουν συζήτηση για τους σκοπούς, τα υλικά, τα θέματα και τις μεθόδους. Προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς με παρατήρηση διάφορων σχετικών έργων σε μουσεία και εργαστήρια καλλιτεχνών και συμπλήρωση και ενίσχυση των παρατηρήσεων με πρακτική άσκηση στις χειροτεχνικές κατασκευές.

Κ. Νικόλτσου

5. Πρωτομαθηματικές έννοιες: στόχοι και περιεχόμενα για τη Διδασκαλία
ώρες: 2 δ.μ.: 2

Στο μάθημα αυτό αναλύονται διδακτικά οι μαθηματικές έννοιες που διδάσκονται στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (έννοιες χώρου, λογικών δραστηριοτήτων, αριθμού και μέτρησης) ως προς τα ιδιαίτερα τους χαρακτηριστικά και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά την προσέγγισή τους.

Η διδακτική αυτή παρουσίαση πλαισιώνεται από τους στόχους κατά ενότητα και την παρουσίαση του αντίστοιχου εκπαιδευτικού υλικού.

Μ. Τζεκάκη

6. Έννοιες των Φυσικών Επιστημών και Εφαρμογές τους II
ώρες: 2 δ.μ.: 2

Μελέτη βασικών εννοιών στο χώρο των φυσικών επιστημών σε επίπεδο λειτουργικής κατανόησής τους από τους εκπαιδευτικούς της προσχολικής εκπαίδευσης με εφαρμογές από το χώρο των νέων τεχνολογιών πληροφορίας. Δυνατότητα παρέμβασης και υποστήριξης του περιεχομένου των αναλυτικών προγραμμάτων.

Διεπιστημονική επεξεργασία φυσικών μεγεθών και εννοιών που συναντιούνται σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα:

- θερμική ισορροπία, φαινόμενα θερμοκηπίου
- κινήσεις στην ατμόσφαιρα και τις θάλασσες – μετεωρολογικά φαινόμενα
- ροή ηλεκτρικών φορτίων – ηλεκτρικές και μαγνητικές δυνάμεις
- τα κύματα και οι αισθήσεις
- το ορατό φάσμα – τα quantum στη ζωή μας

Μ. Τσιτουρίδου

7. Ρυθμική Αγωγή I
ώρες: 2 δ.μ.: 2

Θεωρητικό μέρος

Ρυθμός, ρυθμική: επεξήγηση, ανάλυση των όρων. Προσδιοριστικοί παράγοντες των κινητικών ρυθμικών φαινομένων (χρόνος, ένταση, μορφή, χώρος).

Εμπνευστές, συστήματα ρυθμικής αγωγής.

Στόχοι του μαθήματος στη νηπιακή ηλικία.

Ταξινόμηση της ύλης του μαθήματος σε κατηγορίες ασκήσεων. Συγκεκριμένα ασκήσεις κίνησης στο ρυθμό, αίσθησης του χώρου, όξυνσης των αισθήσεων, αναπνοής, έντασης και χαλάρωσης, παρατηρητικότητας, ετοιμότητας, ομαδικότητας, πρωτοβουλίας κτλ. Στοιχεία ασκήσεων αυτοσχεδιασμού και παντομίμας. Ασκήσεις εξοικείωσης των παιδιών με τους ελληνικούς παραδοσιακούς ρυθμούς.

Πρακτικό μέρος

Εφαρμογή των ασκήσεων του θεωρητικού μέρους στην πράξη με τις φοιτήτριες.

Συγκεκριμένα εκτελούν ασκήσεις κατάλληλες για τη νηπιακή ηλικία και ασκήσεις

δυσκολότερες για την καλύτερη εξάσκηση και γνωριμία τους με το αντικείμενο του μαθήματος.

Ε. Παυλίδου

8. Φυσική Αγωγή I **ώρες: 2 δ.μ.: 2**

Κινητική μάθηση. Κινητικές δεξιότητες. Μέσα, υλικά και τρόποι αξιοποίησής τους.
Α. Τσαπακίδου

9. Αναπτυξιακά προβλήματα της προσχολικής ηλικίας I **ώρες: 3 δ.μ.: 3**

Το μάθημα αποσκοπεί στο να ευαισθητοποιήσει τους φοιτητές στις εξής έννοιες:
Ορισμός παιδοψυχιατρικής
Νομικά και ηθικά θέματα στην παιδοψυχιατρική
Φύση και θεωρητικά μοντέλα ψυχοπαθολογίας
Θεωρίες ανάπτυξης
Φυσιολογική ανάπτυξη παιδιού και οικογένειας
Ψυχιατρική και ψυχολογική εκτίμηση παιδιών
Αίτια και συχνότητα στις ψυχικές διαταραχές των παιδιών
Ταξινόμηση ψυχικών νοσημάτων
Τρόποι ψυχοθεραπείας

Κρ. Χριστιανόπουλος

10. Φυσιολογία Μάθησης II **ώρες: 2 δ.μ.: 2**

Στο μάθημα προσεγγίζουμε την οργάνωση του νευρικού συστήματος από τη σκοπιά κυρίως της λειτουργίας. Ξεκινάμε δηλ. από παρατηρήσεις και μελέτες που υποδεικνύουν ή αποδεικνύουν ότι οι διάφορες συμπεριφορές του ανθρώπου και οι ιδιότητες του νου όπως π.χ. η μνήμη, η προσοχή, η συνείδηση, κ.ά., είναι αποτέλεσμα της βαθμιαίας διαμόρφωσης της ύλης του εγκεφάλου, η οποία συντελείται με τη συνέργεια των δυνάμεων της κληρονομικότητας και του περιβάλλοντος.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στο θέμα της γλώσσας του δεύτερου συστήματος σήμανσης της πραγματικότητας. Καταδεικνύεται ότι η γλώσσα αποτελεί τον καταλύτη για τη μετάβαση από τη νευρική ουσία του εγκεφάλου στη νόηση και την πνευματική ζωή.

Μ. Κάτσιου – Ζαφρανά

11. Μειονότητες και διαπολιτισμική εκπαίδευση **ώρες: 3 δ.μ.: 3**

Ορισμός του όρου μειονότητα. Προστασία των μειονοτήτων στο Διεθνές Δίκαιο. Διγλωσσία – Μειονοτική Γλώσσα. Οι λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες στην Ελλάδα. Πολιτισμικά Στοιχεία μειονοτικών ομάδων στον ελληνικό χώρο. Μοντέλα

Εκπαίδευσης Μειονοτήτων. Διαπολιτισμική Προσέγγιση στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Κ. Τσιούμης

12. Σύγχρονη ελληνική ιστορία και κοινωνία Ι ώρες: 3 δ.μ.: 3

Ελληνισμός και ελληνικότητα
Κράτος και έθνος στην Ελλάδα: 1830-1995
Τοπική ιστορία
Το ελληνικό κράτος και ο απόδημος ελληνισμός

Μ. Βεργέτη

13. Στοιχεία διδακτικής για την ευαισθητοποίηση των παιδιών στην επικοινωνία σε ξένο κώδικα: η περίπτωση των γαλλικών Ι

ώρες: 4 δ.μ.: 3

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με μια πρόταση μεθόδου ευαισθητοποίησης των παιδιών στη γαλλική γλώσσα, η οποία εντάσσεται στα πλαίσια διερεύνησης της σχέσης διαπολιτισμική εκπαίδευση / προσχολική ηλικία. Ο συσχετισμός αυτός εξειδικεύεται ως προς το ελληνικό πλαίσιο και ως προς το status της γαλλικής γλώσσας. Η προτεινόμενη μέθοδος στοχεύει όχι τόσο στη γλωσσική δεξιότητα των παιδιών αλλά σε δεξιότητες επικοινωνιακού, διαπολιτισμικού και κυρίως μεταγλωσσικού χαρακτήρα. Οι φοιτήτριες/τές που παρακολουθούν το μάθημα ενημερώνονται ως προς το θεωρητικό υπόβαθρο της μεθόδου και συμμετέχουν στις δραστηριότητες που γίνονται στο παιδικό κέντρο, στην επεξεργασία του υλικού και στην ταξινόμηση των ποιοτικών παρατηρήσεων. Τόσο ο ερευνητικός χαρακτήρας της μεθόδου όσο και οι στόχοι της δεν προαπαιτούν από μέρους των φοιτητριών/των την τέλεια χρήση της γαλλικής και δεν αποκλείουν τη γνώση άλλων γλωσσών.

Ο. Σέμογλου

Δ' εξάμηνο (εαρινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Παιδαγωγική της Διδασκαλίας Ια ώρες 10(4+6) δ.μ.: 2

- Η αγωγή ως αντικείμενο της προσχολικής αγωγής.
- Φυσική αγωγή.

- Το παιχνίδι, βασική δραστηριότητα της προσχολικής αγωγής (δημιουργικά παιχνίδια, κινητικά παιχνίδια, διδακτικά παιχνίδια, το παιχνίδι αντικείμενο).
- Νοητική αγωγή και ανάπτυξη στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας. Η νοητική αγωγή των παιδιών στη διαδικασία της γνωριμίας με το περιβάλλον.
- Η σύνδεση μεταξύ της νοητικής και της αισθητικής αγωγής.
- Ηθικοπλαστική αγωγή.
- Η εργασιακή αγωγή.
- Αισθητική αγωγή.
- Οικογένεια - Νηπιαγωγείο - Σχολείο.

Ε. Παπαδοπούλου

Παιδαγωγική της διδασκαλίας Πβ

δ.μ.: 2

Βασικές έννοιες και βασικοί όροι της διδακτικής. Θέματα διδακτικής επεξεργασμένα από τη σύγχρονη έρευνα: Γλωσσικό σφάλμα, συνέντευξη, διεπιστημονικότητα, αξιολόγηση, αυταρχισμός, βιβλιοθήκες, δικαιώματα, ελιτικός προγραμματισμός κτλ.

Κ. Μαναβόπουλος

2. Μαθησιακές δυσκολίες

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Εισαγωγή (σχολικές μαθησιακές δυσκολίες).
Ορισμοί μαθησιακών δυσκολιών (ιατροκεντρικοί-παιδαγωγοκεντρικοί). Συχνότητα, ιστορικά, εξελικτική πορεία μαθησιακών δυσκολιών. Αιτιολογικοί παράγοντες. Δυσλεξία ή ειδική δυσκολία ανάγνωσης. Διαταραχές στην αριθμητική - δυσαριθμησία. Διαταραχές κατανόησης έκφρασης. Διαταραχές οργάνωσης γραπτού λόγου, χρονικής ακολουθίας και συνέχειας. Αντιμέτωπιση σε επίπεδο ικανοτήτων, και σε επίπεδο σχολικών επιδόσεων. Γνωστική προσέγγιση μαθησιακών δυσκολιών.

Μ. Τζουριάδου

3. Μουσική IV

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Μουσικοπαιδαγωγικά συστήματα.

α) Διδασκαλία ασκήσεων για φλογέρα, μεταλλόφωνο, κρουστά.

β) Μουσική επένδυση πεζών και ποιητικών κειμένων. Αυτοσχεδιασμοί. Διδακτική. Οι εφαρμογές εκτελούνται σύμφωνα με τα προγράμματα, MMCP (The Manhattanville Music Curriculum Program) και CM (Comprehensive Musicianship).

Π. Λιάτσου

4. Παιδική Λογοτεχνία Ι

ώρες: 2 δ.μ.: 2

α. Εισαγωγή: έννοια, περιεχόμενο, είδη και οριοθέτηση της παιδικής λογοτεχνίας στο χώρο της τέχνης και λογοτεχνίας. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και εξέλιξη της παιδικής λογοτεχνίας.

β. Η παιδική λογοτεχνία στο νηπιαγωγείο.

Παιδική ποίηση και παραμύθι (είδη, κατηγορίες και μικρές ιστορίες).

Τρόποι ανάγνωσης και ανάλυσης του ποιήματος και του παραμυθιού (λογοτεχνικές θεωρίες) και δυνατότητες αξιοποίησής τους στο χώρο του νηπιαγωγείου.

Παρουσίαση (ανάγνωση και ανάλυση) συγκεκριμένων ποιημάτων και παραμυθιών.

γ. Πρακτικές ασκήσεις.

Α. Καρακίτσιος

5. Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία της Θεσσαλονίκης - Εκπαιδευτική προσέγγιση

ώρες: 3 δ.μ.: 2

Επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία ή ενδιαφέρουσες περιοχές της πόλης με σκοπό όχι μόνο τη γνώση τους αλλά και την ανάπτυξη διαλόγου πάνω στα θετικά ή αρνητικά στοιχεία που μπορούν να επισημανθούν.

Στόχος του μαθήματος είναι η συνειδητοποίηση της σημασίας που έχει η γνώση της πολιτιστικής παράδοσης και της ζωής του τόπου στον οποίο ζούμε καθώς και η κατάκτηση της μεθόδου προσέγγισης του οποιουδήποτε τόπου.

Χρ. Τσιούμη / Φ. Παπαντωνίου

Ξένη γλώσσα (Β' επίπεδο)

ώρες: 3 δ.μ.: 2

Οι φοιτήτριες/ τες του Τμήματος μπορούν να επιλέγουν μια από τις προσφερόμενες 4 ξένες γλώσσες: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά.

Στόχος του μαθήματος δεν είναι απλώς η εκμάθηση της ξένης γλώσσας, αλλά κυρίως η ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων, οι οποίες θα επιτρέπουν την εξοικείωση των φοιτητριών/ των με την κατανόηση ξένης βιβλιογραφίας που αφορά την επιστήμη τους.

Επίσης προσφέρεται η δυνατότητα για φοιτήτριες/ τες που γνωρίζουν καλά την Αγγλική γλώσσα να αποκτήσουν εξοικείωση στην κατανόηση της γαλλικής βιβλιογραφίας που αφορά την επιστήμη τους, χωρίς να έχουν καμία προηγούμενη γνώση της γαλλικής γλώσσας.

Μαθήματα κατ' επιλογήν

1. Σχέσεις Βορρά - Νότου

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Αναλύεται το πρόβλημα της ανισότητας ανάμεσα στον ανεπτυγμένο Βορρά και τον αναπτυσσόμενο Νότο, τόσο στο πολιτιστικό όσο και στο περιβαλλοντικό επίπεδο. Συγκεκριμένα επισημαίνεται η πολιτιστική διείσδυση των βιομηχανικών χωρών στις αναπτυσσόμενες χώρες διαμέσου της διεθνοποιημένης μαζικής επικοινωνίας. Εξετάζονται ακόμη η σχέση Βορρά - Νότου και η οικολογική αποσταθεροποίηση του πλανήτη γη, οι προσπάθειες για ανακούφιση των αναγκών διατροφής του τρίτου κόσμου, ο ρόλος της ενδιάμεσης τεχνολογίας, οι κοινωνικές ανισότητες, ο υπερπληθυσμός και η εξάπλωση της πυρηνικής τεχνολογίας στον τρίτο κόσμο.

Κ. Βρύζας / Α. Γεωργόπουλος

2. Εργαστηριακή έρευνα

(σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Οι φοιτήτριες/ τες έχουν την δυνατότητα να επιλέγουν σε κάθε εξάμηνο ένα από τα προσφερόμενα μαθήματα εργαστηριακής έρευνας μετά από συνεννόηση με τον αρμόδιο καθηγητή.

3. Εικαστικά IV: το χαρτί και το άχρηστο υλικό στην τέχνη και την εκπαίδευση

ώρες: 2 δ.μ.: 2

- Το χαρτί ως μέσο και εκφραστικό υλικό.
- Κολλάζ, ασαμπλάζ, κατασκευές χώρου με χαρτί και άχρηστο υλικό.
- Χαρτοπολτός.
- Ανακυκλώσιμο υλικό (βαμβάκι, κουρέλι, ξύλο κ.ά.) - κατασκευές.
- Χαρτί και άχρηστο υλικό - τέχνη.
- Άχρηστο υλικό και περιβάλλον.
- Οι κατασκευές στο νηπιαγωγείο.
- Η μάσκα με χαρτοπολτό και ποικίλα υλικά.
- Η μάσκα σε διάφορους πολιτισμούς και στο θέατρο.
- Η μάσκα στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία.
- Εφαρμογές, έρευνες και εργασίες στα νηπιαγωγεία, παιδικά κέντρα - δημοτικά και ειδικά σχολεία. Στόχοι, μέθοδοι.

Ε. Τρίμη

4. Δυναμική των ομάδων I

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Ιστορικό, ορισμοί, αρχές, μέθοδοι.
Τα κυκλώματα επικοινωνίας.
Η δομή των ομάδων.

Οι φάσεις εξέλιξης.
Συνοχή, στερεότυπα, ηθικό, αντίσταση στην αλλαγή.
Το ύφος της ηγεσίας και η εμπύχωση των ομάδων.
Η συναισθηματική ζωή των ομάδων.
Η οδήγηση - εμπύχωση της ομάδας-τάξης.

Κ. Μπακιρτζής

5. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης II

ώρες: 2 δ.μ.: 2

6. Ρυθμική Αγωγή II

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Θεωρητικό μέρος:

Κατηγορίες ασκήσεων που πρέπει να περιλαμβάνονται σε μια ετήσια διδασκαλία του μαθήματος της ρυθμικής αγωγής (αναφορά σε ασκήσεις ρυθμού, αίσθησης του χώρου, ευαισθητοποίησης των αισθήσεων, ετοιμότητας κ.ά.)

Προασκήσεις παντομίμας με παιχνίδια μνήμης, φαντασίας, αυτοσχεδιασμού, διάρθρωση του μαθήματος - και δυνατότητες παραλλαγών - σε ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία, ετήσια βάση.

Προγραμματισμός και αξιοποίηση όλων των κατηγοριών ασκήσεων στη ρυθμική, ανάλογα με το επίπεδο των παιδιών και τις υλικοτεχνικές συνθήκες.

Πρακτικό μέρος:

Εφαρμογή των ασκήσεων του θεωρητικού μέρους στην πράξη

α) στις φοιτήτριες

β) σε νηπιαγωγεία από τις φοιτήτριες (με προγραμματισμένη ύλη) στα πλαίσια των πρακτικών τους διδασκαλιών.

Ε. Παυλίδου

7. Αναπτυξιακά προβλήματα της προσχολικής ηλικίας II

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια και συμπλήρωση του προηγούμενου και διαπραγματεύεται τις παρακάτω ψυχοπαθολογικές οντότητες:

Βρεφονηπιακός αυτισμός.

Ψυχώσεις αποδιοργανωτικές.

Εκλεκτική βουβότητα.

Διαταραχές - τικ.

Εννούρηση - Ενκόπριση.

Σχιζοφρένεια παιδικής ηλικίας.

Διαταραχές άγχους.

Διαταραχές ταυτότητας φύλου.

Κατάθλιψη.

Συμπεριφορικά προβλήματα.

Τραυλισμός.

Υπερκινητικότητα.

Εγκεφαλική βλάβη.
Ελάχιστη εγκεφαλική δυσλειτουργία.
Επιληψία.
Παιδί που πεθαίνει.
Πρόληψη στην παιδοψυχιατρική.
Διαζύγιο.

Κ. Χριστιανόπουλος

8. Αισθητική Παιδεία Ι (Εκπαιδευτικά προγράμματα σε μουσεία και ιστορικούς χώρους)

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Στο μάθημα παρουσιάζονται τα μουσεία, τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί χώροι, οι παραδοσιακοί οικισμοί κτλ. Ως χώροι γνωριμίας και σύνδεσης με την πολιτιστική κληρονομιά, αισθητικής αγωγής αλλά και γενικότερης παιδείας. Επιμέρους ενότητες: Ιστορική παρουσίαση του θέματος. Γενικές αρχές και σύγχρονες τάσεις. Τρόποι και μέθοδοι εφαρμογής - εκπαιδευτικά προγράμματα. Η μουσειακή εκπαίδευση στη χώρα μας. Σύνδεση μουσείου και σχολείου. Εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Φ. Παπαντωνίου

9. Φυσική Αγωγή ΙΙ

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Μέθοδοι διδασκαλίας κινητικών δραστηριοτήτων και παιχνιδιών. Κοινωνική-ηθική-συναισθηματική ανάπτυξη (ομαδικά παιχνίδια). Σχεδιασμός ημερήσιου προγράμματος. Εφαρμογές.

Α. Τσαπακίδου

10. Σημασιολογία - Λεξιλόγιο νέας ελληνικής γλώσσας

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Εισαγωγή στη στρουκτουραλιστική σημασιολογία (σταθμοί). Δήλωση και συνυποδήλωση. Συνωνυμία. Πολυσημία, ομωνυμία και μονοσημία. Υπωνυμία. Αντωνυμία. Το λεξιλόγιο της νέας ελληνικής. (Λεξιλογικά στρώματα: λέξεις αρχαίες, μεταγενέστερες και νεότερες· λέξεις λόγιες και λαϊκές· λέξεις ξένες και λέξεις δάνειες).

Σ. Χατζησαββίδης

11. Σύγχρονη ελληνική ιστορία και κοινωνία ΙΙ (1830-1995)

ώρες: δ.μ.:

Μετανάστευση (ορισμός - αίτια - είδη - επιπτώσεις - πολιτική).

Αποδημία - παλιννόστηση ελληνικών πληθυσμών τον εικοστό αιώνα.
Σύγχρονη ελληνική διασπορά.
Έλληνες πολιτικοί πρόσφυγες.
Βορειοηπειρώτες μετανάστες.
Ποντιακός ελληνισμός: ένας ελληνισμός της διασποράς.
Ομογενείς μετανάστες από τις πρώην ανατολικές χώρες, περιόδου 1985-1995.
Ζητήματα στέγασης, απασχόλησης, ταυτότητας, εκπαίδευσης.

Μ. Βεργέτη

12. Μειονότητες: Ιστορία και Εκπαίδευση I

ώρες: 3 δ.μ.:3

Η ιστορική προσέγγιση της πορείας των μειονοτικών ομάδων στον ελληνικό χώρο από την απελευθέρωση ως το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Θεώρηση της εκπαίδευσης των μειονοτήτων στα πλαίσια είτε της ελληνικής δημόσιας εκπαίδευσης είτε των μειονοτικών εκπαιδευτικών συστημάτων.

Κ. Τσιούμης

13. Στοιχεία διδακτικής για την ευαισθητοποίηση των παιδιών στην επικοινωνία σε ξένο κώδικα: η περίπτωση των γαλλικών II

ώρες: 4 δ.μ.: 3

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με μια πρόταση μεθόδου ευαισθητοποίησης των παιδιών στη γαλλική γλώσσα, η οποία εντάσσεται στα πλαίσια διερεύνησης της σχέσης διαπολιτισμική εκπαίδευση / προσχολική ηλικία. Ο συσχετισμός αυτός εξειδικεύεται ως προς το ελληνικό πλαίσιο και ως προς το status της γαλλικής γλώσσας. Η προτεινόμενη μέθοδος στοχεύει όχι τόσο στη γλωσσική δεξιότητα των παιδιών αλλά σε δεξιότητες επικοινωνιακού, διαπολιτισμικού και κυρίως μεταγλωσσικού χαρακτήρα. Οι φοιτήτριες/ τες που παρακολουθούν το μάθημα ενημερώνονται ως προς το θεωρητικό υπόβαθρο της μεθόδου και συμμετέχουν στις δραστηριότητες που γίνονται στο παιδικό κέντρο, στην επεξεργασία του υλικού και στην ταξινόμηση των ποιοτικών παρατηρήσεων. Τόσο ο ερευνητικός χαρακτήρας της μεθόδου όσο και οι στόχοι της δεν προαπαιτούν από μέρους των φοιτητριών/ των την τέλεια χρήση της γαλλικής και δεν αποκλείουν τη γνώση άλλων γλωσσών.

Ο. Σέμογλου

Ξένη γλώσσα (Β' επίπεδο)

Γαλλικά - Αγγλικά - Ιταλικά - Γερμανικά

Ε' εξάμηνο (χειμερινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Διδακτική μεθοδολογία Ια **ώρες: 9(4+5)** **δ.μ.: 2**

- Οργάνωση και διοίκηση των παιδικών κέντρων και νηπιαγωγείων.
- Προγραμματισμός και απολογισμός της όλης δουλειάς.
- Μέθοδος δουλειάς.
- Η απασχόληση του βοηθητικού προσωπικού στο παιδικό κέντρο..
- Παιδαγωγική δουλειά, η βοήθεια που δίνεται στις νηπιαγωγούς κατά την καθημερινή παιδαγωγική τους απασχόληση.
- Μορφές για τη μεθοδολογική απασχόληση στο παιδικό κέντρο.
- Παιδαγωγικές συσκευείς.
- Η συνεργασία με τους γονείς.
- Μορφές που χρησιμοποιούμε για επιμορφωτικές δραστηριότητες στη γενική παιδαγωγική.

Ε. Παπαδοπούλου

Διδακτική Μεθοδολογία Ιβ **ώρες:** **δ.μ.: 2**

Σύγχρονη διδασκαλία με βάση μελέτες και έρευνες παιδαγωγών του δυτικού και ανατολικού κόσμου. Τι σημαίνει καλή διδασκαλία. Επίπεδα απόδοσης στη διδασκαλία. Η πράξη της ανακάλυψης στη διδασκαλία. Μεθοδολογικά προβλήματα. Ολοκληρωμένη διδακτική αντίληψη. Αρχές διδασκαλίας. Πολυτεχνική Εκπαίδευση. Σύγχρονη τεχνολογία στην εκπαίδευση, κτλ.

Κ. Μπίκος

2. Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της σχολικής επίδοσης Ι **ώρες: 2 δ.μ.: 2**

Οι μεγάλες διαφορές που παρατηρούνται ανάμεσα στα παιδιά ως προς τη σχολική επίδοση θα εξεταστούν σε συνάρτηση με την ανάπτυξη και τη γενίκευση της εκπαίδευσης στην ευρύτερη κοινωνικο-πολιτισμική πραγματικότητα του δυτικού κόσμου.

Η στενή σχέση που παρουσιάζεται ανάμεσα στη σχολική επίδοση και την πρόσβαση στην προσχολική βαθμίδα, την κοινωνική προέλευση καθώς και το φύλο του παιδιού θα παρουσιαστούν μέσα από μια επιλογή σχετικών ερευνητικών δεδομένων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις ερμηνείες που διαμορφώθηκαν και οι οποίες προέρχονται κυρίως από το χώρο της ψυχολογίας και της κοινωνιολογίας.

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναπτυχθούν μικρής κλίμακας συλλογικές ερευνητικές δραστηριότητες.

T. Βαρνάβα-Σκούρα

3. Διδασκαλία - Εφαρμογές κινητικών παιχνιδιών και ασκήσεων I

ώρες: 3 δ.μ.: 2

Ψυχοκινητική ανάπτυξη του νηπίου. Γνώση του σώματος, χώρος, χρόνος. Μέθοδοι διδασκαλίας χορών (ελληνικών και ξένων). Μουσικοκινητικά παιχνίδια.

A. Τσαπακίδου

4. Κλινική Ψυχολογία I

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην προβληματική, το αντικείμενο της Κλινικής Ψυχολογίας, καθώς και στην οριοθέτησή της σε σχέση με άλλες επιστήμες και κλάδους της σύγχρονης ψυχολογίας.

Εξετάζονται βασικοί προβληματισμοί, όπως οι παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ατόμου, η σχέση ατόμου-περιβάλλοντος και η δυνατότητα θεραπευτικής παρέμβασης του κλινικού ψυχολόγου.

Με βάση αυτούς τους κεντρικούς άξονες παρουσιάζονται οι κυριότερες θεωρητικές τάσεις που υπάρχουν και τα μοντέλα που προτείνουν, προκειμένου να περιγράψουν και να ερμηνεύσουν την ιδιαιτερότητα του κάθε ατόμου.

Τα ερμηνευτικά μοντέλα που αναφέρονται είναι τα εξής:

1. Ψυχοδυναμικό (ψυχαναλυτική και κοινωνικοψυχολογικές θεωρίες).
2. Συμπεριφορικό (θεωρίες της μάθησης).
3. Γνωστικό (θεωρίες γνωστικοκοινωνικής μάθησης).
4. Ανθρωπιστικό (υπαρξιστικές - ανθρωπιστικές θεωρίες).

M. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη

5. Συγκριτική Παιδαγωγική I

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Στόχος του μαθήματος είναι η συγκριτική μελέτη εκπαιδευτικών συστημάτων διαφόρων χωρών του κόσμου (ιδιαίτερα, αναπτυγμένων βιομηχανικών χωρών και της Ελλάδας). Η προβληματική των αναλύσεων εστιάζεται στην ιστορική εξέλιξη, τη σημερινή δομή και τις προοπτικές αλλαγών στην προσχολική αγωγή, τη γενική και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Ιδιαίτερα, εξετάζονται και ερμηνεύονται οι εκπαιδευτικές αλλαγές που αφορούν την ίδρυση του "ενιαίου σχολείου" στις ΗΠΑ, Αγγλία, Γαλλία, Σουηδία, Γερμανία και Ελλάδα. Αναπτύσσεται καταρχήν η προβληματική για την έννοια και τη συλλογιστική της δημιουργίας του ενιαίου σχολείου. Στη συνέχεια ανιχνεύεται η ζήτηση για το ενιαίο σχολείο σε σχέση με την κοινωνική δυναμική και ακολουθεί λεπτομερέστερη ανάλυση της εξέλιξης του ενιαίου σχολείου στην κάθε μια από τις παραπάνω χώρες.

A. Αγγέλης

6. Σύγχρονα θέματα προσχολικής αγωγής I

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Οι διαφορές των ρόλων μητέρας και δασκάλας.
Επαγγελματική ταυτότητα - συμπεριφορά.
Βασικές αρχές της παιδαγωγικής της προσχολικής ηλικίας.
Μακρόχρονες επιδράσεις της προσχολικής αγωγής στην ανάπτυξη του παιδιού.
Επίσπευση ή εμπλουτισμός.
Αμοιβαιότητα στη μάθηση.
Ο ρόλος της περιέργειας.

Ε. Ντολιοπούλου

Μαθήματα κατ' επιλογήν

1. Ιστορία Βόρειου Ελληνισμού I (Ήπειρος)

ώρες: 3 δ.μ.:3

Κατά το χειμερινό εξάμηνο το μάθημα διδάσκεται ως Ιστορία του Βόρειου Ελληνισμού I και επιλέγεται από τον καθηγητή ένα από τα τρία θέματα: ή Μακεδονία ή Ήπειρος ή Θράκη. Κατά το εαρινό εξάμηνο το μάθημα διδάσκεται ως Ιστορία του Βόρειου Ελληνισμού II και επιλέγεται ένα από τα δύο θέματα που δεν διδάχτηκαν στο χειμερινό εξάμηνο.

Στο μάθημα του Βόρειου Ελληνισμού η διδακτική ύλη για τις τρεις περιοχές (Θράκη, Ήπειρος, Μακεδονία) επικεντρώνεται στην ιστορική εξέλιξη των τριών αυτών γεωγραφικών περιοχών από τις αρχές της οθωμανικής δουλείας μέχρι και την ενσωμάτωσή τους στο ελληνικό κράτος. Διδάσκονται ωστόσο συμπληρωματικά σύμφωνα με την ύλη και των τριών βιβλίων η σύγχρονη διάσταση του Μακεδονικού και του Βορειοηπειρωτικού Ζητήματος καθώς και η παράλληλη εξέλιξη των ελληνικών μειονοτήτων Κωνσταντινουπόλεως, Ίμβρου και Τενέδου σε συσχετισμό με τις μουσουλμανικές μειονότητες της Θράκης. Η ιστορική διερεύνηση και των τριών γεωγραφικών περιοχών (Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρος), γίνεται με βάση την ευρεία γεωγραφική έννοια που περιλαμβάνουν σήμερα: η Μακεδονία (Ελλάδα, νότιο τμήμα των Σκοπίων και νότιο τμήμα της Βουλγαρίας), η Θράκη (βόρεια Θράκη = νότια Βουλγαρία, ανατολική Θράκη = Τουρκία, ελληνική Θράκη) και η Ήπειρος (νότια Αλβανία και Ελλάδα).

K. Βακαλόπουλος

2. Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στην εκπαίδευση I

ώρες: 2 δ.μ.:2

Επισκόπηση της δομής και λειτουργίας του Η/Υ.

Εισαγωγή: Ιστορική αναδρομή, είσοδος του ηλεκτρονικού υπολογιστή στη ζωή και την εκπαίδευση, ηλεκτρονικός υπολογιστής και άνθρωπος, επιπτώσεις της εισόδου των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην κοινωνία. Γνωριμία με τη δομή και λειτουργία του Η/Υ.

α. "Hardware": σύντομη εξέταση των μονάδων του ηλεκτρονικού υπολογιστή και παράσταση πληροφοριών στην μνήμη.

β. "Software": τύποι software, σύντομη επισκόπηση της γλώσσας μηχανής και των ανώτερων γλωσσών.

M. Τσιτουρίδου

3. Θεατρική τέχνη και αγωγή I

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Ιστορία του κουκλοθεάτρου.

Θεατρική τέχνη και η διάπλαση της παιδικής προσωπικότητας.

Η θέση και ο ρόλος της θεατρικής τέχνης στους παιδικούς σταθμούς.

Διάφορα είδη παιδικού θεάτρου.

Η ουσία και τα χαρακτηριστικά του κουκλοθεάτρου - διάφορα συστήματα.

Το παιδαγωγικό κουκλοθέατρο.

Κούκλες - διάφορα συστήματα.

Δραματοουργία.

Δραματοποίηση - η ουσία της δραματοποίησης στους παιδικούς σταθμούς.

Σκηνοθεσία και καλλιτεχνική διαμόρφωση της παράστασης.

Η τέχνη του ηθοποιού και η τέχνη του κουκλοθεάτρου.

Σκηνογραφία του έργου και μελέτη της κούκλας.

Σκηνή, σκηνικό και φροντιστηριακά είδη.

Ρεπερτόριο.

Φωτισμός του έργου.

Μουσική του έργου.

T. Κυριακίδης

4. Δυναμική των ομάδων II

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Ο Kurt Lewin και η δυναμική των ομάδων.

Ο Jacob Moreno, το ψυχόδραμα και η κοινωνιομετρία.

Ο Carl Rogers και η μη-κατευθυνόμενη μέθοδος,

Κ. Μπακιρτζής

5. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης ΙΙΙ

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Χ. Μελετιάδης

6. Εικαστικά V: η τέχνη του παιδιού στην προσχολική και σχολική ηλικία

ώρες: 2 δ.μ.: 2

1. Προσεγγίσεις εικαστικής εκπαίδευσης:
 - Βιωματικές εικαστικές εμπειρίες - ευαισθητοποίηση του παιδαγωγού στην καλλιτεχνική δημιουργική διαδικασία - γνωριμία με ποικίλα εικαστικά υλικά-μέσα/ τεχνικές (ζωγραφική, τυπώματα, μικτές τεχνικές, πλαστική, κατασκευές κ.ά.) - επιλογή, αξιολόγηση υλικών-μέσων.
2. Δημιουργικότητα και εικαστική έκφραση του παιδιού:
 - Παιχνίδι, φαντασία, δημιουργική σκέψη - απόψεις για την ανάπτυξη του παιδικού σχεδίου.
 - Εικαστικές παρεμβάσεις και η ανάπτυξη του παιδιού - αισθητική καλλιέργεια στο πλαίσιο της γενικότερης ανάπτυξής του.
 - Εικαστική δημιουργία του παιδιού και γνωριμία με τον καλλιτέχνη, το εργαστήρι, την αίθουσα τέχνης, το μουσείο.
3. Μεθοδολογία εικαστικής εκπαίδευσης - εφαρμογές.
 - Τα εικαστικά στο πλαίσιο του προγράμματος εφαρμοσμένης παιδαγωγικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών.
 - Ανάλυση εικαστικών προγραμμάτων.
 - Ειδική διδακτική εικαστικών. Έρευνες, εργασίες στις μεθόδους και στα υλικά στα νηπιαγωγεία, παιδικά κέντρα, δημοτικά και ειδικά σχολεία.
 - Η αισθητική του εκπαιδευτικού χώρου.

Ε. Τρίμη

7. Ανθρώπινη Οικολογία Ι

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Προτείνεται μια διεπιστημονική προσέγγιση του ανθρώπου και της σχέσης του με το περιβάλλον, φυσικό και τεχνητό. Οι παραδοσιακές επιστήμες του ανθρώπου από τη μία, όπως η παιδαγωγική, η κοινωνιολογία, η ψυχολογία κ.ά. και από την άλλη η φυσική οικολογία, η ηθολογία, η βιολογία κ.ά. είναι φανερό πως δεν μπορούν από μόνες τους να προσεγγίσουν συνολικά τον άνθρωπο ως εμπειρία και ως βίωμα του εαυτού του και του περιβάλλοντός του.

Στηριζόμενοι σε πρόσφατους ερευνητικούς και μεθοδολογικούς προσανατολισμούς, προτείνουμε την επικέντρωση της προσοχής στη σχέση προσώπου και περιβάλλοντος και στις διεργασίες γνωριμίας αμοιβαίας επιρροής και εμπλουτισμού στα παρακάτω θέματα:

- α. Πυρηνική ενέργεια.
- β. Αγρια ζωή.
- γ. Η πόλη.
- δ. Το νερό του πλανήτη.
- ε. Σχέσεις Βορρά-Νότου ή το πρόβλημα των σχέσεων με τον τρίτο κόσμο.

Α. Γεωργόπουλος / Κ. Μπακιρτζής

8. Εργαστηριακή έρευνα (Σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων) ώρες: 3 δ.μ.: 3

Οι φοιτητές-τριες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν σε κάθε εξάμηνο ένα από τα προσφερόμενα μαθήματα εργαστηριακής έρευνας μετά από συνεννόηση με τον αρμόδιο καθηγητή.

9. Σχεδιασμός και μορφολογία προσχολικού εξοπλισμού και υπαίθριων χώρων ώρες: 2 δ.μ.: 2

- Προσχολική ηλικία και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.
- Εισαγωγή στις έννοιες του σχεδιασμού του χώρου της εργονομίας και της ανθρωπομετρίας.
- Νέες μορφές οργάνωσης και δομής του περιβάλλοντος στους χώρους των παιδικών σταθμών (αρχιτεκτονική - μορφολογική διάσταση, πρακτική - παιδαγωγική δουλειά).
- Το υλικό περιβάλλον ως παράγοντας διαπαιδαγώγησης παιδιών προσχολικής ηλικίας.
- Κριτήρια για την αρχιτεκτονική διαμόρφωση, τη διαρρύθμιση και τον εξοπλισμό παιδικών σταθμών.
- Εξοπλισμός χώρων, επιλογή υλικών, οργάνωση χώρου-κινητών, ακινήτων επίπλων - υλικών.
- Αλλαγή-ανανέωση λειτουργίας των χώρων. Προϋποθέσεις.

Α. Μπίκα

10. Θέματα γνωστικής ψυχολογίας ώρες: 2 δ.μ.: 2

Εισαγωγή στη γνωστική ψυχολογία. Εισαγωγή στη γνωστική - εξελικτική προσέγγιση. Ψυχολογία της μνήμης (δομή - λειτουργία - μοντέλα). Ψυχολογία της λήθης. Ψυχολογία του προφορικού λόγου. Ψυχολογία της ανάγνωσης και της γραφής. Θέματα γνωστικής ανάπτυξης.

Ζ. Μπαμπλέκου

11. Μειονότητες: ιστορία και εκπαίδευση II ώρες: 3 δ.μ.: 3

Το μάθημα επικεντρώνεται στην ανίχνευση του μειονοτικού φαινομένου από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ως τις μέρες μας. Εξελίσξεις στο πλαίσιο "παραδοσιακών" μειονοτικών ομάδων (Μουσουλμάνοι - Σλαβόφωνοι - Ρουμανίζοντες Βλάχοι) και οι σχέσεις της Ελλάδας με τα γειτονικά κράτη. Νομικές ρυθμίσεις για τη μειονοτική εκπαίδευση και η ιστορική της πορεία. Από τη μειονοτική εκπαίδευση παλινοστούτων ή μεταναστών.

Κ. Τσιούμης

Ξένη γλώσσα (Γ' επίπεδο)
Γαλλικά - Αγγλικά - Ιταλικά - Γερμανικά

ώρες: 3 δ.μ.: 2

Ο. Σέμογλου / Μ. Τραντοπούλου

ΣΤ' εξάμηνο (εαρινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Διδακτική μεθοδολογία Πα

ώρες: 9(4+5) δ.μ.: 2

- Οργάνωση της υλικής βάσης στο παιδικό κέντρο, νηπιαγωγείο.
- Η εσωτερική διαμόρφωση του χώρου.
- Εφοδιασμός του παιδικού κέντρου με εποπτικό υλικό.
- Τα απαραίτητα εποπτικά μέσα για τις διάφορες ενότητες της παιδαγωγικής δουλειάς.
- Εξασφάλιση απαραίτητου υλικού για τα παιχνίδια στην αυλή.

Στο αντικείμενο αυτό εξετάζουμε την ανάλυση και τον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου της νηπιαγωγού που δουλεύει στα παιδικά κέντρα, παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία και τη συγκεκριμένη βοήθεια που πρέπει να δίνει ο εκπαιδευτικός σύμβουλος παρακολουθώντας και αναλύοντας από κοντά την εκπαιδευτική δραστηριότητα της νηπιαγωγού. Εξετάζονται οι σχέσεις που πρέπει να υπάρχουν ανάμεσα στην οικογένεια, το νηπιαγωγείο και το σχολείο.

Ε. Παπαδοπούλου

Διδακτική μεθοδολογία Πβ

ώρες:

δ.μ.: 2

Δημιουργική διδασκαλία και μάθηση. Μάθηση και περιβάλλον. Κοινωνικές διαστάσεις της μάθησης. Μάθηση και φαντασία. Διαπροσωπική συζήτηση και μάθηση. Ο κόσμος του καθενός. Ο ρόλος των συναισθημάτων στη συζήτηση. Λογική και συναισθηματική συζήτηση. Οι όροι του διαλόγου και της διαλεκτικής στη μάθηση και στην ανακάλυψη. Πολύπτυχη αντίληψη της μάθησης και της διδασκαλίας.

Κ. Μπίκος

2. Μοντέλα ανάλυσης της μαζικής επικοινωνίας

ώρες: 2

δ.μ.: 2

Το μάθημα ασχολείται με προβλήματα μεθοδολογίας στον τομέα των ΜΜΕ και της επικοινωνίας γενικότερα. Αναλύονται οι βασικές προσεγγίσεις του φαινομένου της επικοινωνίας: η προσέγγιση της γραμμικής επίδρασης, η φονξιοναλιστική προσέγγιση, η συστηματική προσέγγιση, η προσέγγιση της συμβολικής αλληλεπίδρασης, η τεχνικιστική προσέγγιση, η μαρξιστική προσέγγιση, η σημειολογική προσέγγιση, οι σύγχρονες τάσεις της έρευνας.

Κ. Βρύζας

4. Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της σχολικής επίδοσης Π

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Το θέμα της σχολικής επιτυχίας και αποτυχίας με τις ψυχοκοινωνικές του διαστάσεις θα εξεταστεί με ειδική αναφορά στον ελληνικό χώρο. Θα εξεταστούν κατά κύριο λόγο τα εθνικά ποσοτικά στοιχεία για την εκπαίδευση σε συνάρτηση με τις εκπαιδευτικές πολιτικές και τις συνακόλουθες εκπαιδευτικές πρακτικές που διαμορφώθηκαν στον ελληνικό χώρο από την δεκαετία του '60 μέχρι σήμερα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στο θέμα της 'ενισχυτικής διδασκαλίας' καθώς και στη διαπλοκή προφορικής - γραπτής γλώσσας στον εκπαιδευτικό χώρο. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναπτυχθούν μικρής κλίμακας συλλογικές ερευνητικές δραστηριότητες.

Τ. Βαρνάβα - Σκούρα

5. Παιδαγωγική οργάνωση του χώρου

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Ο υλικός χώρος αντιμετωπίζεται ως μια πηγή ερεθισμάτων και ως πεδίο δραστηριοτήτων και επικοινωνίας που μπορούν να αξιοποιηθούν για

παιδαγωγικούς σκοπούς. Στο πλαίσιο μιας τέτοιας προσέγγισης εξετάζονται ορισμένες πλευρές της σχέσης "παιδί - υλικός χώρος" που θεωρούνται απαραίτητες για τη στήριξη των δυνατοτήτων παιδαγωγικής αξιοποίησης του χώρου. Η διερεύνηση των προοπτικών αυτών επικεντρώνεται στο σχολικό χώρο, ο οποίος πρέπει να προσφέρει στο παιδί ερεθίσματα μάθησης, δυνατότητες επικοινωνίας και πεδία δραστηριοτήτων, απαραίτητα για την παιδαγωγική διαδικασία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση του χώρου με την παιδαγωγική σχέση και την παιδαγωγική διαδικασία μέσα από την συγκριτική μελέτη της παιδαγωγικής οργάνωσης και λειτουργίας σχολικών χώρων με παραδείγματα που αντιστοιχούν σε διαφορετικές εκπαιδευτικές και πολιτισμικές συνθήκες.

Δ. Γερμανός

6. Σύγχρονα θέματα προσχολικής αγωγής II ώρες: 2 δ.μ.: 2

Εμπειρίες από άλλες χώρες.
Η πολυπλευρικότητα του ρόλου του δασκάλου.
Προσχολική εκπαίδευση και κοινωνική ανάπτυξη: ο ρόλος του δασκάλου.
Θεματική προσέγγιση του προγράμματος.
Ομάδες μικτής ηλικίας.
Συνεργασία γονέων και δασκάλων.
Συνήθειες εργασίας.

Ε. Ντολιοπούλου

Μαθήματα κατ' επιλογήν

1. Ιστορία βόρειου ελληνισμού II (Θράκη) ώρες: 3 δ.μ.: 3

Κατά το χειμερινό εξάμηνο το μάθημα διδάσκεται ως ιστορία του βόρειου ελληνισμού I και επιλέγεται από τον καθηγητή ένα από τα τρία θέματα: ή Μακεδονία ή Ήπειρος ή Θράκη. Κατά το εαρινό εξάμηνο το μάθημα διδάσκεται ως ιστορία του βόρειου ελληνισμού II και επιλέγεται ένα από τα δύο θέματα που δεν διδάχτηκαν στο χειμερινό εξάμηνο. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 1994-95 θα διδαχθεί στο χειμερινό εξάμηνο το της Μακεδονίας και στο εαρινό εξάμηνο το μάθημα της Θράκης. Κατά συνέπεια στο επόμενο ακαδημαϊκό έτος θα διδαχτούν αντίστοιχα τα μαθήματα της Ηπείρου και της Θράκης.

Στο μάθημα του βόρειου ελληνισμού η διδακτική ύλη για τις τρεις περιοχές (Θράκη, Ήπειρος, Μακεδονία) επικεντρώνεται στην ιστορική εξέλιξη των τριών αυτών

γεωγραφικών περιοχών από τις αρχές της οθωμανικής δουλείας μέχρι και την ενσωμάτωσή τους στο ελληνικό κράτος. Διδάσκονται ωστόσο συμπληρωματικά σύμφωνα με την ύλη και των τριών βιβλίων η σύγχρονη διάσταση του Μακεδονικού και του Βορειοηπειρωτικού Ζητήματος καθώς και η παράλληλη εξέλιξη των ελληνικών μειονοτήτων Κωνσταντινουπόλεως, Ίμβρου και Τενέδου σε συσχετισμό με τις μουσουλμανικές μειονότητες της Θράκης. Η ιστορική διερεύνηση και των τριών γεωγραφικών περιοχών (Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρος), γίνεται με βάση την ευρεία γεωγραφική έννοια που περιλαμβάνουν σήμερα: η Μακεδονία (Ελλάδα, νότιο τμήμα των Σκοπίων και νότιο τμήμα της Βουλγαρίας), η Θράκη (βόρεια Θράκη = νότια Βουλγαρία, ανατολική Θράκη = Τουρκία, ελληνική Θράκη) και η Ήπειρος (νότια Αλβανία και Ελλάδα).

Μ. Βεργέτη

2. Σημαντικοί σταθμοί στην ιστορία της ζωγραφικής ώρες: 2 δ.μ.: 2

Επισημαίνονται οι σημαντικοί σταθμοί στην ιστορία της ζωγραφικής (από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια ως τις μέρες μας) και αναλύεται το ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο που τους δημιούργησε.

Το μάθημα στοχεύει στην κατανόηση της σχέσης ιστορίας και τέχνης (πολιτισμού), της σημασίας της για τη γενικότερη καλλιέργεια του εκπαιδευτικού και τη χρησιμοποίηση των γνώσεων αυτών στην εκπαιδευτική λειτουργία.

Χρ. Τσιούμη / Φ. Παπαντωνίου

3. Μαθηματικά - Διδακτική ώρες: 2 δ.μ.: 2

Στο μάθημα εξετάζονται οι διδακτικές διαδικασίες προσέγγισης των μαθηματικών γενικά και ειδικότερα των πρωτομαθηματικών εννοιών. Αναλύονται οι σχέσεις των διαδικασιών αυτών με τις ιδιαιτερότητες κάθε έννοιας, εξετάζεται η κλιμάκωση των δυσκολιών κατά έννοια και προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά κάθε έννοιας που διαμορφώνουν τη διδακτική τους προσέγγιση.

Η ανάλυση αυτή επιτρέπει την επεξεργασία διδακτικών διαδικασιών με δραστηριότητες και παιδαγωγικό υλικό που ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά και τις ιδιομορφίες κάθε έννοιας.

Μ. Τζεκάκη

4. Διδασκαλία - Εφαρμογές κινητικών παιχνιδιών και ασκήσεων II ώρες: 3 δ.μ.: 3

Παραδοσιακά παιχνίδια και δημιουργία νέων παιχνιδιών.

A. Τσαπακίδου

5. Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στην εκπαίδευση II

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Εισαγωγή της πληροφορικής στην εκπαίδευση

A. Γενικά:

Πληροφορική: κουλτούρα, αντικείμενο γνώσης, εργαλείο.

B. Εκπαίδευση:

Πληροφορική στην εκπαίδευση: βασικές έννοιες κατανόησης συστημάτων πληροφορικής.

Διδασκαλία της πληροφορικής: Θεωρίες διδακτικής της πληροφορικής.

Διδασκαλία με την πληροφορική.

Ηλεκτρονικός υπολογιστής: Εκπαιδευτικό παιχνίδι, διαχειριστής, εγκυκλοπαίδεια, όργανο εργαστηρίου, παιδαγωγικός συνομιλητής Επισκόπηση LOGO.

Εμπειρίες άλλων χωρών από την εισαγωγή του Η.Υ. στην εκπαίδευση.

Απομυθοποίηση του Η/Υ.

M. Τσιτουρίδου

6. Διαταραχές λόγου στα παιδιά με ειδικές ανάγκες

ώρες: 4 δ.μ.: 2

Ιδιαιτερότητες στην ανάπτυξη του λόγου:

α) Στα νοητικά καθυστερημένα παιδιά.

β) Στα παιδιά με εγκεφαλικές παραλύσεις (σπαστικά)

γ) Στα αυτιστικά παιδιά.

M. Τζουριάδου /K. Μαναβόπουλος

7. Θεατρική τέχνη και αγωγή II

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Θέατρο τραπέζιού.

Διάφορα είδη - θέατρα τραπέζιού.

Η ουσία και τα χαρακτηριστικά του θεάτρου.

Παιχνίδια, φιγούρες και σκηνικό.

Παραβάν.

Οργάνωση της παράστασης.

Θέατρο σκιών.

Προέλευση και χαρακτηριστικά του θεάτρου.

Οθόνη και φωτισμός.

Φιγούρες και σκηνικά.

Ρεπερτόριο.

Δραματοποίηση του έργου.

Βασικές κινήσεις της φιγούρας.

Τρ. Κυριακίδης

8. Κλινική ψυχολογία II

ώρες: 3 δ.μ.: 2

Στόχος του μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση στην έννοια της "εκπαιδευτικής διάγνωσης" που αναφέρεται στην έγκαιρη αξιολόγηση και αντιμετώπιση των προβληματικών συμπεριφορών που εκδηλώνονται στην πρώτη παιδική ηλικία.

Για το σκοπό εξετάζονται:

α. Η σημασία της σχέσης του παιδιού με τα άλλα μέλη της οικογένειας και με τον παιδαγωγό.

β. Οι επιπτώσεις ιδιαίτερα αγχογόνων καταστάσεων, όπως το διαζύγιο, η υιοθεσία, η ασθένεια, ο θάνατος.

γ. Το νόημα προβληματικών συμπεριφορών που είναι χαρακτηριστικές αυτής της ηλικίας, όπως η επιθετικότητα, ο φόβος, το ψέμα, η κλοπή.

Μ. Κοντοπούλου - Κοκκινάκη

9. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές ανακοινώσεις των διδασκόντων)

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν σε κάθε εξάμηνο ένα από τα προσφερόμενα μαθήματα εργαστηριακής έρευνας μετά από συνεννόηση με τον αρμόδιο καθηγητή.

10. Εικαστικά IV: παραδοσιακές τέχνες και καλλιτεχνικές εφαρμογές στην προσχολική ηλικία.

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Παραδοσιακές τέχνες και καλλιτεχνικές εφαρμογές στην προσχολική ηλικία. Ειδική διδακτική των εικαστικών δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο. Μέθοδοι, στόχοι, υλικά και έρευνες σε διάφορες καλλιτεχνικές δραστηριότητες με ύφασμα, υφαντική και διάφορα υλικά από τη φύση που μπορούν να διδαχτούν στην προσχολική ηλικία. Έρευνες και εργασίες στις μεθόδους και υλικά στα εικαστικά, στα νηπιαγωγεία και στα παιδικά κέντρα. Η έμφαση τοποθετείται στις εκφραστικές δυνατότητες των υλικών που χρησιμοποιούνται στις παραδοσιακές τέχνες, όπως ίνες, κλωστές, νήματα, υφάσματα κτλ. και στις τέχνες του κολάζ και της υφαντικής. Επίσης στο πρόγραμμα παρουσιάζονται διάφορες χειροτεχνικές και ζωγραφικές εφαρμογές για τα προσχολικά παιδιά, ένα πρόγραμμα εικαστικών δραστηριοτήτων με υλικά ποικίλης υφής και χρωμάτων που χρησιμοποιούνται με παραδοσιακά σχέδια και μοτίβα. Παρατήρηση των παραδοσιακών τεχνών σε εθνολογικά - λαογραφικά μουσεία και σε εργαστήρια παραδοσιακών τεχνιτών: υφαντών, χαλκωματάδων, αγγειοπλαστών, ξυλογλυπτών, σιδηρουργών κτλ.

Κ. Νικόλτσου

11. Συγκριτική παιδαγωγική II

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Στο μάθημα εξετάζεται το επάγγελμα του εκπαιδευτικού της γενικής εκπαίδευσης στις διάφορες χώρες: η κατάρτισή του (θεωρητική και πρακτική), οι συνθήκες εργασίας, η κοινωνική του θέση. Η προβληματική των αναλύσεων εστιάζεται ιδιαίτερα στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών (ιστορική εξέλιξη: από το "διπλό δίκτυο" εκπαίδευσης εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην "ενιαιοποίηση" της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών - ακαδημαϊκή αναβάθμιση και εξομοίωση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης - προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτικών και κοινωνικός έλεγχος).

A. Αγγέλης

12. Σχεδιασμός και γραφιστική προσχολικού εποπτικού υλικού

ώρες: 2 δ.μ.: 2

- Σχέδιο - σκίτσο - σκισσογραφία.
- Προοπτική και αξονομετρία.
- Λειτουργικότητα - αισθητική - χρήση εποπτικού υλικού για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
- Πλαστική και αντικείμενο παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού υλικού (παιχνίδι - απασχόληση - εκμάθηση).

A. Μπίκα

13. Μειονότητες και προσχολική εκπαίδευση

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Η γλωσσική και πολιτισμική ιδιαιτερότητα στο ελληνικό νηπιαγωγείο το 19^ο και τον 20^ο αιώνα. (ιστορική προσέγγιση - θεσμική αντιμετώπιση). Η γλωσσική και πολιτισμική διαφορετικότητα στο νηπιαγωγείο και η αντιμετώπιση των ζητημάτων που ανακύπτουν. Η αντιμετώπιση του θέματος της προσχολικής εκπαίδευσης μειονοτικών ομάδων σε διεθνές επίπεδο. Η προσχολική εκπαίδευση ομάδων με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες (Τσιγγάνοι, Μουσουλμάνοι, Αλλοδαποί, Ομογενείς). Η διαπολιτισμική προσέγγιση στην προσχολική εκπαίδευση. Πρακτικές εφαρμογές.

K. Τσιούμης

14. Ανθρώπινη οικολογία II

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Στο μάθημα προτείνεται η μεθοδολογία του ολοδράματος σε μορφή 3ωρου εβδομαδιαίου εργαστηρίου που χρησιμοποιήθηκε στο μάθημα Ανθρώπινη οικολογία I (Ε' Εξάμηνο). Προτείνεται η επεξεργασία των παρακάτω θεμάτων:

1. Ανθρώπινες σχέσεις - πολιτισμοί.
2. Εκπαίδευση - παιδιά και ενήλικες.
3. Εργασία.

4. Διακοπές - διασκέδαση.
5. Κατανάλωση.
6. Σχέσεις βίας.

Αλ. Γεωργόπουλος / Κ. Μπακιρτζής

Ξένη γλώσσα (Δ' επίπεδο)
Γαλλικά -Αγγλικά-Ιταλικά-Γερμανικά

Ο. Σέμογλου/ Μ. Τραντοπούλου

Ζ' εξάμηνο (χειμερινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Χώρος και διαδικασίες αγωγής

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η μελέτη των στοιχείων που αποδίδουν στον υλικό χώρο παιδαγωγική ποιότητα. Η ποιότητα αυτή στηρίζεται τόσο στα χαρακτηριστικά του ίδιου του χώρου όσο και στις δυνατότητες που προσφέρει στον εκπαιδευτικό η σχέση του παιδιού με τον υλικό χώρο. Στο πλαίσιο αυτό διερευνώνται οι δυνατότητες να μετατραπεί ο υλικός χώρος σε πεδίο αγωγής έτσι ώστε να προσφέρει όχι μόνο το πλαίσιο αλλά και τα ερεθίσματα για την παιδαγωγική διαδικασία.

Δ. Γερμανός

2. Διδασκαλία - Εφαρμογές

ώρες: 9(2+7) δ.μ.: 2

Συγγραφή διπλωματικής εργασίας στις παιδαγωγικές επιστήμες. Σχολικός και κοινωνικός χώρος. Επιστημολογικές αναζητήσεις για μια σύγχρονη προσχολική αγωγή. Παιδικά κέντρα.

Κ. Μπίκος

3. Κουκλοθέατρο Ι

ώρες: 3 δ.μ.: 2

Μελέτη κούκλας.
Τρόποι εκτέλεσης και υλικά για κούκλες.
Πρόπλαση, μοντέλο και πλάσιμο.
Διαφοροποίηση, κεφάλι, σώμα, ρούχο.
Διαμόρφωση έτοιμης κούκλας για κουκλοθέατρο.

Το παραβάν.
Το σκηνικό.
Αξεσουάρ.

Τρ. Κυριακίδης

Μαθήματα κατ' επιλογήν

1. Παιδική λογοτεχνία ΙΙ

ώρες: 2 δ.μ.: 2

α. Το βιβλίο και το παιδί προσχολικής ηλικίας.
Ανάλυση, επισήμανση και διαμόρφωση αισθητικών κριτηρίων επιλογής παιδικών βιβλίων για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
β. Παρουσίαση (ανάγνωση και ανάλυση) σύγχρονων παιδικών ποιημάτων, παραμυθιών και μικρών ιστοριών).
1^η θεματική ενότητα: ειρήνη.
2^η θεματική ενότητα: οικολογία.
γ. Προϋποθέσεις: δυνατότητες δημιουργίας ποίησης και παραμυθιών από τα παιδιά.
Η εικόνα και η γλώσσα στην παιδική λογοτεχνία για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
δ. Πρακτικές ασκήσεις.

Α. Καρακίτσιος

2. Εικαστικά: κατασκευές παιδαγωγικού εποπτικού υλικού

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Σχέδια, κατασκευές και μεταποίηση αντικειμένων για σχολική χρήση στα παιδικά κέντρα και στα νηπιαγωγεία, π.χ. όργανα μάθησης, επίπλωση, μουσικά όργανα, κούκλες για κουκλοθέατρο κτλ. Έρευνες και εργασίες στα υλικά που χρησιμοποιούνται ως παιδαγωγικό εποπτικό υλικό.

3. Αισθητική παιδεία II (τέχνη και παιδί)

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Το μάθημα επικεντρώνεται στη δυνατότητα χρησιμοποίησης έργων της νεότερης τέχνης, και ιδιαίτερα της νεοελληνικής ζωγραφικής, με εφαρμογές σε παιδιά της προσχολικής ηλικίας. Απώτερος στόχος των εφαρμογών αυτών είναι η αισθητική αγωγή του παιδιού.

Περιλαμβάνει: σύντομη εισαγωγή στη νεοελληνική ζωγραφική. Γενικότερα θέματα προσέγγισης της τέχνης. Τέχνη και παιδί της προσχολικής ηλικίας: προβλήματα και δυνατότητες. Εφαρμογές και σχετικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

Φ. Παπαντωνίου

4. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές Ανακοινώσεις των διδασκόντων)

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Οι φοιτήτριες/ τες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν σε κάθε εξάμηνο ένα από τα προσφερόμενα μαθήματα εργαστηριακής έρευνας μετά από συνεννόηση με τον αρμόδιο καθηγητή.

5. Ποντιακός ελληνισμός I

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Ιστορία του ποντιακού ελληνισμού: ο ελληνισμός στο μικρασιατικό Πόντο και στη Σοβιετική Ένωση μέχρι το 1940.

Πόντιοι πρόσφυγες στην Ελλάδα από το μικρασιατικό Πόντο και από την πρώην Σοβιετική Ένωση από τις αρχές του εικοστού αιώνα μέχρι σήμερα.

Έκφραση και μετασηματισμοί της ποντιακής ταυτότητας στον ελλαδικό χώρο.

Μορφές έκφρασης της ποντιακής ταυτότητας (σύλλογοι, συνέδρια, έντυπα).

Μ. Βεργέτη

6. Προσχολική αγωγή και παιδαγωγικά υλικά

ώρες: 2 δ.μ.: 2

M. Ζαφρανά

Η' εξαμήνο (εαρινό)

Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Διδασκαλία - Εφαρμογές II

ώρες: 9(2+7) δ.μ.: 2

Επίκαιρα θέματα παιδείας. Κοινωνικοί και παιδαγωγικοί προβληματισμοί για ένα σύγχρονο σχολείο. Ανατομία της ελληνικής εκπαίδευσης. Εκπαιδευτική πολιτική. Παιδεία και ανάπτυξη. Ο ρόλος του σχολικού συμβούλου. Η εκπαίδευση των δασκάλων. Μεταρρύθμιση και αντιμεταρρύθμιση. Αντιαυταρχικές τάσεις κτλ.

X. Μελετιάδης

2. Συστηματική παρατήρηση και αξιολόγηση της συμπεριφοράς του νηπίου

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Χρησιμότητα της παρατήρησης και καταγραφής.
Συμπεριφορά κατά τη σχολική ρουτίνα.
Η χρήση των υλικών από τα παιδιά.
Η αλληλεπίδραση των παιδιών μεταξύ τους.
Η αλληλεπίδραση με τους ενήλικους.
Η συμπεριφορά στο δραματικό παιχνίδι.
Παρατηρώντας την ανάπτυξη της σκέψης.
Παιδιά με ειδικά προβλήματα.
Πρότυπα συμπεριφοράς και αξιολόγησης της ανάπτυξης.

E. Ντολιοπούλου

Μαθήματα κατ' επιλογήν

1. Κουκλοθέατρο II

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Πρακτικές ασκήσεις - ζωντάνεμα της κούκλας.
Εργασία πάνω σε θέματα και ασκήσεις.
Γνωριμία με τα εκφραστικά μέσα της κούκλας.
Κινήσεις της κούκλας.
Αυτοσχεδιασμοί.

Κινήσεις της κούκλας με μουσική.
Επιλογή θεμάτων από τους φοιτητές για πρακτικές ασκήσεις.

Τρ. Κυριακίδης.

2. Εργαστηριακή έρευνα (σύμφωνα με ειδικές Ανακοινώσεις των διδασκόντων)

ώρες: 3 δ.μ.: 3

Οι φοιτήτριες/ τες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν σε κάθε εξάμηνο ένα από τα προσφερόμενα μαθήματα εργαστηριακής έρευνας μετά από συνεννόηση με τον αρμόδιο καθηγητή.

3. Ιστορία μουσικής και ακρόαση

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Προσέγγιση της μουσικής μέσα από την ιστορία της. Συγχρονική-γεωγραφική, διαχρονική-θεματολογική.
Χαρακτηριστικά ακούσματα. Η μουσική στην Ελλάδα. Μικρή ανθολογία ελληνικής μουσικής σε 2 κασέτες.

Π. Λιάτσου

4. Εικαστικά: εικονογράφηση παιδικού βιβλίου ώρες: 2 δ.μ.: 2

Το μάθημα προσεγγίζει επιστημονικά τις ακόλουθες ενότητες:

- Αισθητική θεώρηση και προσέγγιση του παιδικού βιβλίου.
Εικόνα, χρώμα, τεχνικές.
- Σχέση εικόνας και γραφής.
- Προσέγγιση επιστημονικών γνωστικών χώρων και παιδικό βιβλίο.
Εικόνα, χώρος, ιστορία, μυθολογία, γεωγραφία, φυσική ιστορία, ζωολογία, ανθρωπολογία, τέχνη.
- Εικόνα και παραμύθι.
- Αλληγορική σημασία της εικόνας και παιδί.
- Τρισδιάστατο παιδικό βιβλίο.

- Παιδικό βιβλίο και κατασκευές ή πειράματα.

A. Μπίκα

**5. Εικαστικά: εικονογράφηση παιδικού βιβλίου -
πρακτικές εφαρμογές**

ώρες: 2 δ.μ.: 2

Πραγματεύεται και αναλύει τις ακόλουθες ενότητες:

- A. 1. Η αισθητική του παιδικού βιβλίου.
2. Υλικά και τεχνικές στην εικονογράφηση και στη γραφή του βιβλίου.
3. Η σχέση της εικόνας με το κείμενο.
4. Το υλικό και η τέχνη του βιβλίου.
5. Οργάνωση - σελιδοποίηση.
- B. 1. Το βιβλίο στο νηπιαγωγείο και στα παιδικά κέντρα.
2. Ιστορία του εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου, παραδοσιακού και σύγχρονου
3. Έρευνα στο παιδικό βιβλίο.
- Γ. Ασκήσεις πάνω σε διαφορετικές εικονογραφικές απόψεις: εικονική, αφαιρετική, "παιδική", παραδοσιακή καθώς και τεχνική των κόμικς.

E. Τρίμη / Κ. Νικόλτσου.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου – Φοιτητική Μέριμνα

1. Κεντρική Βιβλιοθήκη

Η Βιβλιοθήκη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αποτελείται από την Κεντρική Βιβλιοθήκη και τις Βιβλιοθήκες-Παραρτήματά της, που είναι οι Βιβλιοθήκες των Σπουδαστηρίων, των Εργαστηρίων και των Κλινικών του Πανεπιστημίου.

Η Κεντρική Βιβλιοθήκη είναι δυναμικά συνδεδεμένη με τις Βιβλιοθήκες-Παραρτήματά της, έτσι ώστε όλες μαζί να αποτελούν ένα “Σύστημα Βιβλιοθήκης”, το οποίο καλύπτει τις Ανάγκες της Πανεπιστημιακής αλλά και της Ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η Κεντρική Βιβλιοθήκη στεγάζεται σε δικό της κτίριο που βρίσκεται στο κέντρο του Πανεπιστημιακού χώρου.

Δραστηριότητες

ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ υλικού

ΕΙΔΙΚΟ τμήμα επιστημονικών περιοδικών

ΔΙΕΘΝΗΣ δανεισμός εντύπων

ΕΘΝΙΚΟ δίκτυο βιβλιοθηκών

Κάλυψη των ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ αναγκών της επιστημονικής κοινότητας, με

ΤΟΠΙΚΟ δίκτυο ηλεκτρονικής βιβλιογραφικής αναζήτησης

ON-LINE πρόσβαση σε διεθνείς βάσεις δεδομένων

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ βιβλιογραφική αναζήτηση σε CD-ROMSs

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ δικτύων διεθνών και τοπικών

Σύστημα Βιβλιοθηκών

Η Κεντρική Βιβλιοθήκη είναι δυναμικά συνδεδεμένη με τις Βιβλιοθήκες-Παραρτήματα της των Σχολών και Τμημάτων του Πανεπιστημίου. Όλο το υλικό διεκπεραιώνεται μέσω αυτής και αφού ταξινομηθεί και καταλογογραφηθεί, μοιράζεται στις άλλες Βιβλιοθήκες. Έτσι ο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να αναζητήσει πληροφορίες για το

υλικό όλου του Συστήματος Βιβλιοθηκών, που ανέρχεται σε 2.000.000 τίτλους βιβλίων και 3.500 τίτλους περιοδικών περίπου.

Ταξινόμηση Υλικού

Το υλικό, το οποίο αποκτήθηκε πριν από το 1980, έχει ταξινομηθεί με Γερμανικό Δεκαδικό Σύστημα.

Από το 1980 και μετά η ταξινόμηση γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου των Η.Π.Α. (LC). Η καταλογογράφηση μετά το 1980 γίνεται σύμφωνα με τους Αγγλοαμερικανικούς κανόνες καταλογογράφησης 2^η έκδοση (AACB2).

Το Υλικό της Κεντρικής Βιβλιοθήκης

Το υλικό της Βιβλιοθήκης από πλευράς περιεχομένου καλύπτει όλες ανεξαιρέτως τις επιστήμες και περιλαμβάνει:

- 300.000 τίτλους βιβλίων
- περιοδικά και φυλλάδια
- αρχείο εφημερίδων και ειδικότερα της “ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ της ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ”
- σειρές ΕΥΡΕΤΗΡΙΩΝ για διεθνή βιβλιογραφική αναζήτηση
- χάρτες και πίνακες ιστορικής αξίας
- δωρεές, που μετά από κατάλληλη επεξεργασία, εντάσσονται στο υπόλοιπο υλικό.

Δανεισμός

Δίνεται η δυνατότητα δανεισμού του υλικού της Βιβλιοθήκης ανάλογα με το είδος του εντύπου και την ιδιότητα του δανειζόμενου.

Υπάρχουν κατηγορίες υλικού, το οποίο δε δανείζεται αλλά παρέχεται για μελέτη μόνο στο χώρο της Βιβλιοθήκης, όπως παλιά βιβλία, πολύτιμοι χάρτες, κ.ά. Λειτουργεί ειδικό τμήμα δανεισμού επιστημονικών περιοδικών, στα οποία είναι συνδρομητής η Βιβλιοθήκη.

Η Βιβλιοθήκη είναι μέλος από το 1974 της Διεθνούς Οργάνωσης IFLA και μπορεί να δανείζεται και να δανείζει βιβλία από βιβλιοθήκες όλου του κόσμου.

Η Βιβλιοθήκη συμμετέχει στο Εθνικό Δίκτυο Βιβλιοθηκών Επιστήμης και Τεχνολογίας, έχοντας έτσι τη δυνατότητα να δανείζει και να δανείζεται για λογαριασμό των “χρηστών” της υλικό από τις Βιβλιοθήκες της χώρας μας, που συμμετέχουν στο Δίκτυο αυτό.

Αναγνωστήρια

1. Φοιτητικό Αναγνωστήριο

Το φοιτητικό αναγνωστήριο της Βιβλιοθήκης έχει χωρητικότητα 1.000 θέσεων. Διαθέτει δική του δανειστική βιβλιοθήκη με τα κυριότερα Πανεπιστημιακά συγγράμματα για χρήση κυρίως των φοιτητών.

Λειτουργεί όλο το χρόνο ανελλιπώς επί 7 ημέρες την εβδομάδα, από 08.00 έως 22.00 για την κάλυψη αναγκών, ιδίως των φοιτητών. Κατά τη διάρκεια των εξετάσεων παρατείνει το ωράριο λειτουργίας του έως τις 24.00.

2. Επιστημονικό Αναγνωστήριο

Είναι ξεχωριστό Αναγνωστήριο χωρητικότητας 70 θέσεων για το διδακτικό Προσωπικό του Πανεπιστημίου, για ερευνητές, μελετητές, υποψήφιους διδάκτορες. Η βιβλιοθήκη την οποία διαθέτει, περιλαμβάνει Ειδικά Βιβλία, Επιστημονικά Λεξικά, Λεξικά Ξένων Γλωσσών, Εγκυκλοπαιδείες. Η είσοδος σ' αυτό επιτρέπεται, αφού χορηγηθεί ειδική κάρτα από τη Διεύθυνση της Βιβλιοθήκης.

Σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο μπορεί κανείς να αντλήσει και να επεξεργαστεί στοιχεία από το Αρχείο Εφημερίδων και ειδικότερα της "Εφημερίδος της Κυβερνήσεως"

Λειτουργεί τις εργάσιμες ημέρες του έτους και κατά τις ώρες 08.00 έως 20.00.

3. Αναγνωστήριο Περιοδικών

Χωρητικότητας 50 θέσεων, εξυπηρετεί τις ειδικές ανάγκες όλων των ενδιαφερομένων για ενημέρωση και άντληση στοιχείων ειδικότερα από επιστημονικά περιοδικά και από τις Σειρές Ευρετηρίων (INDEXES) για Διεθνή βιβλιογραφική αναζήτηση.

Εδώ μπορεί να αναζητήσει κανείς πληροφορίες σε ευρετήρια όπως το Science Citation Index, το Social Science Citation Index, το Arts & Humanities Citation Index, το Biological Abstracts, το Chemical Abstracts καθώς και σε κοινά περιοδικά όπως το TIME, το Paris Match, το Der Spiegel κ.ά.

Τμήμα Ηλεκτρονικής Πληροφόρησης

Άρχισε να λειτουργεί το 1986 με πρώτη δραστηριότητα την καταγραφή των περιοδικών και βιβλίων.

Το 1989 άρχισε η βιβλιογραφική αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων εγκατεστημένων σε CD-ROMs και το 1992 έγινε δυνατή η πρόσβαση σε Διεθνές Δίκτυο (INTERNET).

Παράλληλα εγκαταστάθηκε τοπικό δίκτυο (Novell) για τις ανάγκες της καταλογογράφησης και στη συνέχεια δίκτυο Windows for WorkGroups.

Σήμερα με την προμήθεια και εγκατάσταση του προγράμματος ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ, την εγκατάσταση του WWW server, την πρόσβαση στο Internet προσφέρονται συνεχώς και περισσότερες υπηρεσίες εξυπηρετώντας έτσι τις αυξημένες ανάγκες πληροφόρησης των ενδιαφερομένων.

Περιεχόμενα Υπηρεσίες

Α. Στο χώρο της Βιβλιοθήκης

Στην είσοδο της Βιβλιοθήκης υπάρχει νησίδα Η/Υ με 13 τερματικά, η οποία λειτουργεί από τις 08:00 έως τις 20:00 και από την οποία οι χρήστες έχουν πρόσβαση στις παρακάτω υπηρεσίες:

- Αναζήτηση τίτλων περιοδικών, στα οποία είναι συνδρομητής το Α.Π.Θ.
- Αναζήτηση βιβλίων του Α.Π.Θ. από το 1986 και μετά

- Βιβλιογραφική αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων από CD-ROMs στο δίκτυο ή μετά από ραντεβού
- Βιβλιογραφική αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων που είναι εγκατεστημένες σε σκληρό δίσκο όπως CCOD (Current Contents on Diskette)
- Πρόσβαση στο Internet και τις υπηρεσίες του (E-mail, WWW, OPACs κτλ.)
- Προγράμματα γενικού ενδιαφέροντος, multimedia όπως “ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ” “ΕΟΚ-Value”, Tutorials
- Πρόσβαση σε τρία (3) τερματικά πολυμέσων του project Αριστοτέλης
- Πρόσβαση στον WWW server της Κεντρικής Βιβλιοθήκης

Β. Μέσω δικτύου του ΟΤΕ με modem

Οποιοσδήποτε χρήστης διαθέτει Η/Υ και συσκευή moden, μπορεί να επικοινωνήσει μέσω γραμμής του ΟΤΕ με το σύστημα υποδοχής τηλεφωνικών κλήσεων του Α.Π.Θ., το Annex, καλώντας τον αριθμό 999400, καθ’ όλο το 24ωρο.

Στην προτροπή annex> πληκτρολογεί την εντολή telnet ονο ή την εντολή telnet 155.207.48.11 και έτσι επιτυγχάνει τη σύνδεση με έναν από τους Η/Υ της Κεντρικής Βιβλιοθήκης και πρόσβαση στο δίκτυο Internet.

Τέλος στην προτροπή του Η/Υ της Βιβλιοθήκης, ονο login: πληκτρολογεί τη λέξη library και πατάει το πλήκτρο Enter. Δε χρειάζεται συνθηματικό για την υπηρεσία αυτή. Η ίδια ακριβώς υπηρεσία παρέχεται και από τον αριθμό 995363.

Δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στα CD-ROMs της Βιβλιοθήκης με modem, με απόκτηση κωδικού εισόδου.

Γ. Μέσω του Πανεπιστημιακού Δικτύου

Παρέχονται όλες οι υπηρεσίες των προηγούμενων παραγράφων Α και Β. Επίσης για όσους έχουν εγκατεστημένο στον υπολογιστή τους το πρωτόκολλο PATHWORKS είναι δυνατή η βιβλιογραφική αναζήτηση στα CCODs και σε βάσεις δεδομένων εγκατεστημένων σε CD-ROMs και ειδικότερα στις εξής:

- CCOD ή Current Contents on Diskette
 1. Life Sciences
 2. Agriculture, Biology and Environmental Sciences
 3. Physical, Chemical and Earth Sciences
- CD-ROM databases
 1. Science Citation Index (1986-1994)
 2. MEDLINE (1992-1995)

Δοκιμαστικά αυτό το λειτουργεί ένα σύστημα πρόσβασης στα CD-ROMs της Βιβλιοθήκης το οποίο δίνει την δυνατότητα πρόσβασης με τρία διαφορετικά πρωτόκολλα:

Με TCP/IP

Ή με Windows for WorkGroups

Ή IPX (Novell)

Με τη χρήση οποιουδήποτε πρωτοκόλλου από τα τρία προαναφερθέντα, μπορεί κανείς να συνδεθεί με το σύστημα INFOWARE της

Βιβλιοθήκης και να έχει τη δυνατότητα αναζήτησης πληροφοριών από μία μεγάλη και ποικίλη σειρά βάσεων δεδομένων, όπως:

MEDILINE (1983-1995)
Science Citation Index (1986-1995)
Social Science Citation Index (1994.....)
Arts and Humanities Citation Index (1994.....)
AGRICOLA
Κατάλογο βιβλίων της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ. (1986-1995)
Κατάλογο περιοδικών στα οποία είναι συνδρομητής το Α.Π.Θ.

Τηλεφωνικό κατάλογο του ΟΤΕ
Τηλεφωνικό κατάλογο του Α.Π.Θ.

Για την πρόσβαση στο σύστημα αυτό, χρειάζονται απλά προγράμματα Η/Υ (ανάλογα με το πρωτόκολλο), οι οδηγίες για την εγκατάσταση των οποίων βρίσκονται στον WWW server της Βιβλιοθήκης και συνθηματικό, το οποίο παρέχεται μετά από επικοινωνία με τον κ. Πωλιαναγνωστάκη Παύλο στο τηλ. 995328.

Κατάλογος διαθέσιμων CD-ROMs

Silverplatter

- AGRICOLA 1970 -
- COMPUTER LIBRARY – 1994
- EDUCATION LIBRARY – 1994
- ENVIRONMENT LIBRARY – 1994
- ERIC 1966
- MEDLINE 1983 -
- N.T.I.S. 1983 -
- ISI
- SCIENCE CITATION INDEX 1986 -.....
- SOCIAL SCIENCES CITATION INDEX 1994 -
- ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX 1994 -
- ΔΙΑΦΟΡΑ
- Microsoft Bookself for Windows
- THE SOFTWARE TOOL WORKS MULTIMEDIA ENCYCLOPEDIA
- “THE ANIMALS” A TRUE MULTIMEDIA EXPERIENCE
- Aldus Photostyler
- ELSEVIER SCIENCE CATLOGUE 1994
- CICA MS-WINDOWS CDROM Nov. 1992
- Carbo CDROM May 1992
- Encarta Encyclopedia
- ΕΙΔΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ
- Diffraction Patterns
- CORDIS
- EMBL

Ειδικές δραστηριότητες

ΔΙΑΡΚΕΙΣ ειδικές εκθέσεις βιβλίων, χαρτών ή πινάκων με σκοπό την καλλιέργεια των επισκεπτών και τη διάδοση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ σεμιναρίων-ημερίδων στο αμφιθέατρο της Βιβλιοθήκης που αποσκοπούν στην ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού της.

ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ εκδηλώσεων άλλων φορέων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ειδικευμένης θεματογραφίας για την ενημέρωση του κοινού και την προβολή ειδικών ή πολύτιμων σειρών βιβλίων ή άλλων εντύπων.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ σειρών περιοδικών για την ευκολότερη χρήση και καλύτερη διατήρησή τους. ΘΕΣΕΙΣ για χρήση των αναγνωστών Microfichers με τη δυνατότητα παραγωγής φωτοαντιγράφων.

Επιτροπή Εποπτείας

1. Δ. ΒΛΑΧΟΣ, Πρόεδρος, καθηγητής του Τμήματος Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών
2. Κ. ΜΑΝΟΛΙΚΑΣ, Αντιπρόεδρος, καθηγητής του Τμήματος Φυσικής
3. Ι. ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ, καθηγητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών
4. Γ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ, καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας
5. Α. ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ, καθηγητής Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας
6. Χ. ΠΑΠΑΤΖΙΜΟΠΟΥΛΟΣ, καθηγητής του Τμήματος Γεωπονίας
7. Θ. ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ, αν. καθηγητής Τμήματος Ιατρικής
8. Ε. ΖΙΓΚΙΝΗΣ, αν. καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Φλώρινας
9. Γ. ΚΑΡΥΜΠΑΛΗ-ΤΣΙΠΤΣΙΟΥ, επικ. καθηγήτρια Τμήματος Νομικής
10. Α. ΤΣΟΤΟΥΛΙΔΟΥ, εκπρόσωπος του προσωπικού της Βιβλιοθήκης
11. Αντιπροσωπεία φοιτητών.

Τηλέφωνα τμημάτων της Βιβλιοθήκης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Δ. Βλάχος, τηλ. 996101

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Φ. Σύρα-Νικολακάκη, τηλ. 995325

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Ι. Γεωργαντζή, τηλ. 995355

Ρ. Συμεωνίδου, τηλ. 995354, fax. 995322

ΤΜΗΜΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

Ν. Παλικισιάνος, τηλ. 995325

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Α. Νάστα, τηλ. 995345

ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

Μ. Καραγεωργίου, τηλ. 995329

ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Χ. Καλαϊτζίδης, τηλ. 995353

ΤΜΗΜΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ν. Καραγάπη, τηλ. 995336

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ

Χ. Μαρμαρίδης, τηλ. 995339
Α. Χαραλαμπίδης, τηλ. 995343

2. Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο

Οι φοιτητές μπορούν να αθλούνται στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο, το οποίο στεγάζεται σε κτίριο, που βρίσκεται στον ανατολικό τομέα της Πανεπιστημιούπολης. Πληροφορίες παρέχονται από τη Γραμματεία του Γυμναστηρίου.

Η παρουσία στο μάθημα της Γυμναστικής σύμφωνα με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. (συν. Αριθ. 2453/12-7-1984) δεν είναι υποχρεωτική και δεν υπάρχει συσχετισμός υποχρεωτικής παρουσίας στο μάθημα Γυμναστικής με συμμετοχή στις εξετάσεις μαθημάτων και λήψη πτυχίου, όπως ήταν Παλαιότερα.

3. Πανεπιστημιακή Φοιτητική Λέσχη

Η φοιτητική μέριμνα παρέχεται από την Πανεπιστημιακή Φοιτητική Λέσχη σε ιδιαίτερο κτίριο, που βρίσκεται στον ανατολικό τομέα της Πανεπιστημιούπολης.

Στο κτίριο της Λέσχης λειτουργούν εστιατόρια, υγειονομική υπηρεσία, αναγνωστήριο, καφετέρια, κουρέιο, κομμωτήριο.

Η σίτιση των φοιτητών παρέχεται με ορισμένες προϋποθέσεις και αφού υποβληθούν σχετικά δικαιολογητικά.

Λεπτομερείς πληροφορίες παρέχονται από τα αρμόδια γραφεία της Λέσχης.

4. Φοιτητικές Εστίες

Στην Πανεπιστημιούπολη λειτουργούν τρεις φοιτητικές Εστίες στην περιοχή των Σαράντα Εκκλησιών.

Η παροχή στέγης στις φοιτητικές εστίες γίνεται με ορισμένες προϋποθέσεις και την υποβολή σχετικών δικαιολογητικών. Λεπτομερείς πληροφορίες παρέχονται από τα αρμόδια γραφεία των Φοιτητικών Εστιών.

5. Συγκοινωνίες – Δελτίο ειδικού εισιτηρίου (πάσο)

Στους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές παρέχεται έκπτωση στην τιμή εισιτηρίου των οδικών, σιδηροδρομικών και αεροπορικών μέσων μαζικής μεταφοράς, όταν μετακινούνται με αυτά στο εσωτερικό σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του Π.Δ. 265/85 (ΦΕΚ 99 τ. Α.).

Στους δικαιούχους φοιτητές χορηγείται, μετά την εγγραφή τους, από τη Γραμματεία του Τμήματος δελτίο ειδικού εισιτηρίου (πάσο), το οποίο ισχύει για ένα ακαδημαϊκό έτος και είναι αυστηρά προσωπικό για το δικαιούχο. Η έκδοση νέου Δ.Ε.Ε. σε περίπτωση απώλειας, κλοπής, ή καταστροφής του για οποιοδήποτε λόγο, γίνεται στη Γραμματεία δύο μήνες μετά την ημερομηνία δήλωσης της απώλειας, κλοπής ή καταστροφής. Η έκπτωση

παρέχεται στο δικαιούχο για όλο το ακαδημαϊκό έτος και για όσα έτη απαιτούνται για την κανονική διάρκεια των σπουδών του προσαυξημένα κατά το ήμισυ.

Η έκπτωση που παρέχεται καθορίζεται στην τιμή του εισιτηρίου που ισχύει κάθε φορά για το οικείο μεταφορικό μέσο ως εξής:

Α) στις αστικές συγκοινωνίες της πόλης που εδρεύει η Σχολή 50% και στις αστικές συγκοινωνίες της υπόλοιπης χώρας 25%

Β) στις οδικές υπεραστικές συγκοινωνίες που συνδέουν την έδρα της Σχολής με τον τόπο μόνιμης κατοικίας των δικαιούχων φοιτητών 50% και στις υπόλοιπες υπεραστικές συγκοινωνίες της χώρας 25%

Γ) στις σιδηροδρομικές συγκοινωνίες όλης της χώρας 50%

Δ) στις ομαδικές μετακινήσεις (τουλάχιστο 15 ατόμων) με την Ολυμπιακή Αεροπορία στο εσωτερικό 25% του εκδρομικού ναύλου της Ολυμπιακής Αεροπορίας.

Δε δικαιούνται παροχή έκπτωσης εισιτηρίου οι φοιτητές Α.Ε.Ι. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7,8,9 και 10 του Ν. 1268/82.

6. Νόμος 2083/1992 & 2158/1993 Περί Υποτροφιών και Οικονομικών Ενισχύσεων

Άρθρο 3 * Κατηγορίες υποτροφιών

1. Το Ι.Κ.Υ. χορηγεί υποτροφίες και οικονομικές ενισχύσεις ως εξής: α) σε πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για μεταπτυχιακές σπουδές ή μετεκπαίδευση ή εξειδίκευση, β) σε φοιτητές των Α.Ε.Ι. υπό τη μορφή υποτροφιών επίδοσης και υποτροφιών και δανείων ενίσχυσης που προβλέπονται στο άρθρο 23 του ν.2083/1992 (ΦΕΚ 159 Α'), γ) σε σπουδαστές των τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δ) σε διδάκτορες για μεταδιδακτορική έρευνα, ε) σε διδάσκοντες όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων της ημεδαπής και της αλλοδαπής, στ) σε αλλοδαπούς και ομογενείς για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και την εξοικείωση με τον ελληνικό πολιτισμό, σε αλλοδαπούς και ομογενείς που υπάγονται σε ειδικά προγράμματα. Στους μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το Ι.Κ.Υ. χορηγεί υποτροφία ή βραβείο.
2. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ.1 του άρθρου 23 του ν. 2083/1992 (ΦΕΚ 159 Α') προστίθενται τα εξής:
"Υποτροφίες επίδοσης και υποτροφίες και δάνεια ενίσχυσης χορηγούνται και στους πρωτοετείς φοιτητές με βάση της επίδοσή τους στις Γενικές Εξετάσεις. Δεν χορηγούνται οποιασδήποτε φύσης υποτροφίες με βάση την επίδοση στο τελευταίο έτος σπουδών".

Αριθ. Φ.5.6/Β3/2484

Προϋποθέσεις, διαδικασία χορήγησης και επιστροφής υποτροφιών και δανείων ενίσχυσης σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 3, παρ.3(β)του Ν.2158/1993(Α'109) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 12, παρ β και του άρθρου 23 του Ν.2083/1992 (Α'159).β)Τη διάταξη του άρθρου 28^Α του Ν.1558/1986 (Α'1377), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992(Α'154), και γ)Την απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού των Οικονομικών Υ2008/1983 “Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Οικονομικών” (Β'366), αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 * Προϋποθέσεις χορήγησης

1. Δικαιούνται να λάβουν υποτροφία και δάνειο ενίσχυσης οι μεταπτυχιακοί φοιτητές των ΑΕΙ που είναι εγγεγραμμένοι σε εγκεκριμένο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών σύμφωνα με την παράγραφο β του άρθρου 12 του Ν. 2083/1992 και το άρθρο 3 του Ν.215/1993. Οι υποτροφίες αυτές χορηγούνται από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών σε Έλληνες μεταπτυχιακούς φοιτητές οι οποίοι: α) έχουν οικογενειακό εισόδημα που δεν υπερβαίνει το όριο το οποίο τους επιτρέπει να σιτίζονται δωρεάν και κατά σειρά βαθμολογίας είναι αμέσως επόμενοι εκείνων που δικαιούνται να πάρουν υποτροφία επίδοσης β) δεν στεγάζονται στις φοιτητικές εστίες του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας ή των Πανεπιστημίων γ) οι γονείς τους διαμένουν μονίμως σε τόπο που δεν συνδέεται με αστική συγκοινωνιακή γραμμή με την πόλη την οποία εδρεύει το Τμήμα στο οποίο φοιτούν δ) δεν είναι κάτοχοι άλλου διδακτορικού τίτλου.
1. Οι υποτροφίες και τα δάνεια ενίσχυσης χορηγούνται σε μεταπτυχιακούς φοιτητές ως εξής: μία θέση για κάθε έτος από τα τρία πρώτα έτη σπουδών και κάθε Τμήμα μεταπτυχιακών σπουδών που έχει δεκαπέντε (15) ή λιγότερους φοιτητές το αντίστοιχο έτος σπουδών και αυξάνεται κατά μία (1) θέση για κάθε πρόσθετη δεκαπεντάδα φοιτητών προκειμένου για Τμήματα με περισσότερους φοιτητές. Το ποσό της ενίσχυσης ορίζεται σε εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) δραχμές από τις οποίες το ήμισυ αποτελούν υποτροφία και το άλλο ήμισυ αποτελούν άτοκο δάνειο.
2. Εντός του καθορισμένου από το ΙΚΥ αριθμού θέσεων, η σειρά προτεραιότητας των μεταπτυχιακών φοιτητών ορίζεται με βάση την απόλυτη βαθμολογική σειρά επιτυχίας στη δοκιμασία εισαγωγής για τους πρωτοετείς μεταπτυχιακούς φοιτητές και στις δοκιμασίες του προηγούμενου έτους για τους φοιτητές των ενδιάμεσων ετών.
3. Σε περίπτωση ισοβαθμίας για την κάλυψη της τελευταίας ή των τελευταίων θέσεων, η υποτροφία και το δάνειο ενίσχυσης χορηγείται σε εκείνο τον φοιτητή

που έχει το χαμηλότερο οικογενειακό εισόδημα. Πλήρη υποτροφία και δάνειο ενίσχυσης λαμβάνουν οι ισοβαθμίσαντες υποψήφιοι των οποίων και τα δηλούμενα οικογενειακά εισοδήματα είναι απολύτως ίσα. Αυτή η διάταξη ισχύει τόσο για τους προπτυχιακούς όσο και για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

4. Οι υποψήφιοι προπτυχιακοί υπότροφοι πρέπει να έχουν επιτύχει σε αριθμό μαθημάτων που δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τον προβλεπόμενο αριθμό μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών των δύο εξαμήνων του έτους για το οποίο διεκδικούν την υποτροφία και το δάνειο ενίσχυσης. Όπου δεν ορίζεται ενδεικτικός αριθμός μαθημάτων ανά ακαδημαϊκό έτος σπουδών, ισχύει ως ενδεικτικός αριθμός α) για μεν τους φοιτητές που έχουν εισαχθεί στα Α.Ε.Ι. πριν από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94, αυτός που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου μαθημάτων όλων των ετών φοιτήσεως δια του αριθμού των ετών φοιτήσεως που αποκτούνται για τη λήψη πτυχίου από το συγκεκριμένο τμήμα σπουδών, β) για δεν τους φοιτητές που εισάγονται από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94, αυτός που προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου των μαθημάτων του κύκλου στον οποίο φοιτούν δια του αριθμού των ετών φοιτήσεως στον κύκλο αυτό.
5. Στο φοιτητή που, ενώ πέτυχε σε ορισμένο Τμήμα ή Σχολή, μεταγράφηκε σε τμήμα άλλου Α.Ε.Ι. η υποτροφία χορηγείται από το Τμήμα ή τη Σχολή που τελικά μετεγγράφηκε, εφόσον πληρεί τους όρους για τη χορήγηση υποτροφίας στο νέο Τμήμα.
6. Ο φοιτητής οφείλει να υποβάλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός της προθεσμίας που ορίζεται από το οικείο Τμήμα.
7. Το τμήμα της υποτροφίας και του δανείου ενίσχυσης που αποτελεί δάνειο απαλλάσσεται από την καταβολή τελών χαρτοσήμων και ΟΓΑ χαρτοσήμου.

Άρθρο 2 * Διαδικασία χορήγησης

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων εγκρίνεται το πρόγραμμα που εκπονεί το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, στο οποίο καθορίζεται ο αριθμός των θέσεων υποτροφιών και δανείων ενίσχυσης ανά έτος και Τμήμα. Το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών ανακοινώνει αυτό το εγκεκριμένο πρόγραμμα στον Πρόεδρο του οικείου Τμήματος στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους.
2. Ο Πρόεδρος του Τμήματος, ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος, καταρτίζει τον τελικό πίνακα των υποψηφίων υποτρόφων του ακαδημαϊκού έτους εντός του καθορισμένου αριθμού των θέσεων, και τον αποστέλλει υπογεγραμμένο και από τον Πρύτανη του Α.Ε.Ι., στο Ι.Κ.Υ. εντός της προθεσμίας που καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.Κ.Υ.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.Κ.Υ. ανακηρύσσει τους υποτρόφους και εγκρίνει την καταβολή του ποσού της υποτροφίας και του δανείου ενίσχυσης στους δικαιούχους εκδίδοντας προς τούτο τακτικό ένταλμα πληρωμής.
4. Ο δικαιούχος φοιτητής παραλαμβάνει ολόκληρο το ετήσιο ποσό της υποτροφίας και του δανείου ενίσχυσης από τη Γραμματεία του Τμήματος αφού υπογράψει εις τριπλούν ομόλογο πάνω σε ειδικό έντυπο ενιαίο για όλα τα Τμήματα στο οποίο σημειώνεται το ποσό του δανείου. Τα ομόλογα θεωρούνται από τον προϊστάμενο της Γραμματείας ή το νόμιμο αναπληρωτή του.

5. Το Τμήμα έχει την υποχρέωση να αποστέλλει το πρωτότυπο των ομολόγων στην αρμοδία διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών και αντίγραφο του στο Ι.Κ.Υ.

Άρθρο 3 * Επιστροφή των δανείων

1. Η εξόφληση του Τμήματος της υποτροφίας που αποτελεί δάνειο γίνεται σύμφωνα με όσα προβλέπει το άρθρο 23 του Ν.3083/1992. Συγκεκριμένα ο φοιτητής υποχρεούται να επιστρέψει το άτοκο χρηματικό δάνειο σε μηνιαίες δόσεις ίσες με τον αριθμό των ετών δανειοδότησης επί δώδεκα (12). Στην περίπτωση των προπτυχιακών φοιτητών, η πρώτη δόση καταβάλλεται μετά την παρέλευση δύο ετών από την ημέρα λήξης του πτυχίου του. Στην περίπτωση των μεταπτυχιακών φοιτητών, η πρώτη δόση καταβάλλεται τον πρώτο μήνα μετά την παρέλευση δύο ετών από την ημέρα λήξης του μεταπτυχιακού τίτλου του.
2. Αν ο φοιτητής διακόψει τις σπουδές για λόγους ασθένειας πάνω από τρία χρόνια ή δεν λάβει το πτυχίο ή τον μεταπτυχιακό τίτλο του μέσα σε τρία χρόνια από το τέλος του ελάχιστου χρόνου φοίτησης που προβλέπεται για τη λήψη του πτυχίου ή του τίτλου υποχρεούται από τη λήξη της τριετίας να επιστρέψει το δάνειο σε μηνιαίες δόσεις ίσες προς τον αριθμό των ετών δανειοδότησης επί δώδεκα (12). Σε περίπτωση στράτευσης του φοιτητή η ως άνω τριετία παρατείνεται επί ένα ακόμη έτος.
3. Μόλις λάβουν τα πτυχία τους οι προπτυχιακοί δανειοδοτηθέντες φοιτητές ή τον τίτλο τους οι μεταπτυχιακοί δανειοδοτηθέντες φοιτητές, η Γραμματεία του Τμήματος υποχρεούται να συντάξει βάσει των επιμέρους ομολόγων, ονομαστική κατάσταση στην οποία αναγράφεται το συνολικό ποσό του δανείου που έλαβε έκαστος σε όλη τη διάρκεια των σπουδών του και η διεύθυνση της κατοικίας του και την οποία αποστέλλει στο οικείο Δημόσιο Ταμείο για την βεβαίωση του οφειλομένου ποσού και την παρακολούθηση των καθορισθεισών δόσεων για την εξόφλησή του. Αντίγραφα της κατάστασης αυτής αποστέλλονται στην αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών και στο Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών.
4. Καθυστερήση καταβολής πέντε εν συνεχεία δόσεων καθιστά ολόκληρο το δάνειο ληξιπρόθεσμο και απαιτητό από το Δημόσιο Ταμείο.
5. Για την είσπραξη του δανείου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων.
6. Ο προπτυχιακός φοιτητής που έλαβε το πτυχίο του με βαθμό άριστα απαλλάσσεται της υποχρέωσης επιστροφής του δανείου, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν.2083/1992.
Μόλις λάβουν τα πτυχία τους οι αριστούχοι δανειοδοτηθέντες προπτυχιακοί φοιτητές η Γραμματεία του Τμήματος συντάσσει βάσει των επιμέρους ομολόγων, ονομαστική κατάσταση στην οποία αναγράφεται το συνολικό ποσό του ληφθέντος δάνειο, η διεύθυνση κατοικίας τους και ο βαθμός που έλαβαν στο πτυχίο τους και την αποστέλλει στο Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Παιδείας για να εκδοθεί κοινή υπουργική απόφαση απαλλαγής από την υποχρέωση επιστροφής του δανείου τους. Αντίγραφο της αποστέλλεται στο ΙΚΥ.

Άρθρο 4 * Ρύθμιση επιμέρους ζητημάτων

1. Τυχόν επιμέρους ζητήματα που ανακύπτουν από την εφαρμογή της παρούσης απόφασης ρυθμίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.Κ.Υ.

Άρθρο 5 * Μεταβατικές διατάξεις

1. Κατ' εξαίρεση των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 2 της παρούσας για την καταβολή των υποτροφιών του προγράμματος 1992-93 (επίδοσης 1991-92) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. δ του Ν.2158/1993, εντός μηνός από της δημοσίευσής της παρούσας το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών καταρτίζει το πρόγραμμα που εγκρίνεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και μέχρι το τέλος του έτους 1993 οι Πρόεδροι των οικείων Α.Ε.Ι. αποστέλλουν στο ΙΚΥ τους αντίστοιχους πίνακες δικαιουμένων υποτροφίας και δανείου ενίσχυσης.
2. Από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης προκαλείται πρόσθετη ενταύθα δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών ύψους δραχμών 1.200.000.000 η οποία έχει προβλεφθεί (ΚΑΕ 2426 του Φ. 19-120).

7. **Υγειονομική περίθαλψη**

Η υγειονομική περίθαλψη (ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή) παρέχεται σε όλους τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές των Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Π.Δ.327/3.9.63 (ΦΕΚ 117 τ.Α.).

Το βιβλιάριο Υγειονομικής Περίθαλψης φοιτητή χορηγείται κατά την εγγραφή του στο Τμήμα και εφόσον ο φοιτητής δεν έχει επιλέξει άλλον ασφαλιστικό φορέα. Σε περίπτωση απώλειας του βιβλιαρίου, είναι δυνατή η αντικατάστασή του σε δύο μήνες.

Τα της υγειονομικής περίθαλψης των φοιτητών περιλαμβάνονται στο Π.Δ. 327/83 (ΦΕΚ 117/7-9-83, τ.Α.).

Παροχή υγειονομικής περίθαλψης στους φοιτητές
των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Άρθρο 1

Ποιοι δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη:

- A) Υγειονομική περίθαλψη, ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή, δικαιούνται οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, ημεδαποί ομογενείς και αλλοδαποί για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης που προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος προσαυξανόμενο κατά το ήμισυ. Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές των Α.Ε.Ι. για διάστημα ίσο προς τα έτη φοίτησης προσαυξανόμενου κατά το ήμισυ.
- B) Προκειμένου για το τελευταίο έτος σπουδών η περίθαλψη παρατείνεται και μετά τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους μέχρι 31 Δεκεμβρίου, για όσους δεν έχουν λάβει τον τίτλο σπουδών τους μέχρι τότε.
- Γ) Σε περίπτωση αναστολής της φοίτησης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 29 του Ν. 1268/82, η περίθαλψη παρατείνεται ανάλογα.

Άρθρο 2

Κάλυψη δαπανών

- A) Η υγειονομική περίθαλψη που δικαιούνται οι φοιτητές που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρέχεται δωρεάν με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς των διατάξεων του παρόντος.
- B) Η νοσηλεία των φοιτητών παρέχεται στη Β' θέση που υπολογίζεται με βάση το τιμολόγιο που ισχύει κάθε φορά για τους δημόσιους υπαλλήλους.
- Γ) Οι δαπάνες της υγειονομικής περίθαλψης καλύπτονται από τον προϋπολογισμό των οικείων Α.Ε.Ι. ή της φοιτητικής Λέσχης των Α.Ε.Ι. ανάλογα.

Άρθρο 3

- A) Σε περίπτωση που ο φοιτητής δικαιούται άμεσα ή έμμεσα περίθαλψη από άλλον ασφαλιστικό φορέα μπορεί να επιλέξει τον ασφαλιστικό φορέα που προτιμάει κάθε φορά με υπεύθυνη δήλωση που υποβάλλει στο οικείο Α.Ε.Ι.
- B) Η δαπάνη θα βαρύνει τον ασφαλιστικό φορέα που έχει επιλέξει ο φοιτητής.
- Γ) Σε περίπτωση που ο ασφαλιστικός φορέας που έχει επιλέξει ο φοιτητής καλύπτει μόνο τη Νοσοκομειακή και Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή μέρος της δαπάνης νοσηλείας το οικείο Α.Ε.Ι. ή η Φοιτητική Λέσχη του Α.Ε.Ι. καλύπτει την υπόλοιπη δαπάνη σύμφωνα με το άρθρο 2.

Άρθρο 4

Δεν καλύπτονται οι δαπάνες για:

1. Ακουστικά βαρηκοΐας
2. Στοιχειώδη φάρμακα
3. Ιατρικά εργαλεία και όργανα

4. Διορθωτικούς φακούς πάνω από το ποσό των 1.000 δρχ. με φακούς επαφής πάνω από το ποσό των 5.000 δρχ.
5. Σκελετό πάνω από το ποσό των 2.000 δρχ.
6. Καλλυντικά
7. Λουτροθεραπείες
8. Αμοιβή αποκλειστικής νοσοκόμου
9. Πλαστικές εγχειρήσεις.

Άρθρο 5

Τόπος παροχής υγειονομικής περίθαλψης.

Η περίθαλψη παρέχεται μέσα στην Ελληνική Επικράτεια και ειδικότερα:

Α) Στους φοιτητές που βρίσκονται στην έδρα του οικείου Α.Ε.Ι. Σχολής ή Τμήματος

Β) Στους φοιτητές που μετέχουν σε Πανεπιστημιακές εκδρομές ή κάνουν πρακτική εξάσκηση ή εκπονούν πτυχιακή διατριβή εκτός της έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος στον τόπο που ασκείται ή εκπονεί διατριβή ή στον τόπο που έλαβε χώρα το περιστατικό.

Γ) Στους φοιτητές που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας και δεν μπορεί να τους παρασχεθεί στην πόλη που είναι η έδρα του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος ή στον τόπο της περίπτωσης Β' εκτός της έδρας του Α.Ε.Ι. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται γνωμάτευση του αρμόδιου γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης του οικείου Α.Ε.Ι. ή του γιατρού της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Α.Ε.Ι. ή του συμβεβλημένου με αυτό γιατρού και έγκριση του αρμόδιου Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος.

Δ) Στους φοιτητές που βρίσκονται εκτός έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., Σχολής ή Τμήματος και εφόσον το περιστατικό κρίνεται επείγον εκτός της έδρας του Α.Ε.Ι.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής είναι υποχρεωμένος να γνωρίσει στην Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή στον αρμόδιο Δ.Σ. Τμήματος την κατάσταση του μέσα στις δύο επόμενες εργάσιμες ημέρες. Για την έγκριση της δαπάνης, εκτός των άλλων δικαιολογητικών, απαιτείται βεβαίωση γιατρού του Δημοσίου (Νοσοκομείου, αγροτικού Ιατρείου κ.λ.π.) καθώς και έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της Φοιτητικής Λέσχης ή του αρμόδιου Δ.Σ. Τμήματος

Άρθρο 6

Η υγειονομική περίθαλψη των φοιτητών περιλαμβάνει:

1. Ιατρική περίθαλψη
2. Νοσοκομειακή εξέταση
3. Φαρμακευτική περίθαλψη
4. Παρακλινικές εξετάσεις
5. Εξέταση στο σπίτι
6. Τοκετούς
7. Φυσιοθεραπεία
8. Οδοντιατρική περίθαλψη
9. Ορθοπαιδικά είδη

Άρθρο 7

Ο φοιτητής που έχει ανάγκη ιατρικής περίθαλψης μπορεί να προσέρχεται καθημερινά τις εργάσιμες μέρες και καθορισμένες εργάσιμες ώρες στα Ιατρεία της Φοιτητικής Λέσχης ή στο γιατρό της υγειονομικής υπηρεσίας του Α.Ε.Ι. ή στο συμβεβλημένο με αυτό γιατρό για να εξεταστεί, προσκομίζοντας το φοιτητικό βιβλιάριο περίθαλψης (Φ.Β.Π.)

Το φοιτητικό Βιβλιάριο Περίθαλψης δίνεται στο σπουδαστή κατά την εγγραφή του στο Τμήμα με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παρ.Α

Περιέχει το ονοματεπώνυμο, φωτογραφία του σπουδαστή, τον αριθμό Μητρώου, τον αριθμό ταυτότητας, τη θέση νοσηλείας και ολόκληρο τον κανονισμό νοσηλείας. Το Φ.Β.Π. ανανεώνεται κάθε χρόνο από τη γραμματεία του Τμήματος.

Άρθρο 8

Νοσοκομειακή περίθαλψη.

1. Η νοσοκομειακή περίθαλψη παρέχεται στα νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν.Π.Δ.Δ. και κατά προτίμηση στις Παν/κές Κλινικές. Η περίθαλψη αυτή μπορεί να παρασχεθεί και σε νοσηλευτικά Ιδρύματα Ν.Π.Ι.Δ. ή σε Ιδιωτικές κλινικές σε περίπτωση που στα Ιδρύματα του Δημοσίου δε λειτουργούν τμήματα ανάλογα προς την περίπτωση της ασθένειας ή από έλλειψη κλίνης, όταν το περιστατικό κριθεί επείγον. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλονται τα αντίστοιχα νοσήλια της Θέσης Β' σε Νοσηλευτικά Ιδρύματα.
2. Η εισαγωγή στα ανωτέρω Ιδρύματα γίνεται, αφού προηγουμένως ο φοιτητής εφοδιαστεί με το ανάλογο εισιτήριο από το αρμόδιο γραφείο της Υγειονομικής Επιτροπής της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Η διαδικασία αυτή μπορεί να παρακαμφθεί σε δύο περιπτώσεις:
Α) Όταν η Υπηρεσία αργεί.
Β) Όταν το περιστατικό θεωρείται επείγον
3. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει μέσα σε δύο, κατ' ανώτερο όριο, εργάσιμες ημέρες από την εισαγωγή να ειδοποιηθεί η Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. από τον ασθενή ή από κάποιον οικείο του ή από το Νοσηλευτικό Ίδρυμα, προκειμένου ο αρμόδιος γιατρός της Λέσχης ή του Α.Ε.Ι. να αποφανθεί για το επείγον της περίπτωσης. Σε περίπτωση μη αναγγελίας και μη πιστοποίησης της αναγκαιότητας επίσκεψης του γιατρού της Φοιτητικής Λέσχης ή του γιατρού του οικείου Α.Ε.Ι., η δαπάνη θα βαρύνει εξ ολοκλήρου το φοιτητή. Τα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων του φοιτητή ανακοινώνονται μόνο στον ίδιο ή και στους γονείς του φοιτητή μόνο σε περίπτωση κατά την οποία συναινεί και αυτός.

Άρθρο 9

Φαρμακευτική περίθαλψη.

1. Οι συνταγές που αναγράφονται στο Φ.Β.Π. χορηγούνται από τους γιατρούς της Λέσχης ή τους γιατρούς του οικείου Α.Ε.Ι.
2. Από γιατρούς Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων
3. Από ιδιώτες γιατρούς

Για τις περιπτώσεις 2 και 3 πρέπει μέσα σε δύο, κατ' ανώτερο, εργάσιμες ημέρες από την έκδοση της συνταγής να θεωρηθεί αυτή από τον αρμόδιο γιατρό ή λεγκλή γιατρό της φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι., αλλιώς δεν είναι εκτελεστή.

Η συνταγή πρέπει να αναγράφει το ονοματεπώνυμο, το Τμήμα, τον αριθμό ειδικού μητρώου του φοιτητή, τη γνωμάτευση της πάθησης, την ημερομηνία, την υπογραφή και τη σφραγίδα του γιατρού.

Οι συνταγές εκτελούνται στα συμβεβλημένα με τα Α.Ε.Ι. φαρμακεία. Με την παραλαβή των φαρμάκων ο ενδιαφερόμενος υπογράφει τη συνταγή.

Άρθρο 10

Παρακλινικές εξετάσεις

Όταν πρόκειται για φοιτητές Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης γίνονται στα Παν/κά εργαστήρια, όπου υπάρχουν, στα εργαστήρια της Φοιτητικής Λέσχης, όπου υπάρχουν, ή στα εργαστήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή στα εργαστήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Ιδιωτικού Δικαίου μετά από παραπομπή από την Υγειονομική υπηρεσία του Α.Ε.Ι.

Σε περίπτωση έλλειψης μέσων ή φόρτου εργασίας ή βλάβης κ.λ.π. οι εξετάσεις μπορούν να γίνουν και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά εργαστήρια μπορούν να γίνουν και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά εργαστήρια μετά από παραπομπή από την Υγειονομική υπηρεσία του Α.Ε.Ι. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να αναφέρεται στο παραπεμπτικό και ο λόγος της άρνησης. Το επιστρεφόμενο παραπεμπτικό αντικαθίσταται με νέο από την Υγειονομική Υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Η πληρωμή γίνεται με βάση το τιμολόγιο Δημ. Υπαλλήλων. Οι φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. παραπέμπονται στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα του Δημοσίου από την Υγειονομική υπηρεσία του οικείου Α.Ε.Ι.

Άρθρο 11

Εξέταση στο σπίτι.

Όταν η κατάσταση του ασθενή καθιστά δυσχερή τη μετάβασή του στο ιατρείο, μπορεί να καλέσει κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες γιατρό της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. στο σπίτι του. Ο γιατρός είναι υποχρεωμένος να επισκεφτεί την ίδια μέρα τον ασθενή. Σε περίπτωση περίπτωση τον επισκέπτεται αμέσως. Αν ο γιατρός αδυνατεί να μεταβεί στον ασθενή ή η Υπηρεσία αργεί, και εφόσον η κατάσταση του ασθενή δεν επιδέχεται αναβολή, ο ασθενής μπορεί να εισαχθεί στο εφημερεύον Νοσοκομείο ή Ιδιωτική Κλινική.

Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 8 του ίδιου Διατάγματος.

Άρθρο 12

Τοκετοί

Σε περίπτωση φυσιολογικού τοκετού ή καισαρικής τομής, εκτός από την κάλυψη των δαπανών των προβλεπόμενων από το άρθρο 2 του Δ/τος αυτού, παρέχεται στις φοιτήτριες και επίδομα τοκετού ίσο με το επίδομα που παρέχεται

στους δημόσιους υπαλλήλους και με την προϋπόθεση ότι δεν παίρνει επίδομα ή βοήθημα από άλλη πηγή ή ίδια ή ο σύζυγός της.

Σε περίπτωση καισαρικής τομής ακολουθείται η διαδικασία της Νοσοκομειακής περίθαλψης.

Άρθρο 13

Φυσιοθεραπείες

Οι φυσιοθεραπείες εκτελούνται σε Φυσιοθεραπευτήρια των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων του Δημοσίου ή των Ν.Π.Ι.Δ. ύστερα από παραπομπή του ασθενή από την Υγειονομική υπηρεσία της Φοιτητικής Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. Σε περίπτωση που τα Ιδρύματα του Δημοσίου αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τους φοιτητές, τότε οι φυσιοθεραπείες μπορούν να εκτελούνται και σε ιδιωτικές κλινικές ή ιδιωτικά φυσιοθεραπευτήρια. Στην περίπτωση αυτή αναγράφεται στο παραπεμπτικό ο λόγος της άρνησης για εκτέλεση φυσιοθεραπείας.

Ο φοιτητής, που λόγω ατυχήματος ή άλλης ασθένειας έχει ανάγκη φυσιοθεραπείας, υποβάλλει στην υγειονομική υπηρεσία της Λέσχης ή του οικείου Α.Ε.Ι. αίτηση με σχετική γνωμάτευση του θεράποντος γιατρού.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων εξετάζονται από την Υγειονομική Υπηρεσία, η οποία αποφαινεται σχετικά.

Άρθρο 14

Οδοντιατρική Περίθαλψη.

Η οδοντιατρική περίθαλψη παρέχεται:

Α) για τους φοιτητές του Παν/μίου Θεσ/νίκης στα εργαστήρια του Οδοντιατρικού Τμήματος του Παν/μίου Θεσ/νίκης,

Β) για τους φοιτητές του Παν/μίου Αθηνών στο οδοντιατρείο της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Λέσχης.

Η περίθαλψη αφορά θεραπευτικές εργασίες και είναι ανάλογη με εκείνη των Δημόσιων Υπαλλήλων.

Οι υγειονομικές υπηρεσίες των ανωτέρω Ιδρυμάτων μπορούν να παραπέμπουν τους φοιτητές σε ιδιώτη οδοντίατρο για περιπτώσεις εξαγωγής ή θεραπείας μολυσματικών παθήσεων του στόματος και όχι για προσθετικές εργασίες.

Για τους φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι. η οδοντιατρική περίθαλψη, όπως ανωτέρω, παρέχεται από ιδιώτη γιατρό κατά τις διατάξεις που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους.

Άρθρο 15

Ορθοπεδικά είδη.

Η δαπάνη για ορθοπεδικά είδη καλύπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους Δημόσιους Υπαλλήλους και μόνο στην περίπτωση που η ανάγκη προέρχεται από ασθένεια ή ατύχημα.

Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής υποβάλλει αίτηση με σχετική γνωμάτευση ορθοπεδικού γιατρού, η οποία εξετάζεται από την Υγειονομική Υπηρεσία που αποφαινεται σχετικά.

Άρθρο 16

Υποχρεωτική Υγειονομική εξέταση.

Οι πρωτοεγγραφόμενοι και οι μετεγγραφόμενοι από το εξωτερικό φοιτητές υποχρεώνονται στις εξής ιατρικές εξετάσεις που παρέχονται δωρεάν από την Υγειονομική Υπηρεσία του οικείου Α.Ε.Ι.:

1. Ακτινολογική
2. Παθολογική
3. Δερματολογική

Οι υπόλοιποι φοιτητές που ανανεώνουν με οποιοδήποτε τρόπο την εγγραφή τους, καθώς και οι μετεγγραφόμενοι από άλλα Α.Ε.Ι. και οι κατατασσόμενοι πτυχιούχοι Ανώτερων και Ανώτατων Σχολών, υποβάλλονται κάθε χρόνο σε ακτινολογική μόνο εξέταση για την παρακολούθηση της υγείας τους.

Για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών και Θεσσαλονίκης η εξέταση γίνεται από την Υγειονομική Υπηρεσία της Δέσχης των Ιδρυμάτων, για τους φοιτητές των άλλων Α.Ε.Ι., με παραπεμπτικό της Υγειονομικής Υπηρεσίας του οικείου Α.Ε.Ι., στα εξωτερικά Ιατρεία των Πανεπιστημιακών κλινικών ή νοσηλευτικών ιδρυμάτων του Δημοσίου ή Ν.Π.Ι.Δ.

Άρθρο 17

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις των φοιτητών που πάσχουν από σοβαρότερο νόσημα, η διάγνωση και η θεραπεία του οποίου δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, ύστερα από γνωμάτευση Καθηγητή ή Διευθυντή κλινικής Πανεπιστημιακών Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων Δημοσίου και Ν.Π.Ι.Δ. και ύστερα από σχετική εισήγηση της Υγειονομικής Υπηρεσίας και σύμφωνα γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι., παραπέμπεται στην αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, για την τελική έγκριση μετάβασης στο εξωτερικό.

Η σχετική δαπάνη νοσηλείας, έξοδα μετάβασης κ.λ.π. του ασθενή και του συνοδού, θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος.

Διακοπές μαθημάτων και αργίες

Α. Οι θερινές διακοπές ορίζονται για τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του ενδιαφερόμενου Τμήματος μπορεί η Σύγκλητος να ρυθμίσει το θέμα διαφορετικά. Οι διακοπές των Χριστουγέννων ορίζονται από 24 Δεκεμβρίου ως και τις 7 Ιανουαρίου.

Οι διακοπές της Αποκριάς διαρκούν από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως και την επομένη της Καθαρής Δευτέρας.

Οι διακοπές του Πάσχα διαρκούν από τη Μ. Δευτέρα ως την Κυριακή του Θωμά.

Β. Δε γίνονται μαθήματα και εξετάσεις στις παρακάτω γιορτές-επετείους:

- την 26^η Οκτωβρίου (Αγ. Δημητρίου)

- την 28^η Οκτωβρίου
- την 17^η Νοεμβρίου
- την 30^η Ιανουαρίου (Τριών Ιεραρχών)
- την 25^η Μαρτίου
- την 1^η Μαΐου
- του Αγίου Πνεύματος
Γ. Επίσης τα μαθήματα διακόπτονται την ημέρα των γενικών φοιτητικών εκλογών.